

Saracenus. Saraceni dicuntur qui nec noui nec vetus recipiunt testium. qui non ab Agar ancilla Abrae: de qua orti sunt noluerunt se noiri: sed potius a Sara uxore libera saracenos se appellauerunt. Et inter eos sunt quidam samaritani a samaria ciuitate et puincia qui receperunt solam. v. libros moysi. alios respuerunt secundum Ray.

Quoniam ritus gentiliu seu paganoru sunt tolerandi. Rñ. fm Tbo. scda scde. q. x. lz eccia ritus et festa iudeoru agi toleret. Ritus tñ gentiliu non tolerat. nisi forte. ppter scandalu vitadu: vel scisma: aut huiusmodi sint aliqui ad ritus tolerandi ritus paganoru aut hereticorum.

Satisfactio. Quid sit: Rñ. est casus peccati excidere. et eaz suggestionibus aditu non indulget. de pe. di. iij. satisfactio dicitur satisfactio inuincta. sed in peccato mortali explet: necesse sit iterare: Dic fm Ri. in quolibet. q. sacerdos iniungens penitentiam penam ad quam obligat in purgatorio. mutat in illa penam quam penitentia iniungit. pluis peccatis in hac vita soluendam. si pena condigna fm dei iudicium iniungit penitentiam. et ita penitentia remanet ligatus ad istam penam soluendam. q. si eam non soluit. nouum peccatum committit. Si autem illam soluit in charitate exis quietatur ab illa pena purgatoria q. p sacerdotem in istam fuerat commutata. q. hec pena in charitate soluta. est satisfactoria. Si autem soluit eaz in peccato mortali. tunc non absoluit a pena purgatoria: que in istam p sacerdotem fuerat commutata. vñ quo ad hoc satisfactoria non est. Et ligamine tñ quo ligauerat eum sacerdos: istam penam sibi iniungendo absoluit. vñ soluendo illam in peccato mortali. transgressor illius precepti non efficit. nec illam penam de necessitate salutis iterum facere tenet.

Scandalum. Quid sit: Rñ. fm Tbo. scda scde. q. xliij. qd greci scandaluz dicunt nos offensionem vel iniuriam: vel impactionem pedis possumus dicere. Contingit enim quibusque aliquis obes ponit alicui in via corporali. cui impingens disponit ad ruinam. et dicitur talis obes scandalum. Et sicut in processu vie spiritualis contingit aliquibus disponi ad ruinam spiritualem: vel p dictum vel factum alterius. In quibusdam. s. aliquis sua admonitio vel inductio. aut exeplo trahit alterum ad peccatum. Et hoc proprie dicitur scandalum. Nihil autem fm propriam rationem disponit ad spiritualem ruinam. nisi quod habet aliquem defectum rectitudinis: q. id quod est perfecte rectum magnum munit hominem contra calum. q. ad ruinam inducat. Et ideo conuenienter dicitur scandalum est dictum vel factum minus rectum: pbens alteri occasionem ruine.

Quoniam scandalum sit peccatum: Rñ. fm Tbo. vbi s. q. duplex est scandalum. s. passiuum. vñ in eo qui scandalizatur. et illud est semper peccatum. Non enim scandalizatur nisi in quantum aliquo modo ruit spirituali ruina. que peccatum est. Aliud est scandalum actiuum. s. quod est in eo qui scandalizat. Et hoc semper est contra peccatum. q. vel opus

quod facit est peccatum: vel etiam si non est peccatum: saltem habet peccati. vel mali spiritum. Ideo dimittendum est propter proximi charitatem. ex qua unusquisque conatur saluti proximi prouidere. Et sic qui non dimittit. contra charitatem agit. facit de vi. et hoc. de. cum ab omni. Sed tamen scandalum patientis potest esse sine peccato agentis: ut puta. cum aliquis scandalizat de his que aliquis boni facit. et que spiritum mali non habet. Item scandalum agentis potest esse sine peccato patientis: ut cum quis inducit alium verbo vel facto ad peccandum. Iste quidem quantum est de scandalizante. sed si alius non consentit immunis est a peccato.

Quoniam scandalum sit spirituale peccatum: Rñ. fm Tbo. vbi s. scandalum passiuum. s. in eo qui scandalizatur. non potest esse spirituale peccatum: q. ex dicto vel facto alterius aliquem ruere contingit fm quodcumque genus peccati. nec ipsa sumptio occasionis dat spiritalem rationem peccati. Scandalum vero actiuum potest esse dupliciter. s. p se et p accidens peccati. s. qd est propter intentionem agentis. Et sic non est spirituale peccatum. q. quod est p accidens non constituit spiritum. s. est circumstantia aggrauans. s. quod in publico fit. Per se vero est scandalum actiuum. quoniam aliquis inordinato suo dicto: vel facto intendit alium trahere ad peccatum. Et sic ex intentione spiritualis finis sortitur rationem spiritualis peccati. si uis enim dat spiritum in moralibus.

Quoniam scandalum sit peccatum mortale: Rñ. fm Tbo. vbi s. Scandalum passiuum potest esse veniale quasi bonis impactionem tamen: puta. cum quis ex inordinato dicto vel facto alterius commouetur motu peccati venialis. Quibusque vero est peccatum mortale: quasi bonis cum impactione ruinam: puta. cum aliquis ex inordinato dicto vel facto alterius. procedit usque ad mortale peccatum. Scandalum vero actiuum si sit p accidens potest esse quibusque veniale: puta. cum aliquis vel actus peccati venialis committit: vel actus qui non est in se peccatum. s. habet aliquam spiritum male: cum aliqua leui indiscretioe. Quibusque vero est peccatum mortale. siue quod committit actus peccati mortalis. siue quod committit facere quod sibi libuerit. Si vero sit p se: puta. cum intendit inducere alium ad peccandum: si quidem intendit inducere ad peccandum mortale. est mortale. Et sicut si intendat inducere ad peccandum venialiter p actus peccati mortalis. Si vero intendat inducere ad peccandum venialiter p actus venialis: est veniale.

Quoniam bona spiritualia sunt propter scandalum dimittenda: Rñ. fm Tbo. vbi s. Quedam sunt bona spiritualia de necessitate salutis: que permitti non possunt sine peccato mortali. et talia propter scandalum permitti non debent. Quedam vero sunt bona spiritualia que non sunt de necessitate salutis. Et tunc distinguendum: quod scandalum quod ex eis aliquo modo oritur. quibusque ex malicia procedit. scilicet cum aliqui volunt impedire hominibus bona spiritualia: scandalum peccando. Et hoc est scandalum peccatorum. Quibusque vero scandalum procedit ex infirmitate vel ignorantia. et hominibus scandalum est pusillo: propter quod spiritualia opera sunt occultanda: vel etiam interdum differenda vbi periculum non imminet quousque reddita ratione hominibus scandalum cesset. Si autem post reddita rationem duret: iam videtur quod qui inde scandalum sumit non ex ignorantia. sed potius ex malicia procedat. Et sic propter ipsum non sunt spiritualia opera dimittenda.

Utrum punitio peccatorum sit propter scandalum dimittere: **R**ñ. **f**m **T**ho. ubi s. penarum inflictio intantum habet iustitiam. in quantum per eas peccata cobibentur. Si autem punitio peccatorum manifestum sit plura et maiora peccata sequi. tunc penarum inflictio non pertinet sub iustitia. Et in hoc casu a peccatorum punitio cessandum est: ut ait **Aug.** l. di. ut constitueret.

Utrum impletio psalms. largitio elemosinarum. et huiusmodi opera misericordie sine premissa dimitte: **R**ñ. **f**m **T**ho. ubi s. Quia talia non sunt de necessitate salutis. sed propter scandalum non sunt simpliciter dimittere: sunt tamen interdum occurranda: vel differenda propter scandalum pusilloz. quibus reddita ratione. scandalum cesset.

Quibus tamen psalms observatio et impletio operum misericordie sunt de necessitate salutis. ut patet in his que voverunt psalms. et in his que ex debito iminet defectibus aliorum subuenire. ut in temporalibus: puta. pascendo esurientes vel in spiritualibus: puta. docendo ignoantes. Et hoc siue huiusmodi fiant debita propter iniunctum officium: ut in prelatibus. siue propter necessitatem indigentis. tunc eadem ratio est de huiusmodi sicut de alijs que sunt de necessitate salutis.

Utrum correctio fraterna sit propter scandalum dimittere: **R**ñ. **f**m **T**ho. ubi s. correctio fraterna ordinatur ad emendationem fratris. Et ideo intantum oportet adesse inter spiritualia bona. in quantum hec persequi potest. Quod non contingit si ex correctioe fit scandalum. Et ideo si propter scandalum correctio dimittere. non dimittere spirituale bonum.

Utrum peccatum veniale sit committendum propter vitium scandalum: **R**ñ. **f**m **T**ho. ubi s. peccatum veniale propter vitandum scandalum nunquam est faciendum. Si ei faciendum esset. iam non esset peccatum. sed huiusmodi contingit interdum quod aliqd quod esset de se peccatum. si fiat propter vitandum scandalum nullum esset peccatum. Sicut verbum ociosum est peccatum veniale quoniam absque utilitate dicitur. si autem ex causa rationabili profertur non est ociosum. nec peccatum simpliciter.

Utrum temporalia sunt propter scandalum dimittere: **R**ñ. **f**m **T**ho. ubi s. distinguendum est. quod temporalia sunt non bis ad preseruandum commissa. sicut bona ecclesie committuntur prelatibus. et bona communi reipublice committuntur rectoribus: talium preseruatio. sicut et depositorum inuenit his quibus commissa sunt ex necessitate. et ideo non sunt propter scandalum dimittere. sicut nec alia que sunt de necessitate salutis. vnde **be. Tho.** casu. repetit res ecclesie cum scandolo regis. Si vero temporalia sunt talia. que nos sumus dicitur. dimittere ea tribuendo si penes nos habemus. vel non repetendo si apud alios sunt. propter scandalum quibus debemus. quibus non. Si enim ex hoc scandalum oritur propter ignorantiam vel propter infirmitatem aliorum. quod diximus esse scandalum pusilloz. tunc vel totaliter dimittere sunt temporalia vel aliter scandalum sedandum. scilicet per aliquam admonitionem. Si vero scandalum oritur ex malicia. quod est scandalum physionum. tunc propter eos que scandalum sic committunt. non sunt temporalia dimittere: quod hoc etiam noceret bono communi quod daret occasio malis delinquentibus. et noceret ipsis rapientibus. qui detinendo aliena. in peccato remanent.

Scientia. Done duo sunt electi ad eundem episcopatum: quare unus est theologus? Alter canonista. Quis eorum sit preferendus in alijs data potestate: **R**ñ. **P**anor. **f**m **T**ho. in c. j. de plan. quod si in loco versatur magis causa ventilatio: preferendus est canonista. Si autem

ibi pullularet hereses vel locus est vicinus hereticis. tunc preferendus est theologus. **A**ditus tamen est preferendus utriusque. Dicit etiam quod non est necessarium quod episcopus sit magister canonum. Satis est ei quod habeat scientiam competentem. quod competens scientia tolerat in plato. sed eruditiones desiderat: ut in c. pe. de pben. et in c. cum nobis. de elec.

Sententia. Quibus dicitur sententia lata a iudice. **R**ñ. **f**m **T**ho. ubi s. Quibus a iudice. **A** iure quoniam est de hoc factum statum ab eo que condere potest. Sententia vero a iudice est: quoniam aliquis iudex iudicat in preces: vel quoniam excoicatur: ut propter contumaciam et huiusmodi. **S**icut etiam dicitur a iudice fieri. quoniam non pro modum potest. sed in odium alicuius malitiam commisi fertur excoicatio. siue generalis siue specialis. Et sicut dicitur etiam si fiat in odium committentium in futuro. dum tamen non intendat facere perpetuam potestatem.

Que est sententia interlocutoria: **R**ñ. est illa que non super principali. sed super alijs quonibus profertur. inter principium cause et finem. ut est de aliquo teste repellendo. vel recipiendo. de dilatoe danda: vel non vel potest dici interlocutoria quoniam inter pres loquendo profertur sine scripture solemnitate. ex eo. et si. li. vi. **B**onum tamen dicitur in scriptis. si non est pro hoc necesse quod in scriptis profertur. ut ex de pba. c. qm.

Que est sententia diffinitiva. **R**ñ. diffinitiva sententia est quoniam principalis quod diffinitur. ff. de re iudi. l. j. Et dicitur profertur ab ipso iudice. et non ab alio. **A**lter non valet: nisi si iudex sit episcopus qui potest per alium recitare ad instar illius. **L.** de sen. ex pi. re. l. ij. et d. c. et si.

Utrum sententia diffinitiva sine scripto valeat in aliquo casu: **R**ñ. sunt casus in quibus valet sine scripto. **P**rimo quoniam breues sunt cause. et maxime vilium personarum. Et potest dici breuis duorum aureorum. tamen in his attendatur pluresudo. que si non apparet relinquitur iudicis arbitrio. **I**tem valet cum episcopus in causa civili inter clericos indicat. ij. q. j. si quis cum clerico. **Item cum pres depositio officio puenit ut reddat administratores: ut in aut. ut iudi. sine que suffra. s. necessitate coll. ij. **I**tem cum papa pro se pronunciat: valet. sed non tulerit eam in scriptis. **I**tem ei solutus est legibus. **L.** de legi. l. digna vor. **I**tem sine que valet si sit lata in causa matrimoniali. ex de testi. **A**lterum: **E**t idem in omnibus causis in quibus procedit de plano sine strepitu et figura iudicij: ut in cle. sepe. de ver. sig.**

Sententia dicitur ferri sedendo. **I**tem in loco publico et honesto. ij. q. ij. s. spacium. **I**tem dicitur ferri de die non in tenebris. **I**tem nec diebus feriatis. maxime solemnibus et festiuis. **I**tem non dicitur ferri pro venalitate. ij. q. vj. s. diffinitiva.

Utrum sententia lata a non suo iudice teneatur: **R**ñ. nulla est extra de iudi. at si. vide de hoc s. **E**xcoicator. j.

Quid si duo sint iudices. profertur diuersas sententias: **R**ñ. si precesserunt ex iurisdictione ordinaria. tenet pro reo. et non pro actore. nisi in causa fauorabili: puta. matrimonio. dote. vel libertate. siue testis si pro his fuerit lata. Si vero precesserunt ex potestate delegata. pcedet ex arbitrio delegantis. quod si ex copromisso. neutra debet habere vigorem. extra de iudi. duobus.

Utrum sententia lata inter aliquos preiudicat alijs: **R**ñ. res: nec sententia: nec res inter alios acta vel iudicata preiudicat alijs. extra de fide instru. in dilectos. et extra de eo. **Q**uis. **F**allit tamen in multis casibus. scilicet causa sunt conexe. lxxj. di. tantis. ij. q. vj. hoc quippe. extra de ac

[Marginal notes in a smaller hand, partially cut off on the right edge of the page.]

su. ad petitoꝝ. extra de pur. ca. c. pe. Itē in cā liber-
tatis. ff. de sta. bo. l. ingenuū. Itē in cā filiatiōis. ff.
de li. agno. l. j. in fi. ij. z. iij. Item fallit si actio vel de
senſio pmo loco p̄tineat ad aliquē. z ipse ſciēter pa-
tiaſ ſequēte expiri de re illa. q̄ intelligit iuri ſuo re-
nunciare. vt ſi debitor paſſus ſit expiri creditoꝝem
de p̄prietate pignoris qui ſuccubuit. ſi debitor po-
ſtea vellet agere. obſtabit ei res iudicata. vel etiam
econuerſio creditoꝝ paſſus ſit debitoꝝem agere. ff. d
re iudi. l. ſepe. z extra eo. c. pe.

Petr̄ ſinia lata inter aliq̄s alteri. p̄ſit. Rñ. regl̄
nec ſinia: nec alia res int̄ alios acta alteri. p̄deſt. Fal-
lit in certis caſibꝫ. P̄mo quidē in q̄rela inofficioſi
teſtamenti: vt. ff. de inof. te. l. papinianus. S. memi-
niſſe. Itē in re indiuiſibili: vt. ff. ſi ſer. ven. l. loci. S.
ſi fundus. Item in re cōi cum pupillo: vt. ff. q̄ ad.
ſer. amir. l. ſi cōem. Itē p̄deſt vbi res ē cōis cū ſiſco
ar. l. de co. re. ali. l. ij. **M**ort̄ hęc cō. c. pe. in glo.
Quobꝫ auxilijs ſubleuat ſinia? Rñ. q̄tuor. ſ. p ap-
pellatiōē q̄ d̄z fieri infra. x. dies a tpe late ſnie. ij. q.
vj. c. j. z. c. anterior. Sc̄do. p ſupplicatiōē. vt cum
lata ē a p̄ncipe: vt ab alio: a q̄ nō lz appellare. xxxv.
q. ix. c. veni. z. c. ſiniam. Tercio. p querelā falli: vt
ſi dicat̄ lata p falſos teſtes: vel alias falſas. p̄batōes
vt extra de teſti. c. ſicut nobis. z extra de p̄ci. i. n̄ra
et de p̄ba. c. lz. z. l. de fal. l. querela. Quarto p reſti-
tutiōē in integꝫ: vt extra de reſti. in inte. p̄ totū.

Sepultura primo cōi-
ter. Sepultura ſim Hof. q̄q̄ accipit p
officio q̄d ipendit corpibꝫ ſepeliēdis. Et
hec vendi nō p̄t. extra de ſy. nō ſatis.

An autē p ea poſſit aliq̄d exigī? Sic ſim Panor.
in. c. ad aplica. extra de ſy. poſt Inno. z Hoſt. vbi
ſoſmat tres cōcluſiones. Quaz p̄ma ē. q̄ nō valet
p̄ſuetudo: vt tpe ſacri aliq̄d p̄ferat ab inicio. Sc̄da
q̄ nō p̄t p̄ſuetudo introduci: vt aliq̄d def. p ſacris
vbi p̄ceſſit exactio: q̄z iniciū fuit ſymoniacus. Et in
iſtis duobꝫ caſibꝫ annullat̄ p̄ſuetudo. Tercia p̄clu-
ſio. q̄ valet p̄ſuetudo: vt aliq̄d def tpe collatiōis ſeu
ex poſtfacto: vbi ex mera liberalitate ppli fuit intro-
ducta. Ita tñ vt ſacra prius liberaliter p̄ferat̄. Aut
q̄ voluit libere dare tpe ſacri. z p̄t recipe. Aut no-
luit. Et tunc ne videant̄ ſacra vendi: debent libere
p̄ferri. h̄ poſtea ſiat p̄puliō ad obſeruandā p̄ſuetu-
dinē. Et de hoc videt̄ ſonare dictum. c. ad aplica.
No. tñ Panor. in. c. abolēde. extra eo. poſt glo. q̄
eſt ſac̄da viſ in mō petēdi. Mā ſi clerici dicūt peti-
mus hoc p ſepultura. ſuccubunt etiā ſi allegāt cō-
ſuetudinē. d. c. nō ſatis. Sed debēt dicere. Conſue-
tudo eſt: vt p mortuis aliq̄d def ecclie. ſeu clericis
q̄ſi velit dicere glo. q̄ nō d̄z clericus ſe fundare: vt
aliq̄d def. p officio. h̄ q̄ teneat rōne laudabilis cō-
ſuetudinis. Et hoc mō nō d̄z dari immediate. p of-
ficio. Et idē p̄to dicēdū q̄n eſt p̄ſuetudo: vt aliq̄d
def ecclie p loco ſepulture. Debent tñ prius iſta
officia impedi. z poſtmodū d̄z fieri p̄puliō ad ob-
ſeruandā cōſuetudinē: vt notat̄ in. d. c. ad aplica. z
q̄d reputat̄ ſingulare in iſta materia. z eſt etiam bo-
nus tex. de iure civili. in. l. p̄uilegia. l. de ſa. ſanc.
et. vbi d̄z q̄ ea q̄ ab antiq̄ ſunt ſolita ecclie. z mini-

ſtris tribui. nō debēt aliquo mō impedi. vide de
hoc ſ. Oblatio.

An autē poſſit introduci cōſuetudo ex libera do-
natiōe. vel ex his q̄ ſunt mere facultatis. Pone exē-
plum. Ruſticus ſoluit omni anno vnum par ca-
ponum dño ſuo. an p hoc ſit inducta cōſuetudo.
Rñ. Bart. in. l. cum de in rem verſo. ff. de viur. q̄
ſi quidē ruſtic? ſoluit ſimpliciter nō adiecta aliqua
cauſa. tunc p̄ſumit̄ titulus donatiōis. Et ſic non
inducit̄ cōſuetudo. p futuro tpe. Si autē nō ſoluit
ſimpliciter. ſed reſpectu certe cauſe. verbi gratia. p
laborerio q̄d tenco a te dño: dono vnum par ca-
ponum: tūc p̄ſumit̄ titulus etiā p futuro tpe. ſ. qua-
tenus tenebit laborerū. Et ſic cogēt ad ſoluendū.
Idem dic in ſilibus. Sc̄do p̄ncipaliter ſepultura
dicat̄ ipſa terra. P̄o quo eſt notandū ſim Panor.
in. d. c. abolēde poſt Gloſaz. q̄ quidam eſt locus
oīno p̄uatus. Et talis licite p̄t vendi z vt ibi ſiat
cimiterium vel ecclia. xij. q. ij. aurum. Sc̄do eſt da-
re locum religioſum. ſed non ſacrum. vt ſi corpus
alicuius ſit ibi ſepultum de voluntate dñi. l. ij. l.
de reli. z ſump. ſu. Et talis locus vendi non poteſt
vt dicat̄ ibi tex. Et hoc eſt indubitatum de iure ci-
uili. q̄ immediate q̄s corpus tangit illum locum
deſinit eſſe in dño alicuius. l. q̄q̄. ff. de aqua plu.
ar. Sed Inno. in. d. c. abolēde. dicat̄ hoc p̄cedere
de iure civili. nō autē de iure canonico. vnde putat̄
q̄ locus non eſt religioſus niſi auctoritate pon-
tificis deputet̄ ad talem vſum. p hoc. c. ad hec. de
relig. do. Et hec opinio originaliter fuit gloſatoris
decreti: vt habet̄. xij. q. ij. in eccleſiaſtico. Et nota
illam glo. Nam ex hoc inferit̄ q̄ talis locus poteſt
vendi. Sed Panor. dicat̄ ſaluando dicram Glo. in
d. c. abolēde. z diſpoſitionem iuris civilis. q̄ licet
ſtricto modo locus nō ſiat religioſus quo ad hoc
vt ille locus gaudeat p̄uilegio loci religioſi z pub-
lici. tñ largo mō eſt religioſus. Mā deputat̄
eſt ad vſū p̄i. Sicut dicimꝫ q̄ laici valde honeſti
poſſunt appellari religioſi. Tercio eſt dare locū re-
ligioſum z ſacrum: vt eſt locus cimiteriatus. i. de-
putatus p cimiterio ecclie auctate ep̄i. z iſte indu-
bie nō p̄t vendi. q̄ nō eſt in bonis alicuius. Et lz
doc. appellēt cimiteriū ſacrum. Strictē tñ nō p̄t
dici ſacrum. q̄ ecclia cōſecrat̄. cimiteriū autē ſolus
b̄ndicit̄: vt in. c. nemo. de conſe. di. j.

Sc̄do quero: quid eſt ius ſepulture? Rñ. ſim
Ray. Jus ſepulture eſt q̄d cōpetit ecclie ad ſepeli-
endū aliq̄s in cimiterio ſuo. Et puenit ex ponti-
ficis auctate z aſſignatiōe. Competit autē generalit̄
ecclie ſi parochialibꝫ: vel etiā illis quibꝫ a iure vel
p̄uilegio cōceſſum eſt nō autē alijs.

Tercio quero. An laici poſſint habere ſepultu-
ram: ſeu ius ſepeliendi? Rñ. ſim Hoſt. z Hoſt. q̄
non. reſpectu p̄prietatis. quia vt dictū eſt: loca ſa-
cra z religioſa nō poſſunt eſſe in dño alicuius. ſed
quo ad vſum poſſunt habere. vt ipſi ſui ibi ſepeli-
ant̄. nec eis inuitis p̄t extraneus ibi ſepeli. Ad
hoc. l. ij. S. ſi vſum fructus. ff. de reli. z ſump. ſu. Di-
cit tamen Ain. q̄ propter neceſſitatem poterit ibi
extraneus ſepeli. Nam ob hanc cauſam poſſūt
vendi calices et alia ſacra donata ecclie a laicis.
pp iij

Sepultura. j.

D. c. aurū. hec notat Panor. in. d. c. abolēde. Addit etiā Lu. ro. in suis singularibus. q. p. relatus ex ista cā pōt in sepulcrum vnus aliquē immittē alio inuito fm canones. Secus fm leges. Et idē videt dicendū fm Panor. 7. Ho. in sedilibz seu bāchis: q. laici tale ius sibi in ecclesia acq̄rere nō pnt. h. tolerat ex grā solūmō in hmōi sicut in iure patronatus: vt in. c. iij. de iurepa.

¶ Quarto q̄ro: an vas lapideū seu lignēū aptū ad recipiendū corp⁹ defuncti licite possit vēdi: R. Panor. p. Inno. vbi s. q. si ē deputatuz ad hunc vsū auctate pōntificis. nō p̄t vendi. q. est religiosus. ar. d. c. ad hec. Ecclesia tū ex nēcitate p̄t alteri eccie vendere sicut vēdit alia vasa. Si aut nō ē deputatum auctate pōntificis: licite p̄t vēdi: vt dictū ē d loco puato

¶ Quinto q̄ro: vtz alibi q̄ apud eccliā possit eē sepultura: R. fm Inno. Cimiteriū dz eē circa ecclesia. xvij. q. iij. sicut. S. tū bñ p̄t eē cimiteriū aliq̄tūlū remotū ab ecclesia. nō tū credim⁹ q. alicui loco etiā religioso: hospitali vel hmōi possit accedere sepultura. nisi hēat ecclesia. Itē in vno cimiterio mltre eccie pnt hēe ius ibi sepeliēdi pochianos suos

¶ Sexto q̄ro. vtz pactū p̄ndicet sepulture: R. pactū qd fit cū rectore pochiali eccie de nō recipiēdo aliq̄s pochianos ei⁹ ad sepulturā seruari dz. etiā ab his quibz a sede aplica sepultura libera p̄cessa ē lz illi apud eos elegerint sepeliri: vt extra de pac. c. pactū. li. vj. De hoc vide s. Pactum.

¶ Septimo quero. vbi dz sepeliri q̄ decessit nulla sepultura electa: R. fm Joh. an. in. c. aiaz. de sepul. li. vj. q. dz sepeliri in sepulcro maiorz suor. exemplo p̄iarchaz. xij. q. ij. c. ebron. 7. extra eo. nos instituta. 7. c. fraternitatem.

¶ Octavo q̄ro. Bone: p̄r 7. annis alicui⁹ sunt sepul ti apud frēs p̄dicatores. Maiores vō vt abauus 7. supiores sunt sepulti in ecclesia pochiali. Iste nūc decessit nō electa sepultura. Querit vbi debeat sepeliri: Pro eccia pochiali facit. d. c. nos. dū dicit. q. in sepulcro maiorz. Nā maiorz appellatio. pp̄te 7. striete sumpta: p̄bēdit tū supiores vltra tritaū: vt in. l. iuriscōsult⁹. §. p̄ntes. ff. de gradi. Itē p̄ eccia pochiali sunt duo iura seu vincula. l. ius pochiale et sepultura maiorz. Contrariū determinat Ol. In cetera mouet his rōnibz. Sicut domiciliū est inter viuos. ita ius sepulture est int̄ mortuos. S. quis cōsequit domiciliū seu originē p̄ris 7. au. 7. non supiorz: vt notat in. l. assumptio. ff. ad municip. et in. c. fi. extra de pochijz. ḡ idē dicēdū in iure sepulture. sedo vno sepulture p̄cedit ex quadā mutua dilectōe q̄ fuit int̄ viuos. S. maior ē charitas int̄ filiū 7. patrē 7. au. q̄ inter eū 7. supiores. cū illi sint remotiores in gradu. q̄ potius dz sepeliri in sepulcro p̄ris 7. au. q̄ aliorz maiorz. S. p̄ hanc determinationē Ol. dicit Panor. in. d. c. nos. repisse glo. q̄i exp̄ssam in. c. is. q. e. ti. li. vj. q̄ dicit q. si in vna eccia est sepultus p̄r: in alia reliq̄ maiorz. sepeliēdus est in sepulcro maiorz. Et q̄ rōnes Ol. multū vrgent. tū tex. in. c. ij. 7. ij. eo. ti. li. vj. multū facit. p̄ op̄ione glo. dum p̄derat sepulcrz maiorz ab antiq̄. et bis exp̄mit illud verbū. ab antiquo.

¶ Nono q̄ro. vbi forēles 7. p̄grini debeāt sepeliri

Slo. in. c. in nra. e. ti. vt refert Panor. in. d. c. nos. tenet q̄ debēt sepeliri apud eccliā maiorē. Idez 7. Inno. Pro q̄ facit. c. vbiq̄. xij. q. ij. 7. c. officium de of. archiep̄sbyteri. Nā eccia cathedralis administrat talibz sacra. Archi. aut in. c. j. e. ti. li. vj. p̄cludit. q̄ debēt sepeliri apud eccliā pochiale vbi decesserunt. p. c. j. xvj. q. j. Nec ob. fm eū. d. c. officij. q. loquit in administratōe sacroz: 7. nō in sepultura. d. Car. 7. p̄mā opi. P̄notet: q. trāsentes 7. p̄grini nō pnt de pochia alicui⁹ dici. vñ eccia cathedralis q̄ p̄ totā dyocessin bz p̄tatem. dz istos ad sepulturā recipere. d. En. distinguit. q. aut iste q̄ mort⁹ est religiosus. tūc dz sepeliri in mōasterio sui ord̄is vt i. d. c. j. xvj. q. j. In laicis at̄ dic. q. aut traxerit morā in pochia: vel venerit ibi aio trahēdi morā ad aliq̄d t̄ps. vt sunt scholares. Et tūc sepeliēdi sunt in ecclesia pochiali in q̄ decesserūt. q. illa dī eoz eccia pochialis. Et hoc placet Panor. p̄ nō. in. c. ois. de pe. et re. 7. p̄ glo. in. c. j. de p̄uil. Aut nō traxerunt ibi morā. nec venerūt eo aio: vtputa. q. sunt trāsentes et tūc dz q. in ecclesia cathedrali sunt sepeliēdi. Dicit tū q. si receperūt sacra a p̄sbytero pochiali. vident tacite ibi elegisse sepulturā. S. Panor. dicit q. hoc dictū cū reuerētia nō fuit bñ p̄deratū. Nā si poterāt recipere sacra a p̄sbytero pochiali cēfenda ē illa eccia pochialis trāsentiū. Et sic idē erit dicendū in iure funeradi: cū oia ista sint d̄ iure pochiali. Et Panor. satis dubitat de ista. q. q. iura vario mō loquunt. S. dicit q. de hoc videt pulcherrim⁹ tex. in. c. j. de. cele. mil. q̄ videt velle q. sacerdos pochialis pōt administrare sacra p̄grinis 7. trāsentiū p̄ sua pochia in casu necessitatē. hec Panor. Et in hoc cōsistit tū vt dicit Inno. l. c. j. ex eo. hec discreto iudici cōmittant. Et vbi esset cōsuetudo in loco: illa ob seruāda eēt. cū sit optia legū intepres. Vbi aut nō appareret de p̄suetudine: opinio. d. an. videt rōnabilis. Et optie vñ cōcordare iura in r̄b. Et q. retr̄ opinioū distinguenti stādum ē. Clerici vō q. non eligūt sepulturā: sepeliri debēt in eccia vbi sunt clerici. vt in sum. p̄se. e. ti. Itē q̄ bz domiciliū in ciuitate vl̄ castro si quz ad villā ruralē se trāsferit recreatiōis cā: vel vt ruralia exerceat. 7. nō electa sepultura decessat. nō dz sepeliri in eccia dicte ville. h. in ecclesia sua pochiali. vel pot⁹ in ea in q̄ maiorz suor ab antiq̄ extitit sepultura. dūmō absq̄ piculo valeat deportari. ex de sepul. c. is. q. lib. vj. De hoc vide s. Confessio. iij. in fi.

¶ Decimo q̄ro. An p̄r possit eligere sepulturā filio. R. fm Be. extra eo. c. l. li. vj. q. vbi est consuetudo: 7. filius est impubes. pater pōt dicto impuberi eligere sepulturā. 7. de hoc est tex. in. d. c. l. Secus si p̄suetudo obstaret. q. tūc cū suis maioribz vel in ecclesia pochiali tumulādus est. Et Jo. an. ibi sup̄ ver. pochiali. q̄rit nunq̄d def̄ electio. q. ibi est dilueta. Et p̄cludit q. ordo scripture seruādus est. xij. di. sit rector. Et hoc tutius. Consuetudo tū habet q. parentes vel amici tales sepelunt in alterutra. Et graue videt p̄uerū. vij. anno: 7. semp in antiquis tumulis sepelire.

¶ Undecimo quero. An m̄r eodem modo possit eligere sepulturam filio: Zen. dicit q. nō. quia tex.

SEPULTURA. 7.

vt etiā rōne delicti cōmissi extra locū exemptū nō possint puniri p ordinariū loci.

Sextodecimo. nūquid leprosus debeat sepeliri cū alijs in cimiterio? **Ab. in. d. c. sacris. tenet q nō. Nam cui nō cōicamus in vita. nec etiā in morte. De. de an. tenet cōtrariū. Notus: q cā p̄hibitis q̄ fuit in vita: cessat in morte. Nā nō est timendus q̄ inficiat aliorū defunctorū corpa. Sed Panoz. ibi tenet primū. q̄ est timor in actu sepulture. Itz feroz inficitur. Et p hoc adducit bonū ter. in. ar. in. c. cū dicat. de ec. edi. vbi p̄mittit leprosis hīe ecclesias cū cimiterio. 7 vt gaudeant p̄prio sacerdotē Si etiā possēt sepeliri cū alijs nō p̄mitteret eis cimiterium cum iniuria ecclesie parochialis.**

Decimosextimo. quero quis teneat expensas sepulture facere? **Rū. heres tenet 7 ab ipso peti p̄t q̄ videt q̄si contractū cū defuncto. ff. de reli. do. l. j. Itē si mulier habeat dotē: de ipsa dote fieri debēt expense funeris. Si non habet dotē. tunc pater sēm imp̄tiam p̄stare: dz. aut heredes dicte mulieris si ē emācipata. q̄ si neq; heredes habeat: neq; p̄ solū do sit. maritus conuenit in q̄stū facere p̄t. ne iniuria eius videat quondā vxorē eius in sepulcra relinquit: vt. l. q̄ si nulla. ff. de reli. 7 sump. fa.**

Decimooctavo. quid de his qui moientē molestant. sepulturā impediunt. aut funeri iniuriant? **Rū. Qui ad domū moabundi accedit: vel ipsum vel alios molestat: vel rebus eius signa ponit. cadit ab actōne. 7 in tantū dē cōdemnat heredibus defuncti. 7 publicat tercia ps bonorū eius. 7 est infamis. Et idem in eo qui circa funus peccat. L. de sepul. viō. autentica. Itē qui domū. Nec dz impediti sepultura p̄xtu debiti: vel cuiuscūq; obligatōis: vt. l. de sepul. viō. l. cū sit. Nec dz inferri molestia infra. ix. dies ab obitu. als. p̄tūc est inuti. e: vt ibi in autentica. Sz nec añ. Bene tū impediret sepultura in multis casibus aīe. de quib; j. Sepultura. iij.**

Decimonono. vtrū liceat spoliare mortuos. **Rō. nō. Immo grauissime punit. ff. de sepul. viō. l. iij.**

Sepultura. ij. q̄ ad electionem eligere p̄t q̄s sepulturā nouaz dimissa antiq; etiā in loco minus religioso: vt eē eo. cum quis. li. vj.

Vtrū religiosi possint sibi eligere sepulturā. **Rō. nō. sed sunt apud suū monasteriū tumulandi. p̄t tū eligere. si q̄ moriunt essent adeo remoti q̄ comode portari nō possent ad monasteriū. extra eo. religiosi. li. vj.**

An autē abbas vt p̄latus possit sibi eligere sepulturā? **Et videt q̄ sic p̄ rōnem. d. c. religiosi. vbi dī: cū velle vel nolle nō habeat 7 c. q̄ verba nō adaptātur ad p̄sonā p̄lati. cū ipse habeat subditos in p̄tate. 7 ipse nō sit in p̄tate alterius. p hoc facit. Nam cōstitutio capit intellectū 7 restrictionē ad limites cause exp̄sse. l. cū p̄. f. dulcissimis. ff. de le. ij.**

Quid autē in seruo? **Rū. fm Do. q̄ p̄t sibi eligere sepulturā. Nam in istis spūalibus dūca p̄as cessat. vt in. c. j. de coniu. ser.**

Quid si p̄pzius sacerdos corpus eius qui alibi elegerat sepeliri: violēter capiat? **Rū. fm Hostien.**

amittit ius qd̄ in eius mortuario habet. 7 ossa restituet. vt extra eo. ti. cū liberū. Itē si aliquis cōuentus totus: vt maior ps eius hoc fecerit. Secus crederē si minor ps: vel solus p̄latus hoc fecisset.

Quid si aliquis mādāt corpus suum nō sepeliri? **Rū. nō est adimplendū. xxj. di. nunc autē in glo.**

Sepultura. iij. Quo ad canonicā portionē. qn̄ quis eligit alibi sepulturā de omnib; q̄ illi loco obueniunt rōne funeris ecclesia sua parochialis dz hīe canonicam portionē: q̄ varia est fm cōsuetudines. Aliubi em̄ est medietas. Aliubi tercia. Aliubi q̄rta. Et ideo standū est cōsuetudini. extra eo. certificari. Et si cōsuetudo ibi nō appareat. dicit Do. spectandā esse cōsuetudinē metropolitane ecclesie. 7 si nec illa appareat: spectandā esse cōsuetudinē vicinarū. Et si varia sit. fm Hof. quarta debetur. In hac em̄ iura magis cōcordare vident: vt extra eo. in nra. fallit tū in multis casibus. fm De. de an. Vmo. qn̄ p cōsuetudinē: vt p̄scriptionē nihil soluit. Itē Panoz. in. d. c. certificari. vbi post multa cōcludit circa hoc q̄ portio ep̄o debita vel ecclesie parochiali. p̄t p̄ pte 7 i totū p̄scribi. Et sufficit t̄ps sine titulo. de cuius inicio nō est memoria. q̄ illud habet vim tituli vt in. c. j. de p̄scrip. li. vj. Et dicit se in facto sic cōsoluisse. Secōdo fallit qn̄ p̄ p̄uilegiū pape quis eximē a p̄stare dē q̄rte. Et de hoc habes plura p̄uilegia. q̄ eximūt fr̄es minores. Et credo alij medicātes habeāt idē p̄uilegiū: puta. q̄ dicti fr̄es nō teneat ad q̄rtā. de his q̄ relinquunt ad certos determinatos vsus eisdē fratrib; in genere. aut in sp̄e. etiā de bonis eorū quorū cadauera apud eos cōngent sepeliri. hec habent in p̄uilegio pape Sixti. iij. qd̄ incipit Regimini. Per p̄uilegiū Alex. iij. qd̄ incipit Virtute cōspiciuos. hī q̄ de his q̄ fratrib; minoribus absolute conferunt. vel in vltima voluntate legant. nulla portio canonica debetur. Et sic ex istis duob; p̄uilegijs hī q̄ de his q̄ absolute: vel ad certos determinatos vsus relinquunt dicitis fratrib; nulla q̄rta debet. Tercio fallit. qn̄ legat ad vsus p̄uilegiatos. d̄ quib; hēs in. c. de his. ex. de testa. vbi dī q̄ de his q̄ in ornamentis vel p̄ eis: seu fabrica: luminariis. anniuersario. vij. xx. xxx. sine alijs ad p̄petuū cultū diuinū legant ecclesijs vel p̄ijs locis: nulla portio canonica debet. Quarto. qn̄ ecclie donatōe inter viuos. extra eo. c. de his. f. si vō Itē dicendū qn̄ a testatore fit legatū ecclie vel h̄mōi qd̄ ipse testator in vita soluit. Nā eo casu. nec falidia debet. nec q̄rta ecclie parochiali. q̄ tale legatū amittit nomē legati. 7 trāsit in donatōz simplicē 7 in sp̄em donatōis inter viuos. Et de hoc ē glo. singularis. de q̄ dy. facit magnū festū in. l. legatū. de. le. ij. Et de h̄o vide s̄. Donatio. ij. f. cā mortis. Qui to; qn̄ q̄s post electōz sepulture in aliq; monasterio illud intrat 7 in eo p̄fitef. Et idē si intrat cū p̄posito absolute mutatū vitā. q̄ delinit eē parochian? p̄me ecclie. ar. c. b̄ficiū. de regula. lib. vj. q̄ religio sus censet p̄bere domiciliū in monasterio facta p̄fessione. tacite vel exp̄esse. Adde tamen predictis quod notat Panoz. in. c. relatum. extra eodē. post

Nota

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible]

glo. ibi: q̄ fm eum cōiter approbat. q̄ de bonis ingreditis religionē in sanitate nihil debet eccleie parochiali. Sed si intrauit in egritudine: de qua decessit debet portio. Secus ergo si in egritudine. de qua nō decessit. lz Inno. fuerit in singulari opinione. **H**ic ei q̄ si ingredis religionē vt sit ibi p̄fessus q̄ tūc debet portio ecclesie parochiali de bonis suis q̄ acquiruntur mōasterio. Sed **P**anoz. dicit q̄ hoc sibi nō placet. q̄ iura loquunt de relictis occasione sepulture. **I**te loquunt de morte naturali: h̄ intrans monasteriū. naturaliter nō morit̄. Immo retinet cognationē. **I**te si iste mutaret domiciliū nō teneret dare aliquid eccleie parochiali. ergo nec ingrediedo monasteriū. cū tunc solū habeat domiciliū in monasterio: vt notat idē Inno. in. c. ex ore. de p̄uik. **E**t idē videt̄ dicēdū de leproso qui intrauit domū leprosoz. q̄ nō debet quarta fm **S**uil. **E**t vide glo. in. d. c. de his. ex eo. q̄ dicit. q̄ nō lz alicui in morte. qd̄ in vita liceret. nec mirū. q̄ p̄t q̄ sanus est oia bona sua p̄sumere. **I**n morte tñ nō pōt filios suos vel nepotes p̄terire. **E**t hoc intelligit panoz. verū. nisi faceret in fraudē filioz. q̄ casu reuocaret v̄ditio. et donatio vsq; ad portione eis debetam. **S**exto. qñ quis legat ecclesie in qua nō eliget sepulturā. nec sepelit̄ ibidē. fm glo. in. c. j. de sepul. **I**dē tenet Inno. et **A**rchi. **I**dē **Y**o. an. in. d. c. certificari. et in de. dudū. **S**. verū. e. ti. vbi reprobat opinionē. **T**enētis s̄rū. **E**t hec opi. est tenēda: reprobata opinione **H**ost. **E**t cessante iure cōi habet in dicto p̄uilegio **S**ixti. iij. p̄allegato. **S**eptimo fallit. qñ de facto sepelit̄: vt puta. q̄ erat ibi interdicta ecclesia. vel ciuitas. tñ fuit de facto et p̄ voluntatē frat̄ sepultus in eoz ecclesia. et multa oblata. **M**am fm **f**ed. quē sequit̄ **Be. in. c. j. de sepul. li. vj. nō debet quarta. Rō. q̄ talis tpe interdicti nō pōt eligere sepulturā apud mendicātes. q̄uis licet ipsis re tpe mortuaria. vt orient. p̄ defunctis: si cū p̄nia decesserūt. **E**t plus dicit idē **f**e. q̄ si mendicātes spōte eū tali tpe sepeliūt. nō debet quarta. **S**ed tenēt tāq; violatores interdicti de. j. de sepul. et c. si canonici. de offi. or. li. vj. tunc em̄ solū debet quarta. qñ sepeliunt in casu a iure cōcesso. **S**ecus si sepeliūt in casu a iure p̄hibito: vt in. c. ex pte. el. j. et in. c. cum liberū. et in. c. in n̄ra. e. ti. **E**t ibi dicit Inno. q̄ qñ de facto nō iure sepelit̄. debent corpus et oblatōnes q̄ rōne sepulture sunt facte. h̄ nō q̄rta de legat̄ fact̄ nō rōne sepulture. vel occasione ipsi. **E**t ita p̄t q̄ si de facto sepelit̄ p̄ voluntatē illius cui est ecclesia q̄ nō tenet ad aliquā q̄rta. h̄ tenet. et corpus. et oia q̄ rōne sepulture habuit restituere. h̄ nō quartā de legatis factis nō rōne sepulture. vel eius occasione **S**ilr nō debet de his q̄ amici de bonis ipsoz tunc offerūt. **O**ctauo fallit. qñ ecclesia parochialis est interdicta. h̄ nō parochiani. q̄ tunc parochiani alibi sepultus. vel ex electōne: vel in sepulcro maiorū dicto casu ecclesia parochialis nō habebit quartā. qd̄ est notādū: vt ipse **De. notat in. d. c. in n̄ra. in ultimo q̄sito. Sed si alibi esset sepult̄ de facto. et nō de iure. q̄ nec in ecclesia electa. nec in ecclesia maiorū suoz. tunc si ecclesia sua parochialis dedit eam interdicto. idē q̄ nihil recipiet. **S**ec̄ si nō dedit eam****

interdicto. h̄ p̄pter delictū dñi. vel alia de eā. q̄ tūc ex q̄ nō fuit in culpa nō debuit suo iure p̄uari fm **De. de an. hec. Be. in. c. j. de sepul. li. vj. Mono. qñ reuocat electionē sepulture. quā fecit legādo. et alibi elegit sepulturā. et sepelit̄. q̄ paria sūt nō eligere. et electā mutare. ff. de adi. le. l. j. et ij. **S**ed p̄mo casu nō debet. vt dictū est. ḡ nec i sc̄do. **E**t hoc tenet **f**e de. p̄li. x. vbi format. q. de eo q̄ elegit sepulturā apd̄ fr̄es minores. et eis aliquid reliq̄t intuitu sepulture et aliquid reliquit simplr̄ p̄aia. **A**ccidit q̄ sine culpa frat̄ū minorū iste alibi sepultus est. puta. casu: q̄ nō potuit comode ad illā sepulturā frat̄ū deferri. vel alibi elegit. mutādo primaz. **Q**uerit nūc qd̄ parochialis ecclesia debeat habere quartā de relictis simplr̄ frat̄ibz minoribz. qd̄ relictus fr̄es minores p̄secuti sunt. siue in vita testātis. siue post mortem. **E**t r̄s̄idet q̄ fr̄es minores nō debent soluere quartā ex q̄ ille nō est sepultus apud eos. **Rō** est. q̄ si hoc teneremus seq̄ret q̄ ecclesia de relictis et funeralibz factis duabz ecclesijs peteret q̄rta. **S**z tñ verū ē q̄ solū peter q̄rta eius qd̄ habuit ecclesia apud quā sepultus est. nā nō p̄t negari qñ ecclesia parochialis debeat h̄re q̄rta de mortuarijs q̄ habuit ecclesia. vbi ille. casu vel certa scia sepultus est. ḡ nō a minoribz q̄ hic minores nullā iniuriā faciūt eccleie parochiali. **E**t posito p̄ p̄stati q̄ iste nō fuisset relictus minoribz. nisi intuitu sepulture. nō tñ sequit̄ q̄ parochialis ecclesia debeat h̄re q̄rta. **Nō** ob. iura q̄ dicūt q̄ parochialis ecclesia debeat h̄re q̄rta illi qd̄ reliq̄t eccleie. vbi elegit sepulturā. q̄ hoc d̄z. intelligi de electione sepulture cū effectu. als seq̄ret q̄ si successine eligeret sepulturā apud. xx. ecclesias. q̄ de oibz relictis illis factis peteret q̄rta. **U**ltima igit̄ electio. vel sepultura sine electōne inducit petitionē q̄rte. xij. q. ij. vltima voluntas. hec **f**ed. **S**ed **Be. in. d. c. j. videt̄ tenere q̄ renocata electōne sepulture. reuocet et legatū. et dabit illi ecclesie. vbi elegit sepeliri. q̄ subrogatū d̄z intelligi cum omnibz qualitatibz. onere et honore. **E**t id̄ onus etiā emolumentū p̄comitat̄ vt notat in. l. alūne. **S**. scia. ff. de adi. le. vide de hoc singulariter s̄. **A**bsolutio. j. in excoicatione de inducentibz ad vouendū r̄c. **E**t ex p̄dictis pōt induci decima fallentia qñ quis licet elegerit sepulturam. tñ non sepelit̄ ex facto heredū. vel ex facto contingenti circa p̄sonā defuncti: puta. q̄ morit̄ nimis lōge. vel heredes nolunt ad ecclesiam deferri corpus quia verba sunt intelligenda cum effectu. **L**ex est in. c. relati. de de. nō re. ergo cessabit canonica portio. ex quo ibi non sepelitur. **I**ta tenet **f**e de. vbi supra. et d. **De. Be. tamen in dicto. c. j. videtur sentire q̄ isto casu ecclesia non p̄uabitur legatis factis gratia sepulture. vt notat in. c. in nostra de sepul. **E**t ideo forte nec sua q̄rta. **I**deo cogita. **U**ndecimo cum legatur pro incertis male ablatis. fm. d. **Def. Sed an de huiusmodi incert̄ detrahatur falcidia vide supra. Legitima. Duodecimo. quando legatum est ecclesie parochiali tantū quātū est q̄rta p̄ legatorū factorū ecclesie electe. fm **H**ost. et d. **Be. Idē tenet Panoz. in. d. c. de his. extra eo. vbi dicit ibi esse argumentum singulare a contrario sensu. q̄ si parochianus electa alibi sepultura tacite: vel**********

Sepultura. lxxij.

expsse aliquid reliquit ecclesie parochiali tenet talis ecclesia illud relictū sibi cōputare in canonicā portio-
nem. Sicut dicimus in filio qui cōputat sibi in le-
gitimā quicquid a pte sibi relictū est. vt. l. scimus.
¶ De inof. te. als frustra ponderaret ibi. q̄ nihil su-
erat relictū ecclesie parochiali. lz aliud sit in ep̄o: vt
extra de testa. c. officij. ¶ Et hoc videt tenendū nisi cō-
suetudo obstaret. lz aliqui p̄tra. Tercio decimo. q̄n
tpe testamēti. 7 legati non elegit sepeliri. sed postea
tpe mortis elegit sepulturā. Facit. c. relatiū. d̄ sepul.
in glo. ¶ Et hoc videt tenendū nisi fiat in fraudem.
Quarto decimo. q̄n parochianus nō potuit. audi-
re diuina: nec p̄cipe ecclesiastica sacra in sua paro-
chiali ecclesia. p̄pter vacatiōē longo tpe. 7 alibi ele-
git sepulturā. fm̄ Sal. in suo tractatu d̄ hoc. R̄o.
¶ Nam p̄dicta legant̄ p̄ labore. 7 eo cessante. d̄z cessa-
re 7 legatū. l. seio. ff. de annu. le. ¶ Anz ergo quarta
def. p̄ administratiōē sacrorum. 7 celebratiōē: vt p̄z
in. d. cle. ductū. S. verū. Ibi cū mercedis exhibitio.
ergo r̄c. Hoff. t̄m̄ 7 Inno. in. c. relatum. de sepul. 7
De. de an. tenet. q̄ immo debet. q̄ vicū plati non
d̄z nocere ecclesie. Sed opi. Sal. p̄t̄ sustētari. ¶ Et
possumus dicere q̄ vicū plati nocet ecclesie. in ac-
quirendis p̄sertim q̄ ad res mobiles. vel modici p̄-
cij: vt tenet Hoff. de q̄ habes s̄. Alienatio. in fine
Quinto decimo. fallit in candelis q̄ danf̄ ad manū
¶ Et cessante iure cōi. hoc habet in. d. p̄uilegio Si-
xii. iij. Aliū casum ponit Naco. de li. Sen. l. c. vicz
q̄n fit repositio funeris i aliq̄ loco: q̄ ad t̄ps. vt ali-
bi transferat̄ ad remanendū. tunc nō est portio cano-
nica p̄soluēda. q̄ eo casu nō d̄z. nec est sepultura
¶ Quero. nūquid hec portio debeat ecclesie paro-
chiali. de relictis iure institutis: Quidā voluerūt
q̄ nō. sed solū delegatis. p. c. requisisti. de testa. Jo.
an. in. c. j. extra eo. tenet p̄trariū. p̄ tex. illum. qui ge-
neraliter dicit terciā p̄tē sui iudicij. Idē tenet Pa-
noz. ibi. nisi sit donatū inter viuos. q̄ de h̄mōi nō
debet quarta. ¶ Et de hoc dicit Panoz. esse tex. rotū
dū in. d. c. de his. extra. e. l. q̄ de oblatis seu relictis
alicui ecclesie in vita nō debet canonica portio.
¶ Quā aliquis cuius maiores solent ab antiquo in
aliqua ecclesia sepeliri. ea dimissa eligit alibi sepul-
turā. vtrum canonica portio debeat ecclesie dimis-
se: R̄i. nō. s̄ potius illi ecclesie in qua cōsuevit au-
dire diuina. 7 recipere sacra. extra. e. cū quis. in. vj.
¶ Quid si in vna solet audire diuina. 7 in alia reci-
pere sacra: videt q̄ canonica portio debebit ei: vbi
cōsuevit recipere sacra. extra eo. c. j. In cōtrariū facit
qd̄ notat Inno. in. c. de his. extra eo. vbi querit qd̄
si quis in capella audiuit diuina. 7 in plebe p̄cepit
ecclesiastica sacra: ¶ Et cōcludit q̄ fiet diuisio inter
plebē 7 capellā. Idē tenet Panoz. ibi p. c. ij. e. tit. li.
vj. vbi in p̄ceptōe huius portio ponderant̄ duo.
viz q̄ in illa ecclesia audierat diuina. et p̄cepit ec-
clesiastica sacra.
¶ Quis aut̄ possit cōcedere p̄uilegiū libere sepul-
ture: ¶ Et primo scias q̄ de iure cōi solūz ecclesie ha-
bentes pplm̄ habent ius sepeliendi. ¶ Et ad. q. Jo.
an. in. c. certificari. extra eo. cōcludit. vt etiam ep̄s
possit hoc p̄uilegiū cōcedere. p̄ hoc. c. bone. xij. q.
ij. 7. c. aplice. de dona. Panoz. etiā d̄z q̄ hec inia vi nō

detur sibi certissima p̄tex. in. c. sicut vnire. de ex. p̄-
la. ¶ Et sic cōclude. q̄ ep̄i 7 superiores p̄nt tale p̄uile-
gium concedere. Idem dic de inferioribz platis ha-
bentibz in loco ius ep̄ale. bec Panoz. in. d. c. certifi-
cari.

¶ Sed quero. quid si in p̄uilegio libere sepulture
nō apponat̄ hec clausula. Salua iusticia r̄c: Job.
an. cōcludit. idem esse ac si fuisset apposita. q̄ non
est versile. q̄ p̄iceps veluerit cōcedere p̄uilegiū
cum grani p̄iudicio ecclesie parochialis. ar. in. l. ij.
S. si quis a p̄ncipe. ff. ne quid in loco pu. vñ p̄uile-
gium solū videt cōcedere: vt habeat̄ isti sepul-
turam. sicut illi quibz competit de iure cōi. ¶ Et p̄ hoc
Panoz. in. d. c. certificari. adducit tex. notabilem. 7
quali exp̄ssum in fili. in. l. si q̄n. ¶ De inof. te. vbi d̄z
q̄ si alicui in habili p̄ncips cōcedit liberā faculta-
tem testandi. nō intelligit cōcedere. vt sine solenni
tanto als debitis possit condere testm̄. Sed videt
eum restituisse ad ius cōe. Nam satis est q̄ p̄uile-
gium aliquid cōcedat. ex quo tractat̄ de p̄iudicio
tercij. vel de derogatiōe iuris. ita in. p̄posito. Sed
ad maiore cautelā. 7 ad tollendā dubitatiōē solet
apponi illa clausula vel istis: puta. Saluo iure pa-
rochialis ecclesie. ¶ Et sic nō ob. si opponeret de. c. si
papa. de p̄uile. li. vj. vbi d̄z q̄ verba debēt aliquid
operari. Nam operantur in eo q̄ tollunt dubita-
tionem.

¶ Quid si mor̄ rex: dux vel alia p̄sona. q̄ p̄ anni
circulū in diuersis ecclesijs audiebat diuina 7 p̄ci-
piebat sacra. q̄ si habēs duo vel plura domicilia in
quibz p̄ter se collocabat. 7 elegit sepulturā in alio
loco. cui ecclesie dabit̄ canonica portio: R̄i. ecclesie
domiciliōn̄ diuidet̄ eam inter se. extra eo. cū quis.
li. vj.

¶ Quid de quibusdā regionibz vbi de omnibz mo-
bilibz q̄ defunct̄ p̄t̄ in testō. relinq̄re. sine legare
ecclesia erigit terciā p̄tē. 7 mouēt̄ inuigil̄ sacerdos
q̄ reuelet̄ oia mobilia sua. sicut d̄z fieri in britania
minon: R̄i. fm̄. vñ. nō credo q̄ hec cōsuetudo p̄-
iudicaret iuri cōi. nisi legitime fuerit p̄scripta. et in
cōtradictorio iudicio obtēta. vel auctate sedis apli-
ce cōfirmata. nec archiep̄o: vñ vel ep̄o: illius loci
cōstitutionē ad hoc sufficere. nisi ad sit volūtas vel
cōsensus subditorū quos tangit. ¶ Et idē credo de p̄-
dicto p̄cepto. l. q̄ nō teneant̄ morientes in hoc ca-
su obedire eis. nisi in dictis calibz.

¶ Quid si quis elegit sepulturā in p̄pria ecclesia. et
ei nihil legauit. alijs vō ecclesijs mita legauit. Nū
quid poterit ecclesia p̄dicta petere aliquā portionē
R̄i. fm̄ Ray. Si cōsuetudo est q̄ eligentes sepul-
turā in p̄pria ecclesia sp̄ aliquid relinquāt. p̄t̄ ecclia
illud petere ab heredibz. nō iure actōis. nec differē-
do. p̄pter hoc sepulturā. s̄ implorādo superioris offi-
cij. extra de sy. ad aplicaz. Si vō nō est cōsuetudo
nihil p̄t̄ petere. sed solis funeralibz d̄z esse contenta
Posset t̄m̄ hoc casu implorari officij iudicis aduer-
sus heredes. si dephendat̄ dolus testatoris vel he-
redū. cessante t̄m̄ dolo nihil habere p̄t̄.

¶ Quid si aliquis recipiat̄ in fratrem alicuius loci
religiosi. non tamen oblatis suis bonis. sed sibi re-
tentis. 7 ibi eligat sepulturam: R̄i. deo fm̄ Hoff.

nō liberat a canonica portōne licet nec eximū ab epali iurisdicōe etiā si ipsi religiosi sint exempti. eē de pūl. cū r. plātare. r. c. vt pūlegia. Idē Ho.

Quid si infirmus in vna parochia faciat se deferri ad alia r. ibi moriat. Rū. fm Ray. pma ecclesia nō ppter hoc pauat canonica portōne. Idē Ho.

Sepultura. iij. scz qñ

Sepultura. iij. scz qñ phibeat. Prohibent generalit in cymiterio sepeliri oēs decedētes in pctō mortali fm glo. in. c. ex pte. eē co. Qui casus generalis cōtinet multos casus spāles. vt iudeū paganū. hereticū. eē de here. c. licet. etiā si post mortē appareat de heresi. xxij. q. ij. sane. Itē excoīcati phibent interditi r. publici vsurarij. de quibz in de. j. eo. ti. De hoc vide s. Excoīcatōe. xxxvij. Et fm Guil. idē est de excoīcatis minor. si notorie excoīcati sūt Idē de excoīcatis etiā iniuste. vt nōt glo. extra de resti. spo. lras. Itē phibent q in tomeamētis moriunt. Et exponit Ho. etiā si q ibi letale vulnus acceperit. lz postea supuixerit. q qñuis peniteat r. ei eucharistia nō neget: carebit tñ ecclesiastica sepultura. eē de tomea. c. j. Hoc intellige fm Guil. tam de militibz q de armigeris eoz q ibidez in armis se exercent. Secus de illis q illuc vadūt cā curiositatis vel ad videndū vel alia qcumq; de cā. Adde etiā pdictis qd nōt Ri. in tercio. di. xxxvij. q illi q basitudia faciunt: peccant mortalit cū simili rōne videantur esse phibita. vt tomeamēta. Et ex hoc innuit q monētes in illis nō sepeliēt in sacratio. Et hoc videt vey p rōne. d. c. j. Ibi. vnde mortes hoim r. aiaz picula sepe pueniūt. Nam in talibz basitudijs sepe pdicta pueniūt. Secus dicendū videt in currentibz ad brauiū. vt florētie r. multis ciuitatibz. Nā raro vel nunq; eueniūt in tali cursu mortes hoim. Qd nō. Itē phibent illi q se occidunt. xij. q. ij. quibz. xxij. q. v. placuit. Et hoc intelligendū fm Guil. si se pimerūt ex desperatione vel iracūdia. Secus si ex furore vel a casu. vnde si q; ppter fugā pcpitaret se in aquā. qz sic credebatur euadere posse nō imputat ei si pūm eueniat. ar. xij. di. v. n. r. d. c. ex pte. in glo. Non. Host. Nō tñ fm quosdā q si ille q occidit se ex desperatione aliq; diu post vulnus viueret: ita q eū peniteret r. cōfiteret r. oñderet signa cōtritionis in morte: tali nō ē denegāda ecclesiastica sepultura. ex q si decedit in pctō mortali. Itē phibet blasphem? dei. eē de male. c. statum? Itē monachus? pūm habēs. eē de sta. mo. sup qdā. Et generalit null? notorius decedēs in ipso notorio mortali pctō sepeliēdus ē. d. c. quibz. r. c. nō extimemus. r. c. pobeuntibz. ca. cā. r. q. Et etiā sepultura phibet ei de q certū est r. manifestū nō fuisse cōfessum vel nō cōdicasse semel in āno. Et pdicta itelligit: nisi se sup hoc emēdassz in articulo mortis cōfiterendo r. cōdicando. vel saltez signa cōtritiōis oñdissit in fine. qz tūc nō negabit sepultura fm doc. Ad qd pbanduz sufficit vnus testis. xxvj. q. vj. q recedūt. Sed heredes tenent satisfacc. p eis. eē eo. parochiano. Excepto tñ illo q moriē in tomeamētis vt dictū ē. Adde tñ pdictis qd notat Panoz. in. c. ex pte. Pall. q decedens sine

cōfessione exteriori in extremo vite facta. dz sepeliri in cymiterio ecclesie. ex q cōfessionē nō contēpsit h morte pūctus ē. Nō est em credendū q decesserit in pctō mortali. De qlibet em psumedū ē bonū nili cōtēpsisset p annū pfectionē r. vt dictū ē. etiā si mors fuisset casualis. De raptore aut Archi. flo. dicit q si potuit restituē r. nō restituit nec securitatem dedit: denegabūt ei sacra r. sepultura. Si vō cū hiet vnde redderet distulit vsq; ad mortē penitere. r. tūc est impotēs ad restituendū. Si als ē cōtritus r. disposit? ad restituendū si posset: dabunt ei sacra h puabitur ecclesiastica sepultura ad froz alioz nili penes vel amici eius vellēt restituere. p eo qz tūc sepeliet in sacratio. Et intelligit iste rigor de raptore manifestus nō occult? fm Inno. Idē dī: de eo q nō est cōfessus infra ānū. si est occultuz nō negabit sepultura. qz ex q est occultū nō debet publicari pctū. Aut si dubitet qz forte cōfessus est alicui medicantū r. de ei? consilio abstiniuit ab eucharistia. Idē dicit pōt de qcumq; alio peccatore oculto: eadē rōne: nili forte esset aliq; hereticus vel excoīcatus. quia cui nō cōdicam? viuo nec mortuō cōdicare debem? Quo tñ ad raptorez dicit panoz. in. c. sup eo. eē de rap. de mēte glo. q cōiter tenet q aut decessit qz in pctō rapine nec penituit r. tūc etiā cymiteriū sibi denegat. qz decessit in mortali. Aut penituit in morte r. satisfecit. Et tunc ex toto cōcedit sepultura r. clerici debēt intesse. Aut penituit in morte h nō potuit satisfacc. Et tūc terra cymiterij nō denegat. h clerici nō debēt intesse sepulture. Et ita ppte loquit scūs casus. d. c. sup eo. Et ista interpretatio tanq benignior tenēda est.

Quid si tales q dicti sunt fuerūt sepulti. Rū. si corpora eoz discerni pnt: exhumādi sunt. Als sec? eē eo. sacris. Et ecclesia sine cymiteriuz recōciliāda est. extra de cōse. ec. cōsuluit.

Quid fiet si dubitet de cadauere. vtrū fuerit cuiusdā xpiani pagani vel excoīcati. Rū. videtur in meliore pte interpretandū. d. c. sacris.

Vtrū suspēsi r. bmoī sint sepeliendi. Rū. fm panoz. in. c. ex pte. cl. ij. extra eo. q sic qcumq; pena moriant: dūmō penituerint. Et pnt sepeliri in cymiterio cū solennitate misse r. alioz officioz. Nec sacra ecclesie talibz sunt deneganda. vt in. c. si. xij. q. ij. Tales tñ nō sunt deponēdi de furcis sine licētia pncipis. q tñ dz se in hoc facillē reddē vt in. l. j. et. ij. ff. de cada. pu.

Vtrū mulier pgnans defuncta debeat sepeliri. Rū. fm Ho. Si certū ē q part? mortuus sit: tūc mulier cū partu sepeliet. Si vō certum est q viuūt vel dubitat de hoc. tūc mulier dz pus scindi. r. si partus viuus sit dz baptizari. si vō mortuus debz extra cymiteriū sepeliri.

Seruis. j. cōmuniter.

Serui multis modis efficiunt. Nā statim quidā cū nascunt sunt serui vt q de matre ancilla nascunt. h de hoc infra. Quidā fiūt iure gentiū. vt q in bello iusto capiunt. Quidam fiunt iure ciuili. vt q maior. xx. ānis passus ē se vendari ad pūm pncipandū. De his tribz habet

insti. de iure pso. §. serui autē. Itē sunt aliq̄ serui. qz ius civile eos in penā subijcit seruituti. vt liber- tus. ppter ingratitudinē. Itē iure canonico raptorz mulierz efficiū seruus rapte. Itē deserētes auxiliū saracenis: efficiūnt serui capientū p̄ et̄ua. Boni- facij. viij. Sunt z alij serui magis largo mō dicti: vt ascripticij sine originarij qd idē est. l. qdā hoies q̄ ita ascripti sūt terris colendis q̄ nō p̄nt a cultura recedere sine dñoz voluntate: nec p̄nt vendi sine gleba nec gleba sine illis. Et dicunt ascripticij. qz ascripti sine deputati sunt ad culturā z originarij: qz a sua origine tales sunt. Di etiā serui qñq̄ colo- ni dicunt. Isti tñ ap̄ae serui nō sunt nec repelli de- bent a legitimis actibz nisi qd ad ordines nō debēt admitti. vt di. liij. q̄s aut leges.

Cui⁹ pentis cōditionē fili⁹ debeat seq̄. Rñ. fm glo. in. c. j. de con. ser. q̄ ptus seq̄t ventrē. lz Guil. nalso. teneat p̄mū dicēs q̄ filij nati ex legitimo ma- trimonio sequunt patrē. vt in. l. cū legitime. ff. de sta. ho. q̄si velit q̄ ptus sequat cōditionē ventris. vbi nullum p̄cessit m̄rimoniū. Sed doc. in. d. c. j. cōiter sequit glo. bec panoz. ibi. Idē Tho. in. iij. vbi dicit q̄ ples in libertate z seruitute sequit ma- trem. qz ples hz a patre completū formale. hz a matre substantiā corporis. Seruit⁹ aut est conditio corporalis: cū seruus sit q̄si instrumētū dñi in ope- rando. Sz in alijs q̄ ptinet ad dignitatē q̄ ē forma rei sequit patrē. Sicut in honozibz. muneribz. mi- nicipijs z nobilitate z hmōi. In q̄busdā tñ terris q̄ iure civili nō regunt. ptus sequit deteriorē cōdi- tionē vt si p̄ sit seruus q̄uis mater sit libera erūt filij serui. Non tñ si post pactū m̄rimoniū p̄ se in seruiū dedit: nolente vxore z filij si sit ecōtrario. Si autē vterqz sit seruilis cōditōis z ptineat ad diuer- sos dños. tunc diuidant filios. si plures sunt vel si vn⁹ tñ: vn⁹ alteri recompēdabit de p̄cio. z accipiet natū in sui seruiū. tñ nō est credibile q̄ talis con- suctudo possit ēē ita rōnabilis sicut illud qd mul- toz sapientū diuturno studio determinatū ē. Et nota. q̄ fm leges siue m̄ fuerit libera solū qñ con- cepit vel solū qñ peperit vel etiā medio tpe: suffi- cit ad libertatē. plis. vt. ff. de sta. ho. l. z seruoꝝ.

Qualit̄ liber hō q̄ patit se venūdari sit seruus. Rñ. sex req̄runt. Primuz q̄ sit maior. xi. ānis. vt C. de li. cā. l. si ministeriū. Scdm q̄ ini. dat p̄cium p̄cipare. vt. A. de li. cā. l. nō ideo. Tercū q̄ in ve- ritate p̄cipet. vt. ff. q̄ ad li. p̄cla. nō li. l. j. Quartū q̄ emptor credat ip̄m seruiū esse. vt. ff. de li. cā. l. lib- tis. Quintū vt ille q̄ vendit sciat cōditionē suam. Sextuz q̄ venditor sciat ip̄m esse liberz. ff. q̄ ad li. p̄cla. nō lz. l. iij. Si aliq̄d istoz deficiat: iure cōi re uocat in ingenuitatē. Sed si nihil deficiat etiā po- stea si manumittat nō sit ingenuus. hz libertus. vt ff. de sta. ho. l. hō liber. nisi reddat dño p̄cium. F. si inge. ma. l. ij. Ad tñ p̄ciū dñs inuitus nō cogit su- scipere fm quosdā.

Qualit̄ serui efficiant̄ liberi. Rñ. fm Tho. mult- tis modis. vno mō p̄ manumissionē. Itē si seruiū languidum dñs exposuit vel ei alimēta negauit. Itē qñ aliq̄s vendit ancillā ne p̄stituat z emptor facit p̄: sit libera. Itē si seruus p̄lletat⁹ incedit ante

cadaver dñi dū defert̄ ad sepulturā. Itē si postq̄ lata est sentētia q̄ dicebat seruus: dñs postea p̄ ipso p̄ciū recipiat. Itē si dñs ancillā in m̄rimonio collocauit: scribēs p̄ ea dotē. Itē si seruiū appella- uit filiū actis interuenientibz q̄si in figura iudicij. Itē si dedit seruo instrumētū p̄ qd seruitus eius pbabat. z alijs casibz q̄ habent. C. ex qui. can. ser. p̄ p̄cio li. ac. p. totū. Itē si iude⁹ xpianū mancipiū emerit. extra de iudeis. c. fi.

Seruus. ij. Quo ad or- dinationē. Null⁹ seruus sine p̄uati sine ecclesie ordinari dz nisi prius manumit- tatur. di. liij. c. j. ij. et. iij. Et rō est seruilis vilitas: atqz clericalis dignitas. di. liij. admittunt. Et hoc vtz est in omni genere seruoꝝ: etiā de q̄bz habes supra. c. primo.

Intra qd tps possit dñs serui ordinatū reuoca- re. Rñ. fm Ray. reuocari poterit infra ānū a tpe scientie dñi. Idē Sof. z Ho.

Pone q̄ seruus q̄ ordinat⁹ fuit: restituit⁹ ē dño suo. nunq̄d licebit dño iniicē man⁹ in eū. Rñ. fm Inno. nō. Als incidere in canonem. xvij. q. iij. si quis. Sed nec tali seruo licebit p̄bere m̄rimoniū. alijs autē p̄uilegijs clericalibz nō gaudebit. extra de cle. cōiu. c. Iohes. Idē. in omni genere seruoꝝ liij. di. frequens.

Seruus. iij. quo ad ma- trimoniū. Vtrū seruus sine p̄sensu dñi possit m̄rimonium p̄bere. Rñ. q̄ sic. vt ex eo. c. j. vbi habet q̄ seruus etiā p̄dicēte dño p̄be- re p̄t̄ matrimoniū. hz ppter hoc nō liberat⁹ a serui- cijs domino debitis.

Pone q̄ dñs aliq̄d p̄cipit seruo cōiugato. z eo tpe vxor petit debitū vel ecōuerso. Hosti. dicit. q̄ aut p̄rit cū volūtate dñi z tenet p̄us obedire vxori q̄ ad necessaria impendenda. qz exq̄ dñs p̄misit m̄rimoniū p̄bi videt assensum p̄buisse accessōijs ad ip̄m matrimoniū. vt in. c. p̄teca. de of. del. Si vō dñs nō p̄sensit. debet p̄us obedire dño: nisi ti- meatur de incōtinentia.

Quid si dñs seruoꝝ cōiugati vult vendē in re- motā regionē. Rñ. fm v̄v. pbibēda est talis ven- ditio. hz cogi dz dñs aliq̄ vendē ei bonas cōditōes afferēti. Interest etiā reipublice ne q̄s re sua male vtaf. vt insti. de his q̄ sūt sui vel ali. iij. §. pe. Sed et Tho. addit q̄ si m̄fioniū fuit factū sine licētia dñi z nō habeat in alio loco iustū emptorē: posset eum vendē in remotis. Aliter nō dz hoc facere.

Quid si dñs seruoꝝ cōiugati vult vendē in re- motā regionē. Rñ. fm v̄v. pbibēda est talis ven- ditio. hz cogi dz dñs aliq̄ vendē ei bonas cōditōes afferēti. Interest etiā reipublice ne q̄s re sua male vtaf. vt insti. de his q̄ sūt sui vel ali. iij. §. pe. Sed et Tho. addit q̄ si m̄fioniū fuit factū sine licētia dñi z nō habeat in alio loco iustū emptorē: posset eum vendē in remotis. Aliter nō dz hoc facere.

Symonia. j. communi- ter. Symonia cōiter diffinit⁹ q̄ ē studio- sa voluntas emēdi vel v̄cēndi aliquid

insti. de iure pso. §. serui autē. Itē sunt aliq̄ serui. qz ius civile eos in penā subijcit seruituti. vt liber- tus. ppter ingratitudinē. Itē iure canonico raptorz mulierz efficiū seruus rapte. Itē deserētes auxiliū saracenis: efficiūnt serui capientū p̄ et̄ua. Boni- facij. viij. Sunt z alij serui magis largo mō dicti: vt ascripticij sine originarij qd idē est. l. qdā hoies q̄ ita ascripti sūt terris colendis q̄ nō p̄nt a cultura recedere sine dñoz voluntate: nec p̄nt vendi sine gleba nec gleba sine illis. Et dicunt ascripticij. qz ascripti sine deputati sunt ad culturā z originarij: qz a sua origine tales sunt. Di etiā serui qñq̄ colo- ni dicunt. Isti tñ ap̄ae serui nō sunt nec repelli de- bent a legitimis actibz nisi qd ad ordines nō debēt admitti. vt di. liij. q̄s aut leges.

spūale vel spūali annexū: ope subsequente. Ita dif-
finit panoz. in. c. nemo. ex eo. **Dicit studiosa. i. deli-**
berata. **Mā** sola deliberatōe rōnis cōmittit pētū.
h̄ nō pūit in iudicio ecclesie q̄ nō iudicat d̄ occul-
tis nisi pcedāt ad eū. **Idō** bene additū est ope sub-
sequente. **Moie** autē veditōis cōphendit oīs d̄ctus
nō gratuit⁹. vt trāfactōis. renūciatōis r̄ h̄mōi. **Ex**
cepta pmutatōe q̄ est licita seruatis debitis circū-
stantijs vt dictū ē s̄. **Permutatio.** Spūale autē d̄
fm̄ **Ri. in. iij. tripli. s̄. essentiali.** vt gr̄e r̄ vtutes.
Secō causalit. vt sacra q̄ causant gratiaz. **Tercio**
actualit sine effectiue vt p̄dicare seu corrigē. visita-
re orare r̄ h̄mōi. q̄ sunt actus spūales. **Spūali an-**
nexum d̄ dupl̄ fm̄ **Tho. in. iij. Vno** mō sicut ā
spūalibz dependēs. vt h̄ie ecclesiastica bñficiā. **Qd̄**
d̄ spūali annexū. qz nō cōpetit nisi habēt officium
dericale. **Alio** mō d̄ spūali annexum qd̄ ad spūalia
ordinat sicut ius p̄ionat⁹ qd̄ ordinat ad p̄ntandū
dericos ad beneficia. **Silt̄** vasa sacra q̄ ordinant
ad sacroz vsum. **Sub** p̄cio autē cōphendit omnē
tpale qd̄ pecunia extimari pōt. **Ponit** em̄ **Gre. tri-**
plex gen⁹ muneris q̄ cōmittit symonia. s̄. a manu
i. pecunia. a lingua vt preces. r̄ ab obsequio. j. q. j.
Sunt nōnulli. **Et** de singulis infra **Videbit.**

An symonia sit pētū mortale. **Dicendū** qz sic.
qz est p̄ iusticiā r̄ p̄ diuinā legē r̄ p̄ legē nālez. **Nec**
in hoc excusat ignorātia. qz iuris diuini q̄ neminē
excusat. r̄ qz papa est subdit⁹ p̄dictis legibz. vt alij
hoies. **Nec** in illis se nec aliū pōt dispēlare. **Idō**
Tho. dicit. qz ista opinio q̄ dicit qz in papā nō ca-
dit symonia est erronea. **Mā** si papa p̄ aliq̄ spūali
mun⁹ accipet symoniā cōmittit. sicut r̄ ali⁹ h̄ō. qz
et in ip̄o petro: cui papa succedit symonie vicium
damnationez inchoauit in nouo testō. **Quis** em̄
res ecclesie sint aliq̄ mō pape nō tñ se eius oibz mo-
dis habēdi. vñ si recipet p̄ aliq̄ re spūali pecuniaz
de redditibz alicui⁹ ecclesie nō carēt vicio symonie
Et idē si recipet pecuniā ab aliq̄ laico nō de bonis
ecclesie p̄ re spūali. **Idē** **Tho. scda scde. q. c. qz** autē
d̄ symoniā nō cadē in papā. dicit. d. an. post **Do.**
in his q̄ symoniaca s̄. qz p̄hibita ex iure positiuo
h̄ie locū. **Mā** p̄stō nō ligat p̄mulgātes. puta. ven-
dendo vicariā. casteldionariū. aduocatiā. ycono-
matū r̄ h̄mōi. j. q. iij. saluator. **Et** de hoc vidēt in-
telligendū qd̄ dicit **Jo. de lig. ex eo. c. j. qz** nec papa
nec ali⁹ existētes in curia p̄mittūt symoniā si papa
scit r̄ ex certa scia tolerat. **Mā** certa scia p̄ncipis
purgat hoc viciū. **Et** pe. de pal. in. iij. dicit. qz r̄ in
q̄buscunq̄ symonijs r̄ si pētū non euitet penā tñ
iuris positivi cui nō subest sp̄ eiusdit. vñ nec suspē-
sionē nec h̄mōi penas iuris positivi timet. **Sicut**
nec est etiā exēdicat⁹ si p̄curat clericū. **Dicit** etiam
pe. qz ille q̄ emeret symoniace bñficiū vel ordinē a
papa penas iur̄ nō incurrēt. qz sicut p̄t dispēlare
in penis iam incurfis. ita etiā qz nō incurrať. sicut
posset alicui p̄uilegiū p̄cedē qz p̄curiēdo clericum.
nō esset exēdicat⁹. **Qu** autē dat aliq̄d bñficiū p̄ pe-
cunia vidēt dispēlare qz liceat retinē sicut qñ scien-
ter dat irregulari. dispēlat cū eo. vñ q̄ habuit bene-
ficiū p̄ symoniā in curia si h̄z p̄sciam qz emanauit
de scia pape p̄ferētis. penitēdo d̄ p̄ctō nō tenet

resignare. h̄ p̄t retinē. **hec** **De. Panoz. vo in. d. c. j.**
distinguit. qz si beneficium h̄z admistratōne ordi-
nis vel executionē clauū. etiā papa inuoluit viciū
r̄ p̄ctō symonie. **Secus** si nō h̄z admistratōne ordi-
nis nec executionē clauū. vt s̄ ista hospitaliā
vel alie admistratōes tpales. **P̄mū** p̄bat. **Mā**
h̄z titulus bñficiū sit de iure positiuo. in executionē ordi-
nis seu p̄tās clauū ē de iure diuino. **Mā** r̄ ordō
erat in veteri testō. r̄ vendēs executionez ordinis.
vidēt vendē ordinē ip̄m r̄ gratiā dei. **Et** ista sunt
symoniaca in se. **Et** idō p̄hibita. j. q. j. q̄ studet. **Et**
idō in collatōe ep̄atus nulli dubiū ē: qz papa p̄mit-
teret symoniā. qz ep̄atus ē ordō. **Et** cū ista sint con-
nexa nō excusaret dicēdo se reape pecuniā p̄ tpali
bus. qz vendito vno ex cōnexis vendit r̄ reliquū.
vt. j. q. iij. si q̄s obicerit. **Sed** in alijs bñficijs non
habentibz executionē ordinis vel clauū papa nō
cōmittēt symoniā. qz p̄hibitio ē tñ in illis iure p̄-
positiuo q̄ papa nō ligat. **Et** in oibz casibz p̄dicit⁹ pu-
to qz ille q̄ dedit ex pacto pecuniā nō sit tut⁹ q̄ ad
deū nec pōt sine p̄ctō admistrare in tali beneficio.
etiā in casu vbi papa nō cōmittēt symoniā. qz extā
bat p̄stō. p̄hibitua. **Idō** subdit⁹ incidit in penam
sicut in sili disputat **Jo. an. q̄ōnez. Statuto** caucē
ep̄i qz ludēs ad azarū sit exēdicat⁹. **An** ludēs cuz
ep̄o q̄ fecit exēdicatōne sit exēdicat⁹. **Et** p̄cludit qz
sic. h̄z ipse ep̄s nō sit exēdicat⁹. qz nō potuit ip̄e liga-
ri sua p̄stōe. **Ita** ad p̄positū vbi papa nō cōmittēt
symoniā. ex q̄ recipiēdo pecuniā ex pacto nō suspē-
dit p̄stōne. p̄hibitua. dās pecuniā cōmittit symo-
niā. **Et** sic nō pōt agē p̄niam retēto bñificio. **Nec**
Panoz. Tñ p̄ cōcordātia posset dici qz in his q̄ sy-
moniaca sūt. qz p̄hibita ex iure positiuo nec papa
nec dās incurrit penas iur̄ positivi. **Mā** fm̄ **In-**
no. in. c. cū ad monasteriū. de sta. re. h̄z cōditōn ca-
nonū p̄ suā dispēlare p̄stōnez etiā sine cā. **Idē** **Jo.**
an. in regula generi. in mercu. r̄ in regula cui licet.
dicēs ep̄m posse tollere r̄ dispēlare p̄ suā p̄stōnem
Et hoc dicit seruare vniuersum. **Et** si hoc pōt ep̄s
Indubie poterit papa. **In** his vo q̄ s̄ p̄hibita qz
symoniaca. r̄ de iure diuino. **Dic** qz tā papa eo ca-
su qz ali⁹ dātes vel p̄ticipes incurrūt viciū r̄ pētū
symonie. tñ penas iur̄ positivi adhuc nō incurrūt.
Et hec distinctio v̄ rōnabilis r̄ cōsona iur̄bz.

De symonia sit heresis. **Rñ. fm̄ Tho. in. iij.**
qz symoniaci nō s̄. p̄ue heretici cū nō habeant ali-
quā fallam opinionē. h̄ dicunt heretici. p̄p̄ s̄litu-
dinē act⁹ qz ita opant̄ ac si extimarēt donū spūscit
pecunia possideri q̄ extimatio esset heretica.

Quare symoniaci pot̄ dicunt⁹ a symone q̄ vo-
luit emere donuz dei quā giezite a giezī q̄ v̄didit
donū dei. **Rñ. qz** magis fuit cōpleta rō hui⁹ p̄cti
in symone qz in giezī q̄ solū v̄didit donū dei. **Et**
symon voluit emere r̄ vendē. j. q. iij. saluator.

De at sit symonia si aliq̄d det. p̄ spūalibz q̄tis
vel recipiat. **Rñ. si** sponte offerat nō est symonia.
j. q. j. quicq̄d. vbi sciendū qz p̄positio p. cū d̄ ali-
quid dari p̄ spūali. si ip̄orat app̄tationez vel cō-
mutationē vel cām p̄ncipalr mouentē ita qz illud
tpale sit vt p̄cū spūalis vel p̄p̄ hoc p̄cūz dat ip̄m
spūale. tñc est symonia. **Sz** si. p. nō importat cām

Simonia. I.

finalē. h̄ ad iminuatū ut si deē in collatōe tpale
p collatōe spūaliū ob reuerentiā sacroz vel ad su-
stentationē ministroz vel ad obseruatiōē pijs con-
suetudinē h̄mōi. nō vt p̄ciū ipsoz. nō est ibi sym-
monia. Ita tñ q̄ cesset ois pactio t̄ ois conuentio
j. q. ij. q̄ pio. Sed et sine pacto etiā cū subtrahunt
talia. s. spūalia t̄ maxime a nō dantiū pecuniā vel
nō valentiū vel etiā a valentiū dare: h̄ nō volen-
tibus extorquent: p̄cipue ante collationē spūaliū
multū p̄sumit de symonia. Secus si libere trade-
rent spūalia. et post collationē nolētes dare: co-
gerent ad dandū. nō quidē vt p̄ciū h̄ vt stipendiū t̄
subsidiū rōne cōsuetudis ibi existentis. fm **Tho.**
in q̄libet. Si autē dans sacm̄ vel aliud spūale intē
dat recipere pecuniā t̄ h̄mōi. als nō datur? dās autē
p̄dicto mō. dat aliqd̄ tpale vt pecuniāz vel h̄mōi:
non vt p̄ciū h̄ vt elemosinā nulla inueniente pa-
ctioe vel exactōe erit symonia. nō quidē in recipi-
ente sacm̄. h̄ in dante: q̄ tñ symonia q̄ mētalis est
sola p̄nia purgat. q̄ nullā censurā ecclesiasticā in-
ducit nec irregularitatē. et eo. c. fi. Et ita ecōuerso:
q̄n dans spūale intendēt libere dare t̄ recipiēs in-
tenderet q̄n p̄cio emere ex eo q̄ dat tpale. vñ nota
q̄ symonia cōmittit: aliq̄n ex pte vtriusq̄: si dans
ordinē vel beneficiū vel aliud spūale facit pactum
cū recipiēte. vel vterq̄ eoz h̄z intētiōez ad tpalia
p spūalibz cōmutanda. Aliq̄n ex pte neutrius. vt
cū cōsanguine dat aliqd̄ nō epō h̄ p̄siliario ep̄i vt
cōferat beneficiū vel h̄mōi: ignoatē eo q̄ recipit
epō. Aliq̄n ex pte dātis spūale tñ: ea intētiōe. vt
habeat tpalia. qd̄ nō intēdit recipiēs. Aliq̄n ex pte
recipiētis tñ. vt cū ipse dat aliqd̄ tpale p̄ncipalit̄
p aliqd̄ spūali vel ordinatoz vel alteri ipso tñ ordi-
natoz ignoatē vel hoc nō intēdente. Adde p̄dic-
tis singulare dictū **Archi.** in sum. j. q. j. q̄ p spūa-
libus aliqd̄ dare vel accipere nō tñ aīo vendēdi vel
emēdi h̄ aīo remunerandi nō est in se symoniācū.
Et dicit **Panoz.** in. c. et si xp̄us. de iureiu. q̄ bec est
notabilis limitatio ad materiā symonie.
Adunus autē a lingua. q̄n t̄ quō inducat symo-
niā nota distinctionē q̄ fit a doc. Aut em̄ q̄s porri-
git p̄ces p se: aut p altero. s. vt obtineat beneficiūz
vel sacm̄ vel aliud spūale. Et si porrigit p̄ces p se
p obtinēdo b̄nficio seu ecclesia habēte curā aīarū
tales p̄ces inducūt symoniāz fm **Dg.** **Ido.** **Ray.**
Tho. t̄ **Dir.** li. iij. etiā q̄ntūcūq̄ als esset dignus
q̄ eo ipso q̄ se ingerit ambitiosus vidēt. t̄ per p̄ns
indign? Et rō est fm **Tho.** in q̄libet. q̄ nemo pōt
exercere curā aīaz digne et grām seu cū pctō mor-
tali. q̄ faciēdo ea q̄ p̄tinent ad curā: peccabit mor-
taliter. Itē nullus dz sibi sumē honozē. h̄ q̄ vocat̄
a deo tanq̄ **Aaron.** ad **Heb.** v. Et sic vidēt facē
p̄ns diuinū. viij. q. j. in septuris. Multo magis ē
symonia si als est indign? puta q̄ ill̄ratus vel no-
torius fornicatoz t̄ h̄mōi. Si autē porrerit p̄ces p
beneficio simplici. t̄ indigeat: nec indign? ē eo. p̄p̄
aliqd̄ impedimētū: nō est symoniācus. nec peccat
fm **Ray.** **Tñ D.** t̄ **Suil.** dicit q̄ bec opinio est
dura. Et credūt q̄ ex q̄ aliq̄s est p̄mor? ad sacros
ordines. cū h̄mōi ordinat? titulū ecclesiasticū req̄-
rat: pōt petē beneficiū ecclesiasticū. licz abundet in

tpalibz t̄ nō solū simplex. h̄ et beneficiū cū cura. s̄
est dignus. Exēplo **Isaie** q̄ dixit. Ecce ego: mitte
me. Et p hac opinione facit tolerātia t̄ scia pape.
Alia fere totus mūdus esset in statu dānatōis. Et
p hac pte vidēt **Panoz.** in. c. tua nos. et eo. vbi di-
cit. q̄ h̄uiles p̄ces a digno facit p beneficio spūali
cōsequendo nō inducūt symoniā nec aliqd̄ aliud
pctū etiā ambitōis. Qd̄ p̄cedit etiā si p̄cessit do-
natio rei tpalis. liberaliter tñ facta. Et optime hoc
colligit ex ter. illo. Qd̄ tene sp̄ mētī p illis q̄ quidē
cardinalibz t̄ alijs p̄latz aliq̄ munuscula largiunt:
rogantes. p aliq̄ beneficio cōsequēdo. Si em̄ norz
ducunt p̄ncipali intētiōe vt spūalia adipiscant:
q̄p̄ secundario habeat talē spem. et oēm norā iudi-
cant. Nā vix ista pōt fieri sine spe secundaria. bec
Panoz. Et nota q̄ **Panoz.** nō distinguit an h̄mōi
p̄ces sint pro beneficio simplici an curato h̄z indi-
stincte loquit̄. Et notat etiā ibi **Panoz.** aliud singu-
lare quod facit ad declarationē p̄dictoz de mente
Inno. q̄ in phibitis q̄ symoniāca. sola intētiō in-
ducit symoniā. Et dicit phibita illa: q̄ symonia-
ca. q̄ sunt spūalia de iure diuino vt vendē sacra et
silia. Sz in symoniācis q̄ phibita: sola intētiō nō
inducit symoniā. vt si q̄s renunciat beneficio suo:
cū intētiōe habēdi aliqd̄ tpale. de q̄ dic vt notat
glo. in. c. ex pte. de of. del. **Jo.** in. an. t̄ q̄ nūq̄ sola
intētiō inducūt nisi symoniā mētālē. Qd̄ placet **pa-
noz.** Et dīa maxima est in symoniā mētālē t̄ cō-
uentionālē. Nā in cōuentionālē tenet q̄s restituere
talia spūalia vel tpalia illicite recepta nec pōt alit̄
penitere. vt in. c. in q̄sitōis. in p̄ncipio. de accu. Sz
in mētālē abolet pctū p solā p̄niam. vt p̄bat in. c.
fi. et eo. vbi ter. loquit̄ indistincte de oibz spūalibz
Procedat q̄ ille ter. siue sint spūalia de iure diuino
siue ex p̄tione ecclesie. et q̄ alit̄ nō distinguit. t̄ opti-
me illō. c. sic inductū. p̄bat opi. **Jo.** an. bec **Panoz.**
p̄o sacris vō t̄ alijs spūalibz nō repit phibitū p̄-
ces porrigere p se. si est dign? Excepto tñ religio-
so q̄ velle nō h̄z. xij. q. j. nō dicatis. Si vō p̄ces por-
rigunt p alio. aut sunt p̄ces spūales aut carnales.
Si carnales. tñc aut p digno aut p indigno. Si
p indigno: symonia cōmittit fm oēs doc. j. q. j. de
ordinationibz. Si vō p̄ces sunt p digno. puta. q̄
illi q̄ p̄cant: attendūt pentelā p̄ncipalit̄. si tñ superi-
or: nō h̄z respectū ad p̄ces h̄ ad meritū. p̄mouēdi
ad ordines vel beneficiū. nō cōmittit symonia. et
de eta. t̄ q̄li. tuā. imo si p̄sanguine? est dign? plus
tenet p̄latus ei q̄ extraneis p̄uidē. ar. et de cōba-
de. c. j. **Tho.** autē in. iij. dicit q̄ q̄n quis dat aliqd̄
spūale. p laude acq̄renda vel fauore. quē expectat
ab eo cu? p̄cibz satisfact̄ symoniā cōmittit. Et s̄t̄
si hoc facit ad enitandū aliqd̄ piculū vel malū qd̄
pōt iſerre p̄ces porrigēs si nō exaudit. puta. aliq̄s
potēs. Qñ q̄ p̄ces fiunt p indigno: satis apparet
q̄ nihil aliud mouet q̄ fauor: aut piculū euitandū
Et dī fauor auxiliū laus t̄ assensus. Et iō manife-
ste cōmittit symonia. si. p̄p̄ hoc b̄nficiū ecclesiasticū
detur. Si autē p digno fiat p̄ces. p̄tum ad iudiciū
hoim. p̄abile vt q̄ dans magis moueat intuitū
dignitat? p̄sone q̄ fauore p̄cum nō reputat symo-
nia. Si tñ p̄ncipaliter moueatur f. uore p̄cum vel

timore rogantis q̄ntū ad diuinū iudiciū symoniā cōmittit rogatus ⁊ rogans: si hoc intēdat siue aliquis roget pro se siue pro alio.

Quid si q̄s dedit pecuniā alteri vel si p̄ces porrexit alij ex pacto q̄ p̄ter datam pecuniā p̄ p̄ces porrectas: det operā q̄ habeat beneficium. **Dic** q̄ idē est ac si dedisset collator beneficij. j. q. v. p̄ntū. **Nec** distinguit q̄ fiant p̄ces p̄ digno aut carnaliter aut sp̄ualit̄ cū ex hoc ipso sit indignus. ⁊ sint p̄ces carnales. q̄ ex hoc pacto vult h̄c beneficium. **Si** vō adulationē facit vt habeat beneficium p̄t dici minus ab obsequio. ⁊ reputādus ē symoniac⁹. j. q. i. ordinatōes. **Non** tñ tenet illud beneficium religere. ar. d. e. si. bec **Ver. Inno. et Do.**

De munere autē ab obsequio. **Bo. in. c. sunt** nō nulli. j. q. j. dicit. q̄ si seruicus est dignus: seruiciū dignū ē ⁊ honestū: licite sperat b̄ficiū etiā sp̄uale **Secus** si nō esset idoneus ad illud beneficium vel seruiciū nō esset honestū. **Bo. aut in. c. cuz** essent. et eo. dicit. q̄ licite p̄t q̄s seruire alicui plato ⁊ sperare ab eo b̄ficiū sp̄uale. **Nec** ex hoc cōmittit symonia lz sequitur collatio. **Dicit** tñ glo. q̄ nō dz p̄ncipalit̄ seruire hac intētionē q̄si velit. vt refert **Panoz.** ibi q̄ possit ab eo bonū in genere sperare ⁊ secundario beneficium sp̄uale. **Sz. d. an. p. cōcordantia** dicit. q̄ aut seruies ⁊ recipies seruicijz habent respectū ad certum beneficium. ⁊ p̄cedit glo. in. d. e. cū essent. vt nō liceat hac intētionē p̄ncipalit̄ duci **Aut** tendit ad b̄ficiū incertū. ⁊ p̄cedit glo. in. d. c. sūt nōnulli. **Sz. panoz.** dicit nō vidē bonā rōnē diuersitatis inter certū beneficium ⁊ incertū. nec putat q̄ sit licitū p̄ncipalit̄ seruire p̄ sp̄uali beneficij cōsequēdo nec plat̄ licite cōfert: si p̄ncipalit̄ ducit ad cōferendū. p̄ seruicio tpali recepto. q̄ id qd̄ in se debitū est ⁊ honestū nō dz exerceat a uoce humane gr̄e. h̄ recto iudicio. vt in. c. nemo. et eo. **Sed** secundario bene p̄t h̄c talis spes. **Et** ita vult glo. in. c. qd̄ p̄derit. l. j. di. **Et** intellige glo. in. d. c. sunt nōnulli. fm̄ dictā glo. in. c. cū essent. ⁊ illi. c. quid p̄derit. fm̄ panoz. **Et** p̄dicta faciunt ad. q. quā ponit **Do. in. d. c. cū** essent. **Ep̄s** recepit quendā clericū ad seruiciū tpale ⁊ sp̄uale p̄standū: p̄mittens sibi certū salariū ānuatim donec sibi p̄uiderit de beneficio cōpetētī. **Man** qd̄ hoc sit licitū. **Et** cōcludit q̄ sic. dūmō nō se obligauerit ad seruiciū tpale p̄standū. nec cōmittit symonia. si remittit p̄mo salariū cū cōfert postea b̄ficiū. q̄ salariū erat s̄b cōditione ⁊ facta collatōne expirat obligatio. **Secus** si p̄missio fuisse pura ⁊ p̄petua. **Sz. panoz.** putat p̄mū dictū **Do.** p̄cedē q̄n̄ plat̄ nō ducit ad cōferendū b̄ficiū p̄ncipalit̄. p̄t seruiciū tpale vel spirituale p̄cipiendū. **Sed** q̄ ille meret ⁊ cā ipullina. ⁊ nō finalis sit p̄statio seruicij. bec **Panoz.**

Quid autē si obsequiū ē pure sp̄uale qd̄ effz impositū beneficij. **R̄ndit** **Ol.** tñ indubitan̄ etiā ⁊ ex pacto p̄t p̄ferri b̄ficiū: ita q̄ ille p̄mittat tale obsequiū. vt puta celebrādo talē ⁊ talez missam. et de p̄ben. e. significatū. **Sik** fm̄ **Do.** si alicui p̄ben de vel b̄ficiū esset impositū onus. qd̄ q̄ h̄z teneat docere pueros. p̄t fieri pactio. h̄ et alicui p̄bende cui nō est anuectū hoc onus cū vacat: p̄t imponi

hoc onus. **Recipe** autē canonicuz ex pacto symonia est fm̄ **Do.** **Itē** fm̄ **Suil.** cuz duo sacerdotes debēt celebrare missam. vñ maiorē: alius minorē si ex cā cōdicunt adinuicē q̄ vñ dicat missam que alteri tāgit ⁊ ecōtra licitū ē: maxime ex cā: q̄n̄ nullū p̄cium siue tpalis merces infuenit. **Itē** fm̄ **Ri.** in iij. nō est licituz q̄ duo adulti baptizādi hanc pactionē int̄ se faciāt. **Ego** baptizo te: eo pacto: q̄ tu baptizes me. q̄ in talibz ois p̄ctio ⁊ cōuētio cessare dz. et eo. tua. **Dare** etiā ex pacto aliqd̄. p̄ sacro: q̄uis sp̄uale. est illicitū. et si nō omī eo mō q̄ dare tpale. tñ q̄ ex eo q̄ res emit a nō dño. est p̄ rōnem gr̄e. **Dicere** autē orabo p̄ vobis ⁊ rogo vos vt etiā orētis p̄ me: in nullo ē reprehensibile. q̄ nō emittur vel vendit̄ spirituale cū nulla sit p̄ctio.

De munere autē a manu qd̄ ē pecunia: large sumendo pecuniā p̄ rebz mobilibz ⁊ immobilibz: que tpalit̄ possident. j. q. iij. totū. **Mō.** fm̄ **De** ur. in. iij. **Mun** a manu aut ē tale ⁊ tantū q̄ p̄sumit inclinare affectū ad collationē rei sp̄ualis. p̄ter ipm̄. ⁊ tunc p̄sumit symonia vel hoc tā pax est q̄ nō p̄sumitur inclinare affectū ad collationē rei sp̄ualis. ⁊ tunc nō ē symonia. **Et** hoc quidē vez ē q̄ ad iudiciū ecclesie q̄ de exterioribz iudicat. h̄ b̄ ad deum sp̄ est symonia. cū ip̄ qd̄cunq̄ tpale q̄ntumcunq̄ etiā p̄mū dat̄ sp̄uale. **Ad** indicandū autē de symonia: cū dubitat. vtz cuz q̄s corrupta mēte dederit munera fm̄ **Dir.** attendenda s̄ p̄cipue q̄tuor: q̄ in istis versibz cōtinent. **Munera** dandis: attendas q̄tuor ista. **Quis** dans: q̄s ve petēs: q̄ res: q̄ causa petendi. **Pro**uerbium est. nec oīa. nec oēs neq̄ ab oībz. q̄ valde inhumanū est a nemine recipe velle h̄ oīa ⁊ ab oībz vilissimū. h̄ esculentū ⁊ poculentū qd̄ infra tridū cōlumi p̄t recipe licz. extra de rescriptis. c. statutuz. li. vj. **Considerari** dz p̄mo. qd̄ offerat. **Itē** q̄le offerat. **Itē** a q̄ def. s. an a paupe vt diuite. **Itē** ad qd̄ offerat. **Itē** q̄ intētionē. **Itē** quantū. **Itē** q̄n̄. s. tps donationis. **An.** s. instante necessitate vel als cōferat. **Et** fm̄ hoc p̄sumit pro ⁊ contra. extra eo. et si qd̄nes. **Et** p̄ter hoc habes an encenia inducāt symoniā. **Mā** attendenda q̄ntitate modica. ⁊ detur sine pacto ⁊ absq̄ corrupta intētionē nō est symonia. **Als** in modico etiā p̄mittit̄ symonia. j. q. j. indices. **Tho.** etiā in q̄libet. dicit in dispensatione sacro: vel alio: sp̄ualium. cuz aliq̄ recipiunt vt symonia euitet. tria sunt necessaria. **Primū** vt fiat ex cōcessionē im̄ diuini vel humani vel saltē pie p̄suetudinis. **Secūm.** vt sit intētio pia et nō corrupta. **Tercū** vt sit forma honesta. s. vt nō requirat ante p̄ij officij executionē ne pactū interuenire videat. h̄ impleto officio exigi possunt **Sic** igit̄ h̄sta tria cōueniant: secure archidiacon⁹ accipiat palafrenū p̄ installationē abbat̄is. **Nota** etiā fm̄ **Jo.** de lig. ⁊ **Inno.** in. c. ad publicā. extra eo. q̄ si est consuetudo q̄ pro ordine vel alio sacro detur tñ ante receptionē eius. nō valet immo est corruptela. etiā si longo tpe seruata est q̄ p̄ tali ordine detur tñ. nec p̄t cōpelli ad soluendū. quia si gratis dedit non p̄iudicat nec nata est obligatio. **Si** autē nō gratis dedit. h̄ vigore consuetudinis non valet. quia fuit corruptela. **Sed** si ex statuto:

Simonia. 1.

vel consuetudine debet aliqd. p ordine vel alijs spiritalibus post receptione eor. valet vt in psuendi ne venetoz vbi q rta oim mobilium moztis datur epō. In britania vō dat tertia ps. Et pnt ad hoc cogi. Ideo autē venet dant hoc. q: nihil soluunt p decima. De hmoi psuetudinibz vide s. Sepultura. j. in principio. Itē nota q: ille q dat pbendam vel aliud beneficiū pncipalit rōne psanguinitatis vel ppter affectionē alicui amicitie tpalis si quid attendit solū bonū tpale illius cui dat z nō alteri q: ius grauit peccet: nō tñ symoniā cōmittit. q: nō vendit cū nil accipiat. Et si intēdit in hoc aliquod bonū in seipm redūdans: sicut q magnificet per hoc. z nobilitet domus sua vel q ipse in psanguineis sit fortior vel si hoc pacto vel intētionē beneficiū cōcedit vt beneficiat? faciat aliquā recōpensationē tpalem sibi vel suis consanguineis. symonia est fm lbo.

De pecunia symoniace recepta siue p ordine dato siue beneficio siue sepultura vel p ingressu monasterij vel p pntatione: q ad pnos ecclesiarum vel p mediatione vel ad hoc vt pcurer qd spūalia alteri: hmoi qd fieri debeat. Dic fm doc. q talis pecunia retineri nō pōt: nec etiā reddi dicit q dedit q: turpiter dedit. h dicit dari illi ecclesie in cui cōtumeliā data est. et eo. de hoc. vnde si qd ordinar? est nō hñs beneficiū: pecunia ab eo recepta symoniace: dicit dari ecclesie cathedrali. Si autē ordinar? ē ad titulū alicui ecclesie vel bñficii: illi ecclesie vel bñficio applicabit. fm Guil. z Vl. Si accepta ē pecunia vlt alia res p ecclesia vel bñficio illi ecclesie vel bñficio applicabit. nisi ecclesia est in culpa qz illd tñc dabit pauperibz. ne ecclesia de malo reponet lucz. Et hoc si totū collegium psensisset symonie. Et si talis trāsiret ad religionē: ex misericordia posset ei reddi vel etiā si esset talis paup. vt nō sufficeret sua vel etiā si dedisset ex ignorātia fm ldo. Idē videt dicit dñs de pecunia symoniace recepta p alijs spūalibz. vt scz dicit illi ecclesie in q cōmissa ē. ita tñ q nō reponet comodū q dedit. Si vō p ingressu monasterij pecunia sit symoniace recepta. z capitulū fuit princeps symonie. trāsibit sic ingressus ad aliud monasteriū simplr cū illa pecunia sibi restituta. Si solus patus vel aliq z nō caplm. tñc trāsendo ad aliud monasteriū: si est pfessus illud scdm monasteriū ad qd trāsibit hēbit vsufructū illoz bonoz ipō viuente: mortuo autē libere reuertent ad pntū monasteriū. qd videt hie locū in his q nō consumunt vel distrahunt vt sunt possessiones. Si vō dispenset cum tali q remaneat in illo eodē monasterio. puto etiā q possit dispensari q illa pecunia symoniaca remaneat monasterio. Ita tamē si possibile est q illi q fuerūt in vicio nō habeāt vtilitātē vel etiā qñ nō pōt pecunia symoniace recepta comode applicari loco vbi vel in cui cōtumeliā data est. puta. qz in remotis pibus vel cū videt in cōnemiēs illā sibi dari vel cū ecclesia habere qsi p derelicta. pauperibz pōt erogari.

Orz epō cū psecrat vel visitat possit recipere pcuratōnē. Rūdit Dir. q moderatam pōt recipere. et eo. cū sit. vbi dicunt Ser. Inno. z Hosti. q epō

hanc pcuratōnē nō recipit p aliquo sacro. quia illud esset symoniaca: nec rōne laboris. qz ecclesia posset esse in ciuitate. z tñ recipit licet nō laboret. extra de cens. venerabili. Sed qz ista pcuratio pmissa est a iure sicut z alie pcuratōes. q sunt rōne visitatōis. vñ nulla symonia cōmittit. Et si ecclesia ppter paupertatē pcurare nō possit epm: ipse suis sumptibus ecclesiā psecrabit. r. q. iij. cauendū.

Orz tpalia possint dari p vita eterna vel pro remissione peccator. Rūdit Dir. q sic. Dan. iij. Peccata tua elemosynis redime.

Orz tpalia possint dari p redimēda veratione in spūalibus. Rūdit panoz. in. c. dilectus fili. extra eo. comprehendēdo totā materiā. q aut querimus in tpalibz aut in spūalibz. Primo casu licite redimit veratio tā pro iure qsito q pro iure qredo h recipiens pecuniā sic indebite tenet ad restōnē l. j. r. l. z general. ff. de calū. In spūalibz vō p iure qrendo nō est licitū aliquid dare. etiā vt cesset impedimentū facti. qz ille videt ambitiosus dando pecuniā. vt facilius illud acqrat. Et sic pprie loquitur. c. matheus. extra eo. Nec tunc pprie redimit veratio. sed datur vt facilius acquirat ius spūale. Pro iure autē qsito aut est in possessione illi iuris z si molestet de facto. licitū est aliqd dare. vt in. d. c. dilectus. licet recipiens teneat ad restōnē. Si vō iuste verat. vt quia epō vult eū iuste deponere vel alius iuste accusare vel forte pntendit ius in beneficio. z tunc verato nō licet aliqd dare. q: non redimitur tunc veratio facti. vt extra eo. nemo. Aut nō est in possessione illius iuris iā quesiti. z tñc vt habeat possessionē etiā illicite detentā. nō licet aliquid dare. vt notat Inno. in. c. ad aures. extra eo. z tenet glo. vj. q. vij. decimas. Nam possessio est qd spūale. Hinc est q nō cadit in laicū de pscript. cām. vel saltē est cōnera spūalibz ppter administrationē: que inde sequit. j. q. iij. si quis obiecerit. Puz tñ si ppter potentia aduersarij vel impotentia sua nō posset illā defacili cōsequi apud superiores. quia tunc vt euitet magnū pndiciū licite posset dare pecuniā. Sicut in sili de absolutōe ab excoicatione obtinēda. de quo infra.

Que symonia sit grauior. Rū. fm Vl. q in munere a manu. quia mun? a manu magis pprie est pcuratō q ab alijs duabz. licet in omnibz cōmittatur symonia.

Orz liceat vendere sacra vasa. vestes. aquam benedictā z hmoi. Rū. fm Vl. omnia sacralia ordinata ad aliquē effectū spūalem vendi nō pnt. vt aqua benedicta z hmoi p quā venialia dimittunt. Sicut nec etiā rōe materie pōt vendi sacm. j. q. j. placuit. Sed illa q pncipatine sunt spūalia. vt calix z hmoi. ante cōsecrationem simplr vendi possunt. Post vō cōsecrationē alteri ecclesie etiam vendi pnt in eadez forma. dūmō intentio referat solum ad tpale z nō ad spūale. Alis symonia esset fm ipsum Vl. Sed laico calix vendi nō pōt nisi pflatus. Idē fm de. de pal. nec p sacramentalibz licitum est aliquid recipere. vt p benedictione abbatum vel abbatissarū vlt velatione virginum et huiusmodi.

Utrū autē sacerdos possit vendere officiū por-
tandi aquā benedictā p̄ parochiā. **Dicit Guil.** q̄
si talis h̄z p̄ consuetudine vt possit tale officiū retinē
z p̄ se vel aliū exercē z p̄uētus recipere. nō est symo-
nia. si illud q̄dē cōmittat ad firmā. **Alia symonia ē**
vel saltē turpe lucrū.

Utrū p̄ matrimonio liceat aliqd̄ recipere. **R̄n̄.**
fm̄ **Tho.** q̄ licet matrimoniu sit vnū de sacris. li-
cite tñ recipit̄ z datur pecunia absq̄ vicio symonie
non eo q̄ in tali sacro nō conferat̄ gr̄a. vt notat
glo. j. q. j. quicquid. sed p̄pterea quia matrimoniu
non est sacramentum solū. sed est nature officium.
Et fm̄ hoc datur pecunia p̄ matrimonio ad sub-
lenandum onus eius. et non in q̄ntum est ecclesie
sacramentum. vnde et p̄o benedictione nuptia-
rum p̄hibetur aliquid exigi. licet sponte oblatum
recipi possit. extra eo. cum in ecclesie. Et p̄anoz. mi.
in. c. suam. extra eo. resp̄ndit glo. ibi. que dicit. q̄
si illa benedictio nō esset sacramentū q̄ posset ali-
quid peti. Sed p̄anoz. mi. dicit q̄ hoc est falsum.
quia nō solum p̄ sacramētis h̄ etiā generaliter p̄o
officio ecclesiastico exercendo. nō debet aliquid pe-
ti. vt in capitulo ad nostrā. extra eo. Dicit tamen
Guil. q̄ si sacerdos aliquis ad quē spectat benedi-
ctio nuptiarū nō vult dare licentiā alteri sacerdoti
q̄ benedicat nuptias nisi p̄ pecunia. si quidē non
intendit vendere licentiā benedictionis. h̄ p̄uide
re sibi de portione oblationūz eum cōtingente. nō
est symonia. Si tamen ex certa scientia maiorē exi-
git summam q̄ p̄sumatur valere portio ei contin-
gens. merito p̄sumi potest q̄ ipsam licentiāz ven-
dere voluerit.

Utrū autē p̄o sacramēto baptismi possit dari pe-
cunia. **Respon. p̄anoz. in capitulo. cū in ecclesie.**
extra eo. allegat glo. in. c. baptizandis. j. q. j. q̄ con-
cludit. q̄ aut iste baptizandus est adultus. et non
debet aliquid tribuere. h̄ potius baptismū dimit-
tere. quia ex quo credit z nō deficit p̄ eo. quomin⁹
baptizetur. habetur p̄ baptizato. ar. c. debitor. de
bap. z in. c. ij. de pres. nō bap. Vel baptizet seipsūz
fm̄ glo. in dicto capitulo baptizandis. Sed p̄a-
noz. dicit q̄ hoc vltimū parum. p̄deset. quia diffe-
rentia debet esse inter baptizantē et baptizatū. vt
in dicto capitulo debitor. Itē dicit q̄ poterit se face-
re baptizari a laico. quia a quocunq̄ collatus sit. te-
net. vt in. c. j. de sum. tri. Si v̄o est infans. tūc glo.
ponit opiniones. Quidā em̄ dicunt nihil esse tri-
buendū. h̄ potius infante dimittendū sine baptil-
mate. quia nō debet q̄s peccare vt infans acq̄rat
vitam eternā. xiiij. di. qd̄ ait Loth. z ibi glo. z. xlvj
di. sicut. Alij dicūt q̄ licet nō debeat dari: tñ poti⁹
q̄ infante dimittere sine baptilmate: pecunia esset
danda. Et hoc intellige q̄ nō reperit̄ aliq̄sq̄ sciat
baptizare. Et hoc casu putaret̄ q̄ licite possit dari
pecunia: q̄ q̄ illicite recipiat. q̄ iste q̄ donat ducit
necessitate: donat. nec vt emat sp̄uale. h̄ potius vt
tollat impedimentū illicite p̄stitū huic sacro. Dec
p̄anoz. Secus tñ fm̄ Ri. de alijs sacris: que sine
periculo dānationis ex causa p̄nt omitti.

Utrū autē licite detur pecunia pagano. vt
se baptizet. **Quidā dicunt. vt dicit glo. in. c. q̄pio.**

j. q. ij. q̄ licite pōt dari. **Exemplo beati Siluestri q̄**
bona temporalia paganis pollicebat. vt faceret se
xp̄ianos. Alij cōtra. Sed p̄anoz. placet. q̄ aut p̄p̄
paupertatē pagani volunt venire ad fidē xp̄ianā
Et tunc licite posset eis pecunia p̄mitti. Mā mul-
ti iudei diuitias maximas cōgregauerūt ex vsura-
ria prauitate. z timent venire ad fidē. quia oportet
eos omnia mala ablata restituē. hoc casu licite pu-
to posse pecuniā p̄mitti vt veniant ad fidē. Sed
si non haberent p̄positū veniendi ad fidem nisi ex
cupiditate pecunie. p̄misse: tunc puto opinionem
contrariam p̄cedere. Et fm̄ p̄anūz memb̄z arbi-
tro: fecisse Siluestri. hec p̄anoz. Similiter nec p̄
confirmatione. nec p̄o crismate. nec p̄o extrema
unctione licet aliquid exigere. h̄ sponte oblata lici-
te recipiunt. Eius em̄ oblatio nullam ingerit cul-
pe maculam que nō ex ambientis. p̄cessit petiti-
one. j. q. ij. sicut. Et si in his z in quibuscunq̄ alijs
spiritualibus aliquid ex cōsuetudine exigat quasi
preciūz rei spiritualis cum intentione emendi vel
vendendi: est symonia precipue si ab inicio exiga-
tur. Sed si accipiatur quasi stipendium p̄ cōsue-
tudine approbata non est symonia. Si tamē non
sit ei intentio emendi vel vendendi. sed intentio
referatur ad solam consuetudinis obseruantiam.
Et precipue quādo quis voluntarie soluit. Item
p̄o eucharistie collatione nō licet aliquid exigere.
vel ex pacto seu quasi precium dare. j. questione. j.
dictum.

Pro celebratione autē misse tanq̄ p̄cium nūq̄
licitum est recipere vel dare. **Sed fm̄ Ray. si sacer-**
dos tenetur celebrare. puta quia habens ecclesiāz
vel beneficiūz officium teneatur. tunc exigere ē sy-
monia. j. questio. iij. vendentes. Si v̄o non tenet̄
z deficit ei sumptus. potest accipere. p̄ma questio-
ne p̄ma. iudices. Nam et operas suas locare po-
test sine ad diem sine ad annū. extra ne. pre. vi. sur.
c. vltimo. Sed si sumptus habet et ad hoc non te-
netur. aut debet facere gratis. aut cessare. Alis fa-
cere videtur ex auaricia. Et licet forte quādo non
teneretur ad ista nō esset symonia. eo q̄ nō debet
suis stipendijs militare: tamen turpe lucrum est
quando sit ex auaricia vel saltē habet speciē mali.
Et in quolibet p̄dictorum intelligas q̄ ipse debet
gratis cantare vel dicere missam. licet aliquid reci-
piat pro sumptibus. Et idē intelligas de alijs offi-
cijs diuinis. vt dictum est de missa. An. Tho. et
Ri. in. iij. dicit. q̄ pro anniuersario dicendo non
licet facere pactum de pecunia danda. Si tamē ex
deuotione ecclesie datur: eccl. sia tenetur p̄ illis ce-
lebrare p̄ quibus datur. fm̄ q̄ pro recepto benefi-
cio magis se obligatam videt. Et seculares q̄ dant
vel dimittunt certam quantitātē pecunie p̄ mis-
sis: seu anniuersarijs: inuitentes mori patrie. q̄uis
in huiusmodi ex simplicitate taliter loquantur ac
si vellent emere: videtur q̄ pie sit interpretandum
pactum eorum. s. q̄ dent per modum elemosyne:
tamen sunt admonendi de hoc. vt nō dent tanq̄
p̄cium misse.

Utrū p̄ p̄nia seu cōfessione possit aliquid exigi:
Dicit q̄ nō. j. q. j. quicquid. **Et sacerdotes q̄ audiunt**

Simonia. 1.

Principaliter intendentes lucrum pecunie et si non petant: symoniam committunt mentaliter. Si autem exigant aliter non audituri committunt symoniam etiam ab ecclesia puniendam d. c. ap. pio. Sacerdos etiam qui non vult dare licentiam parochiano alteri consistendi nisi pro pecunia: committit symoniam secundum Ray.

An autem in absolutioe ab excoicatione vel suspensione vel in dicto possit exigi pecunia sine vicio symonie. Sic quod si exigitur pecunia quasi pena culpe precedentis pro qua fuit excoicatus vel suspensus vel in dictus. Factum quidem non est symoniacum nisi intentio sit corrupta. si si exigitur tamen pro absolutioe symoniacum est secundum Tho. Be. et Do. Vide tamen glo. in c. ad aures. et eo. qui dicit quod excoicatio licet dare pecuniam pro absoluteone: si iniuste absolutio sibi denegatur. quod tunc redimitur verationem suam. Sed Inno. ibi tamen parum. Non enim pro absoluteone dicitur aliquid tempore impedere. sed dicitur hinc recursus ad superiora. Io. an. dicit quod aut ista imminet aliquid iudicium ex dilata absoluteone. v. puta. quod speratur eligi vel dicitur eligi vel prescriptio currit pro eo nisi agatur. Et tunc procedit opinio glo. ut dicatur potius redimere verationem. Aut non est tale periculum. Et tunc procedit opinio Inno. Et panor. ibi dicit quod hec opinio est satis eadem. Et quod de alia. q. Statuto cautetur quod excoicatus soluat. x. libras pro quibus mense qui steterit in excoicatione. nisi quod valeat tale statutum. Do. dicit quod sic. quod non exigitur hoc casu pecunia pro absoluteone. sed pro contumacia. Panor. tamen presulit ut prius absoluat et postea cogatur satisfacere secundum formam statuti.

An autem pro sacro ordinis possit exigi pecunia. Sic quod non. et eo. c. j. vbi dicit. d. an. Nota tres personas que requirunt in ordinatioe. scilicet. Episcopus. minister et notarius. Et sicut principalis ordinatio dicitur esse gratuita: ita et omne accedens dicitur esse gratuitum. Et de episcopo dicitur est quod si recipiat aliquid pro ordinatioe pro pactione. pactionem vel exactionem. j. q. ij. ap. pio. quoniam si deus pecunia episcopo ne ordinetur pro symoniam: symonia est ex parte ipsius episcopi. sed non ex parte dantis. secundum Tan. Idem dicit panor. in c. cum in ecclesia. extra eo. de eo qui datur pecunia episcopo vel symoniaco non conferat spiritualia quod symonia est ex parte recipientis. Minister autem in ordinatioe vel etiam archidiaconus qui habet examinare promouendos vel etiam ille qui notat promouendos vel ille qui respondet in scrutinio ordinandi secundum formam. c. j. de scri. vel ille qui legit euangelium. scilicet. cum sit ordinatio secundum Hof. quibus horum si recipiat pecuniam pro illo ministerio symoniam committeret.

Quid autem de notario. an possit aliquid pro suo labore recipere. Respondit panor. in c. j. et eo. post gl. et doc. quod aut notarius habet salarium de publico. puta ab episcopo et nihil debet exigere. Aut non habet salarium tunc aut suum officium est adeo necessarium in ordinatioe ut nisi ipse scriberet: ordo non diceretur rite collatus. Et tunc cum officium suum sit de pferentibus ad ordines nihil potest exigere. Sed panor. dicit se non videre quod officium scriptoris possit esse tale quod necessario requiratur ad ordinem conferendum legitime. Et id simpliciter potest dici quod ex quo non habet salarium de publico: rite potest pecuniam pro labore suo exigere. Et istud capitulum voluit secundum Inno. tollere consuetudinem quondam locorum in quibus omnes officiales et ministri petebant pecuniam.

Item secundum Ray. qui non habet titulum rogat presbyterum vel presbiterum ad titulum ecclesie sue: promittens ei quod nunquam aliquid in ecclesia sua petet symoniam committit. extra eo. per tuas.

Item pro actu prophetandi non licet accipere pecuniam quasi pro curia. vbi et prophete veteris testamenti rarissime etiam sponte oblata recipiebant ne vendere viderentur prophetiam. Et si recipiebant aliquam ad sustentationem ipsorum recipiebant. j. q. j. iudices.

Item pauperibus non est danda elemosyna pro ordine ab eis fienda tamen ex hoc quis intendat emere ordinem coram. sed pro gratitudine beneficii dicitur intendere procurare alias pauperum. ad hoc quod gratis et ex charitate ad ordinem procedat secundum Tho. Sed si detur ex pacto pecunia pro plalterio dicitur esse expressa symonia secundum De. de pal. Non autem si daretur pro vigilando supra defunctum. scilicet. ratione laboris vigilie: esto quod ad vigilias sequere dicitur plalterium aut alias ordines secundum Do. Sed cum ordinatio est in ecclesia quod vadit ad tale horam tamen habeat ut est in distributionibus quotidianis. et aliquis vadit ad illam principaliter causa lucranda illud: symoniam committit mentaliter. sed non eam que ab ecclesia puniunt. cum nulla pactio intercedat. et eo. tna. secundum Archi. Non tamen restituere tenetur pecuniam illam.

Item pro predicatione non licet recipere pecuniam. sed licet predicanti victum accipere secundum Tho. et De. de pal. vbi ille qui predicat principaliter hac intentione ut habeat pecuniam vel laudem vel fauorem popularium: symoniam mentalem committit. j. q. iij. non solum. Sed si pro hoc paciscatur symonia est que ecclesie potest puniri. Dicit etiam Tho. in quibuslibet. quod cum aliqui pretendentes religionem sine sanctitatem petunt a sacerdotibus quod percipiant eis pecuniam in parochia sua. Ita quod sacerdos habeat inde certam partem. Si in hoc intueniatur pactum: symoniam committit. ipse sacerdos. quod presulio sacerdotis spiritualis est. et creditur ei eo quod est sacerdos. Et tamen sacerdos qui religiosi tenent de symonia.

Item pro usu spiritualis preteritis seu presentibus non licet aliquid accipere. cum enim ille cui committitur spiritualis preteris ex officio obligetur ad usum preteritis sibi commissis in spiritualium dispensatione. et etiam pro sua sustentatione statuta stipendia habeat ex redditibus ecclesiasticis. si aliquid acciperet pro usu huiusmodi preteritis non intelligeret locare opas suas que ex officio suscepti debito dicitur impendere sed vendere intelligeret ipsum spirituale usum gratie. et sic esset symonia secundum Tho. vbi non licet aliquid accipere pro quocumque dispensatione. Nec etiam pro hoc quod committit vices suas nec pro correctione facienda. nec pro cessando a correctione. nec pro minus puniendo peccatum. nec pro crimine celando iudicio ecclesiastico: nec pro purgando reo nec pro visitando. quibus procuratioe liceat visitati recipere et dedicari. nec ut minus digne reconciliet penitentem vel ut digne penitentem repellat. In omnibus his committit symonia ex parte dantis et recipientis: si fuit ex aliquo temporali. scilicet. pecunia precibus vel obsequiis secundum Tho. et De. de pal. et extra eo. nemo. Dare autem aliquid superiorum ut seruet iusticiam in causa spirituali et in iurisdictione ecclesiastica secundum De. de pal. et Ray. symonia est. Et idem est dicitur secundum Guil. si agatur super temporalibus et persona iudicium sit ecclesiasticum que ratione ecclesiastice iurisdictionis.

tionis tenet ad tale ius reddendum. **S**i iudex sit laicus et sup' repali iudicet non est symonia. licet alis graui peccet. **S**icut testificari in causa spuali sicut e' in symonia. decimis et hmoi p pecunia: symonia est. In alijs at casibz et si non symonia sit. tñ iustu e' **E**t ex hoc sequit' q' cu' sigilla iudic' non sit nisi testimoniū iudicij. non apparet quō p sigillo suo iudex possit aliqd pete' nisi forte expēdas cere sigillatoris et derozo: ad hoc deputatoz. **P**restare aut' psiliuz vt inuipitus vel p'ociniū vt pcurator vel aduocatus non solū in cā tpali. s' etiā spuali p pecunia. non e' symoniaciū nec pctm' fm' **De. de pal.** **D**octor p doctrina pōt recipere pecuniā a scholaribz. non q' si vendēs veritatē et sciam. s' q' si locāe opas suas. q' si videlicet ad hoc non tenet ex officio. **N**ā si ad hoc teneret ex officio: intelligeretur ipam veritatē vēdere. vñ q'nt peccaret. sic p'z i illis q' institunt' in aliq' ecclesijs ad docēdūz clericos ecclesie et alios paupes. p q' ab ecclia bñficiū recipiūt nō lz eis aliqd accipe fm' **Tho.** **S**z **Ho.** dicit q' si est magister nō ānerū sufficiēs bñficiū vel salariuz nō licz eis a scholaribz aliqd exigē. **A**lit talis symoniā p'mittit. j. q. iij. vendētes. **S**ponte tñ oblata recipe potest **S**z si nō ē ānerū tale bñficiū vel salariū q' sufficiat ei. pōt accipe collectā p labore suo: nō solum ab extraneis s' etiā a deric' ecclie. nō tñ a paup'e. cū ip'e pon' debeat pauperi s'buire. **E**t tal' exactio nō d'z esse coactoria. vt q' nisi soluat' expellet eos a schol. aut accipiet res eoz. s' exponat inopiā suā.

Pro doctrina theologie aliqd accipe dicit pe. de pal. iij. q. v. symonia: etiā si nō d' alijs sciētis. **M**agister si nō vult pcedē festū alicui' sci qd ē colendū ad celebrādū nisi p pecuniā data e' symonia. q' vedit spuale ad qd tenet. d. c. videntes. **E**t si festū nō celebrādū vult feriare nec vult legē i eo nisi p pecuniā symonia ē. q' d' clude fm' **De. de pal.** q' p licētia docēdi i q'cuq' facultate dare v' accipe g'ns oblatū. nec p labore. s'z fm' **Ri.** q'uis p' d' d' d' talē licētia exigē sit illicitū. nō tñ est. p'ue symoniaciū. vñ glo. in. c. j. de magi. dicit q' est q' si symoniaciū. **E**t fm' **fran.** de zab. si ep's p pecuniā dat licētia eundi ad studiū. mortalit' peccat q' dat p p'cio qd gratis d'z. d. c. vendētes. nō tñ symonia est ibi. sed turpe lucrum.

Qu' p'mittat symoniā q' debitori suo dat aliqd spuale. vt recuperet qd suum est. **R**ū. fm' **Tho.** et **Ol.** q' symoniā cōmittit.

Qu' laicus q' recipit pecuniā vt restituat ecclie decimā quā tenebat: symoniaz cōmittat. **R**ū. fm' **Ho.** si laicus nō vult decimā dimitte' nisi p pecuniā symoniā p'mittit ex pte sui. s' ecclia bene pōt redimere.

Qu' si aliq's p mea ordinatōe vel p'motōe pecuniā offerat. nunqd ego dicar symoniac'. **R**ū. fm' **Ho.** q' si q's offerat pecuniā vel p'ces p me vel p'mittat pecuniā si exp'sse p'dixi. nō obstat mihi. ext' eo. nobis. **S**ec' si me scienter et p'sentiēte. tunc dicoz iniponere voluntatē meaz. **E**t idō q'ntūcunq' occultū sit. symonia ē. et renūciare debeo. si aiā saluare volo. **S**i vō sit penit' me ignozāte. et ab inimi cō volēte. p'motionē meā ipedire nō p'mittit symo-

nia q' ad me ne ex dolo suo reposit' qd intēdit. d. c. nobis. **S**i aut' amic' m. us dedit pecuniā p p'motionē mea symoniace p'moueo: s' nō sic symoniaciū sum. s' cū sit me ignozāte. tñ renūciare teneo. extra eo. de regularibz. **Con. Inno.** **S**z **Ol.** dicit. q' si me sciēte. p'missa ē pecuniā p'mea p'motione: quā postea solui vel etiā tā solutā restitui. s'z g'nter peccauerim et lz i maleficijs ratiōbitio retrotrahat' et mādato p'p'et. tñ pōt ep's dispēlare. q' reuera nō fui symoniac' in receptōne bñficij. sic notat **Lan.** **D**icit etiā **Inno.** in. c. tāta. extra eo. si q's obtinuit ordinē vel bñficiū alio dāte pecuniā. dū tñ non ordinatoz. nō est symonia. etiā si sine pecuniā nō erat obtētur'. **S**i aut' ordinat' ip'e pecuniā dedit: s'z etiā si sine pecuniā habitur' erat ordinē symonia ē **I**te **Suil.** dicit q' dat pecuniā alicui ex familiaribz p'lati vt sibi det' ingressū ad ip'm et intēdat qd spuale vt ordinē vel bñficiū obtineat. neuter symoniā cōmittit. **S**z si dat vt faciat v' bñ p' eo ad p'suadendū vel p'sulendū p'lato de collatōe illi' spualis. vterq' symoniā p'mittit. j. q. v. q'cuq'. **P**ecuniā at' quā recipit mediator: p se retinere nō p't et symoniacus est. j. q. j. si quis.

Qu' ab ordinatōe vel eligēdo aliq' cautio vel p'missio peti possit. **R**ū. fm' **Ray.** **A**n ordinatōne sen etiā electionē ab eo q' eligēdus est. nulla cautio v' p'missio peti p't. **E**t si p'stat symonia ē. q' v' face' ad hoc vt eligat'. viij. q. iij. talia. **S**z post electionē bene p't. q' tūc nihil sperat ab eis. dū tñ nō fiat ex pactione p'cedēti. viij. q. iij. artaldus.

Symonia. ij. q'ntū ad bñficiā seu dignitates: de quo plura habes in p'cedēti caplo.

Quid si q's hūs a sede aplica l'ras sup' p'uisione alicui' bñficij recipiat aliqua p'sionē vel aliqd bñficiū vt renūciat l'ris. **R**ū. fm' **Ho.** **S**i ex pacto p'tium p aliq' tpali fiat hmoi renūciatio: symoniaciū ē. **S**i vō ex officio iudic' vel bonis viris mediantibz pure renūciat' et ex alia pte aliqd tpale det' ei. nō ē symoniaciū. extra de renū. sane. z. c. veniens. **S**ic' si renūciat' talibz l'ris ex eo q' assignet sibi spuale. i. bñficiū. nō ē symonia. etiā si ex hoc pacto renūciat'. **E**st enī q' si p'mutatio de spuali ad spirtuale. **Con. Inno.**

Qu' religere aliqd spuale p pecuniā vel ex pacto sit symoniaciū. **R**ū. fm' **Sof.** sic. et eo. q' relā. dare. n. intelligit' q' qd sibi cōpetit remittit. viij. q. iij. talia. **I**dem **Hostiē.**

Qu' ab eo q' recipit canonic' vel monach' vel p'secrat' ep's et hmoi. possint exigi qdā ex p'suetudie **R**ū. fm' **Ol.** **S**i obtinet' aliqd tale p' exactionē iudicij vel p'violētā vel pactū siue an' siue p': symonia ē. etiā nulla p'suetudie obstāte. ext' eo. c. j. z. c. sic p' certo. **S**i vō sponte offerat' rōe p'suetudinis vel charitat'. etiā si fuerint excitati p spuale bñficiū nō ē symonia. j. q. ij. q' p'io. **E**t lz illi q' solēt hoc recipere: nō possint hoc exigere ex p'suetudine tñ p'nt monē illos vt bonas p'suetudies seruet'. n' tñ debēt eos artare p' s'btractionē sacroz et hmoi. s' sunt p' supiozē cogendi. extra eo. ad apostolicā.

Qu' possint recipi nūmi crismales q' p' crismā

Simonia. iij.

te danē. **Rñ.** nō excusant a crimine symonie. z illi q̄ rei nomē z tps solutōis mutates numos quos pmo crismales eo q̄ p crismate seu crismatōne darent. scdo paschales. z tercio consuetudinē medie q̄dragesime nūcupant.

Quid si aliq̄s dedit alicui laico aliq̄d vt nō molestet: siue nō impediatur electōez. **Rñ.** si nōdū erat ei ius q̄sitū. qz scz nō erat elect⁹: credo symoniā cōmissam. Secus si postq̄ electus fuisset. ex eo dilectus. vide de hoc s. c. p̄cedenti.

Quid si cleric⁹ q̄ vult recipi in canonicū alicui⁹ ecclesie det illi bona sua. **Rñ.** fm Inno. si largiat cū cōditōe vel pacto vt recipiat in canonicū z illa retineat. p̄benda: symonia ē. Si vō pura intentione deuotōis offerēs rogat q̄ admittat z q̄ bona oblata liceat sibi h̄re p̄benda z clerici pura intentione cōsentit: nō ē symonia. q̄ si dans tali intentione ducat p̄ncipalit̄ vt p̄talia h̄eat spūalia: z illi aliē nō recipent eū: ex vtraq̄ pte ē symonia: h̄ tū mēralis. **Don.** **Do.** De p̄bendis aut̄ q̄s de nouo cōstituit q̄s in ecclesijs pōt retinē ius patronatus in p̄petuū vel ad tps vt ipse vel heredes eius p̄stent quē volunt ad ip̄as fm **Suil.** **Doc** tamē vtz tpe p̄stōis de p̄sensu ep̄i z fratru: si ibi s̄ aliq̄. **Als** non posset tale ius retinere fm eundē **Suil.**

Quid si in fundatōe ipsi⁹ ecclesie fiat talis p̄stō. Quicūq̄ dederit tantū in redditib⁹ vel tantā q̄ntitatē q̄ possint emi possessiones talium reddituum recipiat in canonicuz. z qd dederit h̄eat p̄benda. nunq̄d ē p̄stō licita. **Rñ.** fm **Suil.** Si fiat ita q̄ n̄ duret in p̄petuū. h̄ ad tps nec fiat in fraudē symonie. z ea sit intentio cōstituētis q̄ nō p̄ rebz dādis h̄ p̄ncipalit̄ p̄t cultū dininū augmētandū z p̄pter deuotionē dantis recipiat ad spūalia: pōt tolerari dū tū ille q̄ recipit sit dignus.

Quid cū dicat sibi aliq̄ canonici maiores canonicem⁹ nepotes n̄os. placeat tibi de meo z mihi placebit de tuo vel de eo q̄ dicat. nūq̄ me viuente fiet aliq̄s canonic⁹ in ista ecclesia nisi fiat talis pro quo rogauit. **Rñ.** fm **Ray.** Symonia cōmittit̄ in vtrōq̄ casu. j. q. ij. q̄ pio.

Quid si dicat vn⁹ canonic⁹ alteri. Tu fuisti exaudit⁹ in vna petitōe. z ego debeo exaudiri in alia. **Rñ.** fm **Ray.** si p̄ces s̄t spūales: nō ē symonia. Si vō sunt p̄ces carnales vel ex pacto quāda facto vel nunc faciendū: symonia est. **Idē** **Al.**

Quid si p̄ pecunia recipiat aliq̄s ad fuienduz hospitali z h̄mōi. **Rñ.** fm **Suil.** Si in p̄dictis casibus cōsequit̄ aliq̄d ius spūale: symonia est. Si aut̄ nō cōsequit̄. h̄ recipit ad hoc solū vt seruiat. nō est symonia. lz als sit turpe dare vel accipe. p̄ talibus.

Quid de illis q̄ emunt victū vni⁹ monachi ad totā vitā suā. **Rñ.** fm **Suil.** nō est symoniacū. ex quo emptor nō consequit̄ aliq̄d spūale.

Quid de his q̄ cōsanguineis suis cōferunt beneficia p̄ncipalit̄ p̄t cōsanguinitatē. **Rñ.** fm **Lho.** Talis collatio illicita ē. nō tū est symoniaca. qz nihil recipit. Si tū aliq̄s det beneficiū alicui hoc pacto vel intētionē vt exinde suis cōsanguineis p̄uideat est maifesta symonia. **Et** **Suil.** addit q̄ si q̄s cōsanguineo suo beneficiū cōfert vt ipse cōferens

magnificet vel fiat potentior vel vt pentela eius exaltetur z h̄mōi: symonia ē. quia respicit t̄palem utilitatem.

Quid q̄ dat pecuniā vt eligat in impatorez vel rectorem alicui⁹ ciuitatis sit symoniacus. **Rñ.** fm **Do.** q̄ est symonia. qz p̄tās spūalis est. **Sz** verius est fm quosdā q̄ est turpe lucrum nō symonia. qz p̄tās terrena nō est quid spūale.

Simonia. iij. Quoad fructus beneficior.

Quid de episcopis qui ecclesias cōferunt retēns sibi fructib⁹ vel aliq̄ eoz pte **Rñ.** fm **Ray.** Distingue cū Inno. **Nā** si ille qui dat beneficiū: anteq̄ daret nō p̄cipiebat. p̄uentus h̄ ex datione beneficij cōsequit̄ eos: non est dubiū intuenire symoniā. Si vō ante datōnē b̄ficij p̄cipiebat. p̄uentus: pōt q̄dē retinē ex iusta cā z necessaria. h̄ nō pōt tenē si p̄ueniat cū eo q̄ recipit b̄ficiū seu cū alio mediatore vt cōcesso beneficio ipse retineat p̄uentus. ex vt ec. bene. c. vt nostrz.

Quid clericus possit vendē ad tps fruct⁹ beneficij sui. **Rñ.** licitū est ad tps modicū. ex ne p̄. vi. f. c. si. **Sz** ad totū tps q̄ venditor tenet b̄ficiūz nō est p̄hibitū. **Nō** tū ē honestū intelligēdo sp̄ ita q̄ nihil spūale intueniat. ex de re. p. ad q̄ones.

Quid ep̄i vel p̄lati alij possint cōcedē vices suas s̄b censu ānuo. **De** q̄ nō. ex ne p̄. vi. lu. c. j. ij. z. iij. **Cū** enī tale ius sit spūale. nō ē dubiū qz p̄ eo aliq̄d dare vel accipe symonia ē. **Sz** qz ep̄s cōmittat alicui pure z simplr vices suas s̄b censu ānuo z talē vicario p̄stituat salariū: nō ē peccat⁹: h̄ pōt ad hoc tenet. xij. q. ij. charitatē. **Et** vt dicit **Do.** sicut p̄ cōmissione iurisditōis n̄ lz recipere certā pecunie q̄ntitatē: ita min⁹ lz recipere quotā. i. pte p̄uentus. **Et** nō fm **Do.** qz p̄lat⁹ vel rector ecclesie p̄sbyter illis q̄s ipse p̄ducit vel locat fruct⁹ ecclesie. pōt etiā p̄mittere curā aīaz. dūmō ḡnis z sine pactōe aliq̄ intueniat te aucte ep̄i. ex de of. vi. ad hoc. **Sine** at̄ aucte ep̄i iminētē p̄fectōne necessaria posset cōmitti ad modicū tps p̄ vnū vel paucos dies. h̄ non diu: qz nec p̄grinari pōt sine licētia ep̄i. de p̄le. di. v. nō oz. qz li. p̄ pecunia cōmittē vel locaret: symonia ē. **Scdo** nō qz cū p̄lat⁹ vendit oēs obuētōes ecclesie: comodū iurisditōis trāsit cū alijs: nisi fuerit excepta iurisditio. p̄ se tū iurisditio vēdi nō p̄t fm **Do.** **Ter**cio nō qz fm glo. sup. c. ij. ne p̄. vi. lu. p̄lat⁹ nō solū iurisditōnē spūalē. imo z t̄pale vendēs: symoniā cōmittit. **Ad** dictū fm. d. **An.** intelligēdū ē de iurisditōe t̄pali q̄s h̄z ab ecclesia: q̄ iudicat qd spirituale. vñ respectu ei⁹ a q̄ ipsa iurisditio depēdet t̄a h̄z pōt iudicari spūalis vel ānēra spūali. **Ad** at̄ dicit Inno. qz vendēs iurisditōnē t̄pale nō cōmittit symoniā. lz als q̄nt peccat⁹: intelligit̄ de iurisditōe t̄pali: quā q̄s h̄z a p̄tate t̄pali. **Quarto** nō qz cū loco tibi ecclesiā meā z cū sis p̄sbyter locas opas tuas vt ibi officies nō hitur⁹ ibi aliquā iurisditōnē nō ē symonia. **Et** in hoc nō h̄z p̄pue locū locatio z conductio. **Sed** p̄sbyter debet grat⁹ officii facere et ille gratis expēsas. **Et** fm **Sof.** si locatio fiat vltra tps vite locantis: nō valet vltra. qz clericus in beneficio cōpat v̄fructuario. q̄ nō ē nisi ad vitā

rvj. q. vj. illud. Quinto nō fm Inno. q. cū locatio fit vltra ips vite locatis. Si quidē sit facta noie ecclesie 7 vniū successor tenet ad illā. ex de sol. c. j. Si autē locatio facta ē noie ipsi cui? est ecclesia 7 non intēdebat ecclesia obligare: nō tenet successor. Sz si pductor siue empro: iā aliqd soluit tūc fm Do. tenet successor: hīe ratiū in q̄tū pecunia versa est in vtilitatē ecclesie. Sexto nō. q. lz rector eccleie possit q̄nq; eā locare vltra ips vite: nunq; tū canonicus pōt vltra vitā locare p̄bendā suā. Septimo nota. q. si cleric? vel religiosus vendat oblatum panē in altari a populo vel cerā vel alia sibi data elemosynaliter. vt fruct? decimar? nō ē symonia. qz spūalia nō sunt: nec in aliq peccat fm Archi. Panē autē benedictū vendē esset symoniaci 7 multo magis ius papiendi decimas qz spūale est.

Symonia. iiij. circa funera. An p exequijs defunctor? aliqd recipi possit. vide s. Sepultura pmo.

Quid si apud ecclesiam sint diuersa cymiteria 7 taret p quāta pecunia q̄s ponat in tali cymiterio Rū. fm Do. symonia ē. extra eo. audiuius. Et eodē mō si p pecunia crux spālis portet ad funus d. c. audiuius. Idē Dir.

Quid si clerici cōsueuerūt hīe lectū vel pannos equū vel hmōi de monēte. 7 an portationez faciūt pactū de redimēdo. Rū. fm Do. q. hec tpalia s̄. licitū est. Sz si nolent sepelire corpus nisi fieret eis cautio de redimēdo talia: symonia ē. Sz in talib? prius sepeliat corpus. 7 postea agat p heredes. extra eo. ad apostolicam.

Quid de pcessionib? q̄s faciūt aliq ecclesie colligate in exequijs mortuor? data vel promissa aliq pecunia: siue q̄cunq; re tpali. als nō facturi. Rū. fm Ray. Si tenent ad hmōi ex officio: sic exigere aliqd symonia ē. j. q. iij. vendētes. Si vō nō tenet 7 deficit sumptus: tunc nō est symonia.

Utrū liceat statuere vt pcessio fiat p pecunia. Rū. fm Ray. Si statutū fiat p verba affirmatiua. puta. Quicūq; reliquit collegio. x. habeat pcessionē. 7 als ad eā nō teneat nō ē symonia. Si autē statutū fiat p verba negatiua vt q nulli fiat pcessio nisi reliquit tātū: symonia est. qz tollit officii pietatis. Con. Tho. 7 Vl.

Symonia. v. Quo ad religionem.

Quid fiet q̄n in aliq religione aliq ingressi s̄ p symoniam. Rū. fm Tho. 7 Ray. Si symonia fuit cōmissa scientib? ipsi q̄ recepti s̄: de suo monasterio debēt expelli sine spe restitutionis. 7 ad agendū ppetuā p̄niam ad locuz artionis regule reduci. ex eo. qm̄. Et si nō inueniē artior? regula. debēt mutari in aliud monasteriū eiusdē regule. Et si nō p̄t comode fieri: fiat ad tps 7 postea recipiāt de nouo. Si autē symonia fuit cōmissa ipsis ignorantib? sufficit q renūcient loco: 7 postea poterunt de nouo recipi: mutatis tū prius priorib? locis. extra eo. ex insinuatōe. Et intelligūt Ray. 7 Guil. q. p̄dict? rigor seruadus ē etiā in occultis symonijs 7 in foio pūiali. lz nō cōstet de cri-

mine p inq̄sitionē vel in forma iudicij. ar. d. c. qm̄. qd̄ nihil loquit̄ de inq̄sitionē vel accusatōe. Intelli-ge tū occultā symoniā nec mētalē tū. q. p solā penitentiā purgat. h̄ ad extra. pcedentē. s. p pactionez. vel cōuentionē vel aliud sile. 7 si alijs psonis sit occultū. cū talib? etiā fm Ray. pōt dici q in fauorez religionis ep̄s pōt dispēlare 7 in ordine 7 in loco. Sili pōt dispēlare caplm vel plat? eoz. dū tū ipsi n̄ fuerint pncipes symonie. qz cū ex hoc sint puniē di: n̄ debēt ex eodē facto p̄uilegiū obtinē. Immo. vident̄ amisisse p̄tātē talē recipiēdi. Tales autē q̄ sic cōmiserūt symoniā in hmōi 7 pncipes ei? 7 cor sanguinei q̄ dant dotes incurrūt excoicatonē fm extrana. D. bani. nec absolui p̄nt nisi a papa. Dic tū Archi. flo. se audiuisse q Martinus. v. habuit dicē q nō volebat has psonas incurrē has censuras. p̄t dotes q̄ dant monialib? p ingressu monasterior?. Et idō notandū q p ingressu religionis monachor? seu monialiu nō licz aliqd exigere vel accipere q̄si p̄ciū. Spōre tū oblata q̄ntacūq; sint. nō infuēnētē aliq corrupta intētionē: lz accipere. Et in hoc oēs doc. cōcor. Licitū tū est fm Tho. ppter deuotionē: quā q̄s offit ad monasteriū: largas elemosynas facē. vt facti? in monasterio recipiāt. Sic licitū ē ecōuerso aliquē puocare ad deuotōez monasterij per tpalia bñficia vt ex hoc inclinēt ad monasterij ingressū. hec Tho. Qd̄ ē intelligēdū ita tū q illd̄ tpale qd̄ dat: nō sit pncipale motiū. p̄t qd̄ cōcedat vel q̄rat religionis ingressus. qz tunc esset symonia. Sz si monasteriū ē tenue ita q non sufficiat suis. an possit hū intentio a religiosis illis recipiēdi tpalia. Quidā dicūt vt Vl. q in tali casu oblati spūalib? q̄tis: p̄nt hīe intētionē recipiēdi tpalia ab ingrediēte p sustētatōe vite ipsius 7 p̄nt etiā pacisci determinatā summā tpaliū. Et qd̄ videt̄ p̄nū ex. d. c. qm̄. Ibi s̄ p̄textu paupertat? intelligit̄ fm Ray. cū hoc fiebat in fraudē. Et p declaratōe p̄dictor? ponent̄ due cōclusiones q̄ cōiter eliciunt a doc. Prima q nulla pactio de tpalib? dz interne nire etiā si monasteriū sit tenue. Hoc etiā voluit panor. in. c. nō satis. ex eo. vbi dat theoricā cōficiendi in s̄m q̄n aliq puella recipit i monialē. vt n̄ deē aliqd ex pacto. h̄ postea ex deuotōe sua ip̄a offerat aliqd monasterio vel p̄. Secda cōclusio. q se monasteriū ē abundā: null? eē dz tractat? de tpalibus i receptōe. Et hoc ē p̄ cōem abusione. qz q̄to monasteriū ē abundā: t̄tato plus volūt maiores dotes. Sponte tū oblata p̄nt recipere. Et si quidem haberēt intētionē ad tpalia pncipalr. nulla tū inueniēte pactōe vel cōuētōe seu exactōe fm Ray. est symonia mētalē q p solā p̄niam abolef. nec incurrūt penas ecclesiasticas. q si puella q̄tis ē recepta 7 p̄ntes p receptionē n̄ volūt dare monasterio cū tū sit tenue. dic̄ Do. q moniales p̄nt agē p̄ patrē p alimētis filie vel si p̄ ē mortu? p̄nt ad p̄tē sue hēditatis agē. vt in autē. de san. epi. s. nullanz col. ix. nec pōt puari legitima p ingressu religiois: nisi ipsa iuri suo renūciaflet. Si autē nullū fiat pactum. h̄ taxatū est q̄ntū ingrediens debeat dare p ingressu. 7 fm hoc datur: symoniaci est et reprobat̄ talis taxatio fm Do. Idem si fiat pactum

Simonia. vi.

de seruanda consuetudine. extra eo. venies. Ideo si gratis recipiatur et postea compellat ad seruandam consuetudinem. extra eo. Jacobo. Hoc tñ fm quosdā intelligit qñ cōpellit ab ipsis recipientibz: quibz nihil dandū est qñ reqñant in debitū. Per superiorē tñ bene posset cōpelli ad obseruantia laudabilis cōsuetudinis.

Item si qñ seruit religiosi p̄ p̄missionē sibi factā se q̄ p̄ certū tps recipiet ad religionē. als nō recipiendū symonia vtraq; ps cōmittit. j. q. ij. q̄ pio.

Si recipientes exprimūt cōditionē de aliq̄ dādo et recipiendus timēs repellī si dīcēt tacet. pponens tñ in mēte nihil dare fm Guil. ingressus symonia cus reputat. qz taciturnitas h̄ p̄ p̄sensu. ex q̄ nou dicitur illicite pactioni. de re. iur. q. tacet. in. vj.

Item cū timēs nō recipi dicit abbati. si velle me recipe dare vobis oīa bona mea. et sic habito sup hoc cōsilio: abbas cū cōuentu recipit eū fm Guil. symonia est: saltē ex pte offerētis: etiā si nō intuitu p̄missionis ē receptū fm Tan. Con. No. et Ber. nec ibi pōt remanere nisi secum dispenset tenet tñ ad aliq̄ monasteriū trāsire. si religioni se obligasset Sed si talis hoc simplr diceret. nō intēdens p̄ tpalia accipe ingressum religionis h̄ declarare intentionē suā. s. q̄ intēdit trāsire cū bonis suis et recipientes etiā ad bona tpalia p̄ncipalit nō respiciūt in foro p̄nie nō video q̄re sit symoniacus. Et si in foro causaz. bec Archi. flo.

Item si qñ pcurat q̄ filiū alicui recipiat in monasteriū nō facta aliq̄ cōuēctione. et post receptionem talis q̄ pcurat sollicitat patrē illius vt cōferat aliq̄ monasterio fm Guil. quidē symonia qñ ille non pcurasset alit illū recipi nisi qz sperabat illū aliq̄ datur monasterio vel si tūc hoc nō sperauit. tñ pe tit aliq̄ dari monasterio p̄ receptione ipsi. Sed si nō ex hoc. h̄ als sollicitat eū qz sit deuotus monasterio sicut d̄ esse ex deuotione et dilectione orta ex receptōe filij cōferat monasterio nō ē symonia.

Item monachi q̄ dant aliq̄ dabbati vel ep̄o pro prioratibus fm Guil. si in illis prioratibus est aliq̄ d sp̄uale. et li provel p̄pter dicat app̄ciationē vel cām p̄ncipalit: symonia ē. Item si p̄ receptōe alicui p̄natur cōditio seu pactio ex vtraq; pte ingrediētis ad religionē et recipientis de aliq̄ dādo. h̄ anteq̄ recipiat vel acceptet vtraq; ps renocat cōditionez et sic gratis recipit fm Guil. nō est symonia. dū tñ nō sit corrupta intentio qz nō obstāte renocatione p̄ncipalit def ingressus intuitu tpaliū. qz tūc esset symonia. h̄ mētalit tñ. Si autē iā receptus ē ante renocationē ipso facto ē indignū ipso monasterio: qz est symoniacus ingressus. Item si qñ p̄mittat alicui qz post bienniū recipiet si tñ interim didicerit talē artē vel steterit in scholis. Et sic recipiat tunc et nō ante fm v̄. nō est symonia. qz p̄inde est ac si dīcēt induem⁹ te si interim reddideris te idoneuz ad addiscendū tale q̄d. Puta si haberēt intētionē ad lucrū tpale alicui artis de q̄ pactū fuit. qz dīscat esset symonia. s. munus ab obsequio.

Item si qñ seruit in ecclesia vel hospitali. puta. ad pulsandū cāpanā: facienduz matriculā et h̄mōi p̄ pecunia. siquidē tali officio sit annexū ius sp̄uale.

est symonia fm Ray. Secus si nō est annexū ius sp̄uale. Sz ibi posset esse turpe lucrū qñ videlicet nō est cōsuetū talia vendere vel emere. Sed si consuetudo habeat talia locare et h̄mōi pōt fieri. viij. q. iij. cōquestus.

Quid de p̄fraternitatibus in quibus statutū est qz null⁹ recipiat nisi p̄mittat vel iuret se datur tātu ānuatim. Rñ. qz cū h̄mōi cōfraternitates nō p̄nt vere dici qz sint religiones h̄ qdā p̄gregatōnes ad benefaciendū: nō h̄z ibi locū symonia qñ potius si datio tpaliū ab eis imponit p̄ elemosinis faciendis captiuus et h̄mōi laudabile ē et tales cōfraternitates bone s̄. xliij. di. si qñ despiciat. Et s̄ si si oz qz se mel in āno vel mēse cōueniāt ad tractādū de salute aie et de agēdis et p̄ hoc fiunt expēse instū ē vt ponāt int se aliq̄s q̄ntitatē. Id tale statutū videt licitū. Tñ ad oēm ambiguitatē tollēdā fm Guil. tutius esset qz h̄mōi statuta fierēt sub forma affirmatiua. puta. si qñ dederit tātu recipiat i fratrē. et nō p̄ verba negatiua. s. qñ nō dederit tantū nō recipiatur. Scdm aut Ray. iuramentū in h̄mōi non apponat p̄pter piculum p̄iurij.

Simonia. vii. De pena et disp̄satione.

Que sit pena eius q̄ symoniace ordi natus ē. Rñ. fm Ray. nō recipit executionē et ip̄o iure suspēsus q̄ ad se et q̄ ad alios etiā si occultū sit. ex eo. tanta. Et nō solum est suspēsus ab ordine quē symoniace recepit h̄ etiā ab actibus oīm alior fm v̄. Idem Inno. et addit qz etiā in tpalibus et p̄ p̄us p̄dit administrationē. lxxj. di. eos Item d̄z p̄iurij depositōne et infamia. si de crimine p̄stiterit. ex de accu. in q̄lītōis. Item n̄ p̄t recipe pecunia quā dedit eo qz turpiter dedit. xiiij. q. v. nō sane.

Que sit pena ei⁹ q̄ ordinē vel beneficiū contulit symoniace et ei⁹ q̄ fuit mediator. Rñ. fm Ray. si ē manifestū ip̄o iure suspēsus ē etiā q̄ ad alios. ex eo. accusatū. Si v̄o ē occultū suspēsus est q̄ ad se tñ. sicut et q̄libet criminofus. ex eo. et si q̄ones.

Que est pena eius q̄ recipit simplex beneficium symoniace. Rñ. fm Ray. In p̄mis est suspēsus eo mō vt dictū est s̄. primo. S. Item tenet renūciare beneficio et restituere omīs fructus p̄ceptos. et q̄ percipi potuissent. xiiij. q. vj. si res. et de resti. spo. c. grauis. nisi illos q̄s expendisset in vtilitatē ecclesie. Nā et qui dep̄dandi aīo accessit ad negocia mea: h̄z actionē s̄ me. Et h̄z nō habeat i id qd sibi abest tñ h̄z in id in q̄ ego locupletior fact⁹ sum. vt. ff. de ne. ge. l. si pupilli. S. h̄ et si q̄s. Et eodē modo tenet ad restitutionē ille q̄ nō cōmisit symoniā. tñ alius p̄ eo scienter cōsentiente cōmisit vel si p̄us ignorauit et postea qñ sciuit nō statim renūciauit. talis tñ de illis fructibus nō tenetur quos p̄cepit q̄dū fuit bone fidei possessor. q̄ et iā cōsumpti sunt. h̄ de extantibus tenetur. C. de rei ven. l. certū. Con. Sof. No. et Tho. Item quis symoniacus in beneficio si occultū est nō sit suspēsus ip̄o iure. h̄ suspendendus. j. q. iij. c. j. ij. et. iij. Tñ rōe illi⁹ beneficij symoniace quesiti. nō ministrabit sine pctō. nec sp̄ualit nec tpalit. Sz si notoriū ē: ip̄o facto ē suspēsus ab actibus oīm ordinuz. et ab administratione tpaliū. vt

Inno. dicit vt dictum est s. in. j. s.

Que sit pena eius q̄ recipit beneficium cū cura vel dignitate symoniace. Rñ. fm Hoff. p̄ter penas nūc dictas. Idem iudiciū est d̄ eo sicut de illo q̄ recipit symoniace ordinē. s. q̄ suspensus est. r̄ q̄ ad se r̄ q̄ ad alios. Cum q̄ executōez nō hēar: q̄cqd agit saltem de illo officio: suspensus agit r̄ animas decipit. extra d̄ elec. dudum. el. ij.

Quid si ipm̄ monasteriū vel ecclia fuit in culpa. vt si aliqs dedit pecuniā monasterio vt recipiat. Rñ. fm Ber. ei d̄z restitui vt cū ea aliqd̄ monasterium intret: ne sit onerosus sc̄do monasterio nec ecclia vel monasteriū cum tali fraude d̄z eē in lucro. nec ex eodem facto d̄z p̄seq̄ penaz r̄ p̄m̄ium ff. de ne. ge. l. siue hereditaria.

Quid si aliqs dedit pecuniā p̄ hūdo ordine. Rñ. fm Guil. si ipse nō hēbat beneficiū eccliaficū. d̄z illa pecunia cedere illi ecclie cathedrali in cui⁹ ignominiam data est. Si vō hēbat titulū alic⁹ beneficij ad quem debebat gratis ordinari: illi beneficio restitunda est.

Quis possit dispensare cū ordinatis symoniace. Rñ. fm Ray. Si crimen p̄petratū est nescientib⁹ ordinatis: tunc postq̄ simplr̄ renūciauerit in executione ordinis p̄t̄ ep̄s dispensare. et̄ eo. de symoniace. nisi pecunia fuisset ipsi ep̄o data: tūc nō pot̄et dispensare. p̄t̄ turpitudinem suaz: h̄ papa. j. q. j. erga. Posset aut̄ successor illi⁹ vel alius ordinari⁹ vt pote si h̄ret domiciliū vel beneficiū in alio ep̄atū vel etiam archiep̄us q̄ etiam in hoc casu posset dispensare fm Ray. Silt̄ cū illo q̄ scienter suscepit ordinem symoniace: nō tūc mistrat. posset ep̄us dispensare in ordinib⁹ rite ante susceptis. non autēz in illo quem symoniace suscepit. nec etiam q̄ recipiat alios ordines ante dispensatōz: q̄ p̄mot⁹ eēt p̄ saltum. Concor. Albr.

Quis p̄t̄ dispensare cum illis q̄ recipiunt simplr̄ beneficiū p̄ symoniā. Rñ. fm Ray. Si ignorantib⁹ ipsis factū est. p̄t̄ ep̄s dispensare. vt etiam de nouo p̄ferat̄ eis idem beneficiū. postq̄ ei pure ac simplr̄ renūciauerint. et̄ e. de symoniace. Hoc aut̄ intellige: si etiā ep̄us ignorauerit. naz si scient̄ p̄tulisset: nō ipse. h̄ superior posset dispensare. Si vō beneficiatis scientib⁹. solus papa p̄t̄. et̄ e. de regulanb⁹. idē Tho. r̄ Vl. r̄ fm Guil. intelligit̄ hoc. q̄ cū talib⁹ nō possit dispensari nisi p̄ papaz. nec in isto beneficio. nec in alio si remanēt in seculo. Concor. Tan. r̄ Ho.

In multis casib⁹ symoniē p̄t̄ ep̄us dispensare post ltimaz p̄niam. D̄mo. cū illo q̄ beneficiū vel etiā ordinē p̄tulit symoniace. vel q̄ fuit mediator: symoniē dum tūc sit occultū. Item cū eo q̄ ineposuit p̄ces carnales. etiāz p̄ nō digno. nulla tūc inueniente p̄ditōe vel pacto. r̄ hoc p̄t̄ si ipse ep̄us ab hoc pacto sit immunis. Alioqn̄ metropolitan⁹. Intelligit̄ fm Guil. q̄ talia de p̄suetudine p̄petuit̄ ei. Itē p̄t̄ ep̄s dispensare in symonia q̄ p̄mittit̄ circa exte q̄as defunctor̄. Itē in p̄secratōe cimiterij r̄ sacrorum vasor̄. In benedictōe vestīū. In b̄ndictione crismatis. aq̄ b̄ndicte vel salis. aut panis b̄ndicti. In benedictōib⁹ nubentiū. In oib⁹ his ep̄s nō ē

p̄hibit⁹. iō p̄t̄. ar. de sen. ex. nup. r̄ addit̄ fm Ray. q̄ ep̄s p̄t̄ etiam cū illo disp̄sare: q̄ ordinē symoniace recepit. r̄ nō mistrauit in rite an̄ susceptis. Itēz cū eo q̄ recepit symoniace beneficiū postq̄ resignauit in executōe ordinū. Et fm glo. ei⁹ tā susceptoz ante b̄nficiū q̄ post. nō at̄ vt recipiat nouos ordines. nisi forte intret religionē: r̄ symonia eēt occulta sec⁹ si manifesta. Est at̄ occulta symonia: de q̄ non p̄stat p̄niaz vel p̄fessionē in iudicio factaz. Aut p̄ rei euidentiaz q̄ nulla possit tergiversatōe celari fm d. glo. Inno. et̄ d̄c. q̄ symoniaci in benedictōib⁹z h̄m̄di si occulti s̄t: s̄z sint suspensi q̄ ad se: sic alij criminosi. tū p̄t̄ p̄niaz licite celebrat̄. h̄ b̄nficiū qd̄ symonice h̄itum ē: retineri nullo mō p̄t̄.

Quid si aliqs credit p̄babilr̄ sibi eē collatū b̄nficiū vel ordinē. p̄t̄ obseq̄a. vl̄ p̄t̄ p̄ces carnales. a se vel ab alio inpositas. Rñ. fm Ray. si als erat̄ indign⁹ d̄z resignare: q̄ p̄ces succedūt loco p̄cij. Si vō dign⁹ est: nō tenet. h̄ sufficit penitere de mala intentione. et̄ eo. c. fi.

Utr̄ ep̄s possit dispensare cū eo q̄ est symoniacus in dignitate. Rñ. fm Inno. et̄ eo. nobis. q̄ n̄ Inmo. etiā cū nullo symoniaco sc̄t̄er p̄t̄ ep̄s dispensare q̄ p̄moueri possit ad dignitatē etiāz. p̄ q̄ nō fecerat symoniaz. j. q. j. erga.

Utr̄ ep̄s possit disp̄sare cū electo symoniace q̄ postea eligat̄. Rñ. si electio reprobata ē. p̄t̄ symoniaz: et̄ quā elect⁹ igr̄auit. nec postea ratū h̄nt̄: n̄bilo min⁹ nō p̄t̄ ep̄us illa vice disp̄sare. sec⁹ de simplici b̄nficio. s. qd̄ nō ē dignitas: si igr̄ant̄ recipiat. q̄ p̄ resignatōz ep̄s disp̄sare p̄t̄: vt ei p̄ferat̄: et̄ d̄ elec. si alic⁹. Circa tūc h̄ac m̄az symoniē multa inonata s̄t p̄ multas et̄ua. s. martini. v. q̄ incipit. Dulce. Itē in alia Eugeniij. iij. q̄ incipit. Cū derestabile. r̄ in alia Pauli. ij. q̄ incipit. r̄ si d̄n̄ci gregis. q̄ vl̄ censuras ibi positas. p̄b̄bet ne aliqs p̄fessor: p̄ q̄cumq̄ gr̄as v̄bo vel scripto p̄cessas. vel p̄cedēdas audeat quēq̄ absolueri irretitū dicta symonia sup̄ ordinib⁹ vl̄ beneficijs assignandis in curia vel ex̄ sacra. vel et̄ irretitū in aliq̄b⁹ casib⁹ p̄tentis in p̄cessu curie p̄terq̄ in mortis articulo. r̄ tunc iuxta modū q̄ p̄nēt̄ in dicto p̄cessu.

Si qd̄ de t̄aris q̄ solunt̄ in curia. an̄ p̄mittat̄ symonia. Rñ. fm archi. f. q̄ in soluēdo annatā sc̄t̄ p̄mos fruct⁹ p̄ b̄nficijs q̄ p̄ferunt̄ in curia. p̄ faciēdo alias exp̄elas. p̄ bull̄ expedicēdis vel disp̄sationū vel aliaz gr̄az: nō indicat̄ factū in se symoniacū. q̄ n̄ p̄ modū app̄ciatōis ordiatū ē dari. h̄ p̄ modū subuentōis curie. Iustū ē enī vt q̄ p̄ tota ecclia laborat̄: ab ecclijs sustentent̄. Et silt̄ papa nō p̄mitteret symoniā si alicui ep̄atū vel aliud beneficiū cū hoc onere daret: vt annuatī daret de redditib⁹ alicui p̄sone. vl̄ loco certā p̄t̄. p̄ suis necessitatib⁹ fm Tho. facit ad hoc p̄suetudo antiq̄ romane curie vbi fuerit multi p̄t̄ifices r̄ cardinales laudabilis vite. r̄ nō mediocris sc̄ie. Itē d̄ado pecuniā. p̄ bulis p̄ficiendis. p̄ b̄nficijs vel alijs q̄t̄ijs obtētis. fm taxatōz factā ab his ad q̄s spectat̄. n̄ indicat̄ symonia. q̄ nō dat̄ p̄ sp̄ualib⁹ cū iaz obtenta sint h̄ p̄ labore scriptoz cū nō sint a curia alr̄ salariati. nec ē p̄ caplm̄ sic ep̄m. j. q. ij. q̄ illud intelligit̄ q̄ notari⁹

Societas

vel scriptor est salariatus sufficienter. vel etiam cū scriptura opat ad ordinem vel beneficiū recipiē. Aliis sine ea nō habetur. hoc at̄ nihil ad hoc opat quā obtētum est.

Sed qd de ep̄s q̄ in collatōibz beneficior̄ ad eos spectantū petūt et certā taxā solutā. vel statutaz. **R.** si hūit sufficientes redditus. vt decēt nō fm̄ p̄p̄. s̄ fm̄ exigētā sui stat⁹ vivere possint. nō exculant a symonia. j. q. iij. ex multis. vbi aut̄ nō sufficientes redditus vident̄ posse excusari dictas taxas recipiēdo. ita tñ q̄ p̄ hoc nō dent beneficia. nec aliquaz pactiōem faciant vel p̄uentōz. ar. j. q. ij. c. pio. **S**ed post collatōez factam idonee p̄sone p̄t̄ petere. ad euandū p̄uetudines laudabiles.

Societas. Donec q̄s p̄mittit pecuniā bonafide alteri vt inde lucret. et hēat inde p̄tē de lucro. vtz liceat. **R.** fm̄ alex. de alex. q̄ p̄missio pecunie siē p̄t̄ duobz mōis. vno mō q̄ sit trāssatio pecunie siue rei p̄missa i toto vel i p̄te i dñū illi cui p̄mittit. et p̄ pecuniā sic p̄missa nō lz aliqd spare sic nō lz aliqd spare p̄ re altē. **S**ecūdo mō sit p̄missio pecunie vel altē rei. ita q̄ nō trāsserit dñū: s̄ remanet tota res p̄missa i dñū p̄mittētis. et hoc mō cōmittēs p̄t̄ sperare lucz sicut de re sua. **E**t p̄ p̄s qd̄ accrescit sorti sic rei. p̄re iusto titulo possidet. **N**ec est silē de mutuo et comodato. q̄ in mutuo pecunia stat in piculo illi q̄ accepit. nō sic in pecunia comodata q̄ stat in piculo comodātis. **E**t iō p̄t̄ licite spare lucz et pecunia. oz aut̄ q̄ pecunia tota sit comodata. q̄ si p̄tim eēt comodata. et p̄tim mutuata posset eēt ibi vicium vsure. **S**i em̄ aliq̄s p̄mittit alicui. ita q̄ medietatē ei mutuet. et aliam medietatem suo retineat dñū: ita q̄ ille cui p̄mittit debeat de illis negociari ad lucz. **D**ico q̄ h̄mōi lucz h̄z vicium vsure. q̄ sp̄at nō solū ex re p̄missa: s̄ etiam mutua ta lucz. **E**t iō ex mutui adiectione generat̄ vicium in toto p̄ctu.

Secūdo q̄ro. quōd in p̄missione talis pecunie p̄mittat vsura. **R.** fm̄ **R.** i. in. iij. di. xv. ar. v. q. v. q̄ h̄ p̄rigit q̄drupl̄. **P**rimo. q̄n̄ capitale et lucz ponūt sub certitudine. **S**ecūdo. q̄n̄ capitale ponūt s̄ certitudine et lucz s̄ fortuna. **T**ercio. q̄n̄ lucz pōit̄ sub certitudine. et capitale sub fortuna. **Q**uarto. q̄n̄ vtrūq̄ ponūt sub dubio. **P**rimis tribz modis. accipiens vltra sortem: tenet̄ ad restōem: q̄ p̄ctus sunt vsurarij siue directe siue indirecte siue implicite siue explicitate. **E**t q̄ d̄ tercio mō nō est ita clar̄ sic de p̄mo et de secūdo. iō p̄bo qd̄ dictū est p. c. fi. ex eod. vbi d̄. **N**auiganti vel eūti ad nūdinas: certaz mutuas pecunie q̄ntitatē p̄ eo q̄ suscipit in se piculū receptur̄ aliqd̄ vltra sortem: vsurarij est censendus. q̄ nisi fuerit culpa vel negligentia illi q̄ accipit. raro accidit q̄ pecunia quaz mutuo accepit peat. vñ ille q̄ in isto casu dat mutuo pecuniam. h̄z in fauorē suum illud qd̄ accidit sepe. nec h̄z p̄ se nisi illud qd̄ accidit raro. **Q**uarto mō accipiens vltra sortē aliqd̄ restituere non tenet̄. q̄ rōne verisimilis dubij p̄ctus h̄mōi excusat. d. c. fi.

Tercio q̄ro. q̄t̄ modis variat̄ p̄ctus societatis? **R.** fm̄ **Alex.** de alex. q̄ tripl̄. **A**liq̄n̄. n. vn̄ pōit

tñ pecuniā. et alī opam corpālē. **A**liq̄n̄ vn̄ pōit pecuniā et opam. et alī pecuniā vel opaz tñ. **A**liq̄n̄ ambo ponūt in societate pecuniā et opaz. et in oibz euanda est eq̄tas: ne aliqd̄ fiat in fraudē vsuraz. **E**t ex p̄dictis p̄t̄ patere de. q. j. scripta. et erit. q. q̄rta in ordine. **Q**uid d̄ his q̄ tradūt mercatori. **L.** ducatos. eis deo oino reddendos. et si inde lucrat̄ fuerit: tantū teneat̄ dare de lucro vel det eis q̄ntuz eidē placuerit. **S**i vō nihil lucrat̄ fuerit. nihil eis dare teneat̄ nisi tñ capitale. **R.** fm̄ **Bal.** in. l. j. c. p̄ socio. q̄ iste p̄ctus sapit vsurariā p̄auitatem. **E**t iō q̄cqd̄ capiūt de lucro minut sortem. **N**on em̄ ista societas: nec ex forma p̄ctus nec ex naturā. **E**t forma nō. q̄ est p̄ctus mutui. ex natura nō q̄ est p̄ naturaz societatis q̄ vn̄ hēat caput saluū et alius fractum. vt. ff. e. l. mutuis. **E**t iō illud qd̄ legit̄ et notat̄ in. c. p̄ vras. de do. inf. vix et vxo. d̄z intelligi q̄n̄ pecunia dat̄ ad p̄tem lucri et dāni: q̄ contract̄ tñ ē licit̄. **J**o. tñ an. vt recitat̄ **Panoz.** in. d. c. p̄ vras. tenet̄ vt pecunia possit d̄poni apud mercatorē cū hoc. vt capitale sit saluū: et q̄ de lucro soluat̄ certa ps. et dicit̄ **Panoz.** hoc eēt singulare dictū et nō alibi positū. **E**t vide hāc. q. plen̄ tractataz p̄ **Mof.** in sum. vbi tenet̄ ex p̄sse valere pactū q̄ ponēs pecuniā nō sentiat̄ damniū in capitali. q̄ hoc pactū non est p̄ h̄ p̄ter naturā p̄ctus. **P**actum autē in p̄positū p̄ter naturā valet. vt. l. j. ff. de po. et in. c. vnico. d̄ como. **P**ic̄ tñ postea q̄ si capitale eēt p̄ditū casu fortuito debēt deponēs i foro aīe fr̄mittē. **P**anoz. tenet̄ q̄ talis nō sit honesta et licita societas q̄n̄ posset p̄tingere q̄ deponēs opam sentiret̄ dānum in opis amissis et in capitali pecunie. qd̄ est p̄ naturam societatis: cum societas sit q̄dam fraternitas. l. vey. ff. p̄ socio. **E**t p̄ hoc allegat̄ bonam glo. in. c. pleriq̄. xiiij. q. iij. q̄ dicit̄ ad hoc vt societas sit honesta et licita inf̄ ponentē pecuniam et ponentē opam. oportet q̄ ponens pecuniam sentiat̄ de lucro et damno. **I**dez videt̄ sentire **J**o. cal. in. d. c. fi. **E**t ad. s. de illa. **I**nsti. p̄ socio. q̄ multū obstat̄ vbi d̄ valere pactū. vt alī non sentiat̄ de damno: s̄ lucro. **R.** fm̄ **Cal.** q̄ intelligit̄ nō de capitali s̄ de damnis et de lucris cōtingentibz: saluo capitali. vel dic̄ q̄ ille ter. p̄cedit quo ad dantem opam. **E**t em̄ licitum pactū ex p̄sona ipsi: vt ipse nō sentiat̄ damnum. **A**missum in capitali. rō q̄ sentit̄ damniū in opa. **N**am tantū affert̄ pecunia illi q̄ntū opa alterius. **Q**uinimo vt dicit̄ ibi ter. opa et industria pōt̄ esse tanta q̄ valeret pactū q̄ ipse lucret̄ duas p̄tes et terciam hēat ponens pecuniam. **I**n dubio autē cum duo s̄bunt societate. et vnus ponit pecuniaz et alter opam. videt̄ actū vt lucz equalit̄ diuidat̄ inf̄ eos. **D**e hoc est glo. notabilis quam omnes tenent in. d. l. j. **N**ec. d. c. p̄ vras. **D**icit̄ p̄dictis. cuz nō dicat̄ q̄ capitale debeat eēt saluum. nec est sp̄ale in pecunia dotali: vt q̄dam somniansert. nec etiaz credas q̄ sit licitum pacisci a p̄cipio: vt deponēs hēat. x. p. c. vel aliam q̄ntitatem. sicut faciūt q̄daz vidue: credentes hoc eis licere p̄ ter. in. d. c. p̄ vras cum opinione **J**o. an. nam nō licet ex pacto q̄ntūq̄ minimū cape ex pecunia si nō subiat̄ se vicz lo. xiiij. q. iij. p̄ totum.

¶ Et p̄dicta patz qd̄ ddm̄ de his qui mutuunt pecuniā ad negociādū. hoc pacto q̄ capitale sit saluum. i. si p̄it: q̄ peat mercatori. z si qd̄ lucz interne n̄iat: illud diuidat. **¶** Et dic q̄ p̄ctus est vsurari⁹. **¶** Et idem est in effectu cum casu p̄cedenti: licz sub alijs verbis.

¶ Quinto q̄ro. Pone q̄ aliq̄s ponit in societate opam tm̄. Alius ponit lib. xxx. ad terciam ptem lucri z damni: hoc est ad lucz z damnum. x. lib. xx. remanentibz sp̄ saluis. Hoc casu posito: nisi ille qui opam ponit mercedem recipiat. p̄ opam quem sustinet. p̄ mercio. x. lib. quaz lucz z damnum spectat ad illum q̄ pecuniam dedit: vsurari⁹ est q̄ pecuniam dedit. Nam. xx. mutuauit mercanti pro p̄merito. x. p̄tinentium ad lucz z damnum illi⁹ q̄ pecuniam dedit: cū sit recepturus. xx. q̄ non stant piculo suo sicut z illi⁹ q̄ opaz gerit. q̄ eque bene debent stare. xx. ad lucz illius q̄ opam ponit. quia q̄ bz onus. pueniens est vt hēat emolumentū. **¶** Et iō si iste q̄ opam gerit nihil hēat p̄ mercede laboris exhibitā in lucro. qd̄ accidit illi q̄ pecuniam dedit: vsura p̄mittit. qz posito hoc casu. ille q̄ pecuniam dedit nihil dz hie p̄. xx. ad similitudinem mutuantis q̄ rōne mutui nihil pōt hie vltra sortem. **¶** Quā em̄ p̄bit societas. ita qz vnus ponit pecuniaz z alius opam. licitum est: dum tm̄ fuerit eq̄tas socialis. hoc aut̄ nō est in. p̄posito. qz si mercator recipiens pecuniam z ponens opam: postq̄ emit merces p̄deret eas: p̄deret. xx. z opam corpalem. **¶** Colator aut̄ pecunie nō p̄deret nisi. x. z non opaz corpalem. **¶** Alius ergo nō est licitus. s̄ in fraudem vsuraz factus.

¶ Sexto q̄ro. qd̄ si vidua tradens quantitātē pecunie cum pacto p̄ instr̄m̄ firmato. qz mercator eā accipiens teneat ei reddere dimidium vel duas ptes lucri absq̄ omni piculo capitalis. an restituere obliget̄ hm̄oi lucz z peccet mortalit̄: cū tm̄ apud se intendat firmiter qz qd̄ de capitali debite mercando sine illius culpa p̄dat: sibi peat z nō mercator. **¶** Rñ. san. Ber. qz ista mulier restituere non tenet̄ p̄petens lucz exinde habitū: lz tm̄ peccat mortaliter. qz seipsam diffamat ex tali pacto vsurario tam apud mercatorem qz etiam apud scientes de hoc. cū det ipsis occasionem scandali. **¶** Et etiam si ipsa morte p̄ueniret dicto instr̄o nō destructo. heredes sui vellent forsitan qz in suo robore maneret cui⁹ cā efficac̄. p̄culdubio ipsa fuisset. z iō tenet̄ intentōz suam antentice notam facere: ne forte morte subita p̄occuparet.

¶ Septimo q̄ro. vtz liceat tradere pecuniaz mercatori p̄ mare nauigaturo cum pacto qz si nauis cum capitali picidit: mercator nō teneat reddere tradeti capitale sue pecunie. qz si nō in mari: s̄ mercando amiserit sibi ad totum capitale reddenduz teneat. z si lucratus fuerit hēat ptem lucri. **¶** Rñ. qz p̄ctus iste est vsurarius: vtz eī eo. c. si. **¶** Et rō est. qz capitale pecunie solum erat ad piculū tradentis: dum mercator erat in mari: vel itinere. **¶** Et sic p̄ illo tpe tm̄ curreat ad suum piculuz. **¶** In actu tm̄ z vsu mercandi vel p̄mutandi: solum currit ad piculum mercatoris cui traditum est. z iō respectu il-

lius actus z vsus est ipsius mercantis. p̄pterea p̄ talem actum ipsi lucrati: sicut z sibi soli p̄dit. scdo etiam in hoc casu est ineq̄litas z iniusticia cum tradens eligat sibi meliorem ptem. z mercator velit deteriozem. **¶** Nam multo sepi⁹ in actu mercandiz p̄mutādi amittunt merces z capitale. qz amittat̄ in mari vel in itinere: q̄ p̄ctus oīno illicitus est. hec san. Ber.

¶ Octauo q̄ro. qm̄ vnus ponit pecuniam tm̄. z alter opam tm̄. ex qbz p̄tibz isti intelligant̄ socij tam in lucro qz in damno. **¶** Rñ. Bal. in. l. j. c. p̄ socio. qz ex p̄tibz equalibz. nisi aliud actum sit. **¶** Et est rō. qz societas bz instar fraternitatis. vnde sicut inter fr̄es dz fuari equalitas. sic inter socios. ff. p̄ so. l. si non fuerint.

¶ Nono q̄ro. Pone qz in diuisione societatis p̄ longa tpa: z multos sudores p̄cedentes nō inuenit nisi solum capitale saluum. An totum illud capitale debeat hie ille q̄ illud posuit. an vō debeat equaliter diuidi. **¶** Glo. in. l. j. c. p̄ socio. dicit qz dz equaliter diuidi: nisi aliud actum sit. z hoc de iure de p̄suetudine aut̄ dicit qz capitale dz esse saluuz. **¶** Jac. de are. dicit qz nō solum de p̄suetudine: s̄ etia de iure est qz capitale sit saluum. **¶** Idē tenet Bart. in. d. l. j. **¶** Quare em̄ socius meus dz hie pecuniam **¶** Et si dicis: qz ponit opam. **¶** R. qz p̄cium ope intelligit̄ esse com̄dens intulorio pecunie: nō aut̄ ipse sorti. **¶** Pro inde si vnus ponit comoditatē ope: eq̄dem z alter ponit comoditatem pecunie. nō autē p̄prietatem. **¶** finge em̄ qz vn⁹ ponit in societate. x. milia. alius opaz tm̄. **¶** Herte hic nulla pōt esse p̄prietatis: nisi de comodo ope ad comodum pecunie: nō ad ipsam talem sortem. **¶** Propterea illud est exp̄sum qm̄. i. in societate ponit pecus ex vna pte z ex alia opa pastoralis. **¶** Ideo sicut sibi sola damna vel comoda in obuentionibz sunt p̄munia: nō aut̄ ipm̄ pecus. vt. l. cuz duobz. ff. p̄ socio. sic hic vt dicam⁹ qz intelligat̄ in dubio ponit̄ in societate posit⁹ vsus rei qz ipsa res. **¶** Et ad hoc facit sociū ouium. qz fetus. lana z hm̄oi diuidunt̄: nō oues socide date. z lz capita sint mortua: tm̄ societas in fetibz durat. ff. e. l. si id qd̄. **¶** Et hoc qd̄ dico qz oues date in socidaz nō sunt cōes: intellige capitale ipm̄. si inestimatiū datū est. **¶** Et hec est natura societatis q̄ est qd̄dam intrinsecuz oibz p̄ctibz: qd̄ nihil aliud est qz dispō qdam: quam lex vel p̄suetudo statuit sup̄ p̄ctum. vt. ff. de pac. l. si vn⁹. **¶** Ang. tm̄ de p̄sio in qdaz suo tractatu dicit qz si aut ex pacto. aut ex p̄suetudine piculū capitalis erat cōe: tūc cōiter dz diuidi inter eos. aut piculū non erat cōe inter eos. qz pactū de periculo nō intuenit: nec ex p̄suetudine etiam est qz piculū sit cōe. z tunc totū capitale erit illi⁹ q̄ totum posuit. **¶** Congruit hec arbitrio boni viri: vt ille q̄ p̄cipatur⁹ nō erat de piculo: non p̄cipet de ipso capitali. **¶** Esset em̄ p̄ ius fraternitat̄. l. vtz. ff. p̄ socio. **¶** Itē cum ille q̄ pecuniaz ponit eius comoditatem p̄municare dicat̄ illi q̄ opas tm̄ ponit. z ille q̄ opas ponit cōicet fructum sue p̄sone tm̄. **¶** Et ideo capitale non est p̄municandum. **¶** Et hec opinio Ang. si bene inspiciat̄ non videt̄ p̄trariani opinionem. **¶** Jac. de are.

Societas

Decimo q̄ro. Pone q̄ ip̄m capitale est pditum vel diminitū aduersa fortuna. Nunq̄d ille q̄ ponit op̄az teneat aliq̄d p̄ferre ei q̄ posuit pecuniam. **E**xemplū in diminutiōe. ponam q̄ ego posui in societate. xx. et sint pdita. x. vtz debeas mihi reficere. v. vtz q̄ sic. q̄ damniū dz esse cōe. vt. l. si nō fuerit ff. p̄ socio. vnde si totum damniū eēt meū: eēt p̄ naturam societatis. **C**ontrariū dēminat glo. in. d. l. si nō fuerint. dicēs. q̄ ille q̄ ponit op̄am suam nūq̄ se obligasse v̄t ad damniū sortis. **S**ufficit enī dā nam pditaz op̄az. et hoc p̄bat: q̄ correlatiōz est eādē natura. vñ sicut de capitali nihil lucrat op̄az ponens: ita de capitali nihil damificari dz. Si aut lucrare. ita et damificari debet: q̄ de p̄iis eedez dant̄ regule. **A**. de fur. l. manifestissimi. **Q**uidaz at dicunt q̄ aut pecunia est statim pdita. et tūc damniū dz esse cōe. **A**ut post op̄as p̄stritas. et tūc sufficit damniū op̄az. et hanc opi. dicit **A**y. esse eq̄oiz. **I**a. aut de are. dicit indistincte q̄ damniū est cōe. vt. ff. e. l. cum duobz. **S**. q̄dam sagariam. **B**al. v̄o. in. l. j. **A**. p̄ socio. dicit q̄ q̄tenus est cōe lucz: eaten⁹ e cōe damniū et nō alr. **E**t hoc v̄t veri⁹. **E**t hanc opi. tenet san. **B**er. nec p̄t p̄ q̄ri q̄ pdiderit op̄az manualem. nam aliis pdidit intuzorum pecunie sue. h̄ si nō apparet q̄licet sit p̄ta societatis. intelligit̄ p̄ta fm̄ p̄suetudinē regis. et inf̄ mercatores fm̄ p̄suetudinē inter mercatores. vt. ff. de edi. edic. l. q̄ si nolit. **S**. q̄ assidua.

Undecimo q̄ro. pone q̄ in societate vterq̄ ponit mutim pecuniam et op̄am. h̄ vnus maiorē pecuniam q̄ alter. nunq̄d p̄tes lucri erūt eq̄les eq̄litate. p̄portionis. **V**erbi gr̄a. vn⁹ ponit p̄tes duas. alter tertia. nam in lucro et damno q̄libet dz h̄ie p̄tem coram. eatem ei q̄d posuit in societate. h̄ si de hoc nihil aliud exp̄sum est. q̄li de hoc tacite inter eos actum esse intelligat. vt q̄ plus oneris et piculi sustinet: plus emolumenti expectet. vt. ff. de re. iu. l. fm̄ naturam. **E**t ita intelligit̄. d. l. si nō fuerit. in p̄ncipio q̄d est notabile et vtz. nisi op̄a et industria vnus valde excederet op̄am et industriam alteri: puta si solus nauiget. si solus pegrinet. si p̄ se picula subeat. si solus stat fixus ad apothecam et silia vt d. l. si nō fuerint. vñ ad arbitriū iudicis recurrendum est ac si hoc esset exp̄sse actum. vt. ff. p̄ socio. l. si societatem.

Duodecimo q̄ro. vtz damniū p̄sone illius q̄ ponit op̄as debeat cōicari adinnuicem. **R**ū. **B**art. in l. socium. in. **S**. socius. ff. e. l. fumar do illū. **S**. dicit q̄ damna et lucra p̄templatōe societatis obuenientia sunt cōicanda. sec⁹ si p̄templatōe p̄sone obueniāt: lz societatis fuerit occasio. **E**t dicit q̄ illud v̄bum. p̄pter societatem: p̄t̄ intelligi duobz modis. **U**no mō hoc est p̄templatōe societatis: tūc damna et lucra veniūt cōicanda. vt. l. cum duobz. **S**. q̄dam. ff. e. **U**ltio mō p̄t̄ intelligi. p̄pter societate. hoc est q̄ societatis fuit occasio remota. v̄bi gr̄a. p̄pter societate habui necesse accedere ad curiam p̄ncipis. et dum coram p̄ncipe tractarem negocia placui p̄ncipi. et q̄ donouit mihi castz. certe hoc nō fecit p̄templatione societatis: h̄ p̄sone mee tñ. lz nunq̄ habuisset nec accessisset nisi p̄pter societate. certe istud nūq̄

venit p̄municandū. vt in. d. **S**. socius. in. **f**. **E**odē mō in damno. v̄puta. dum eēm abis. p̄pter societatez p̄ sanguine meus fecit testis et instruit extraneum. q̄d nō fecisset si fuisset p̄ns. vt. d. l. socium. **B**ec **B**ar. et sunt v̄ba aurea q̄ euacuant totam materiam. **A** circa hoc. et p̄cordat. d. **S**. soci⁹. et. d. **S**. q̄daz sagariam. q̄ videt̄ p̄ij.

Tercio decimo q̄ro. quid si vterq̄ socioz cap⁹ fuit: vnus euasit. l. p̄pter suā industriam. nunq̄d illud q̄d esset dandū p̄ sua redemptōe imputabit̄ in societate. **G**lo. in. d. **S**. q̄dam. putat q̄ teneat̄ p̄tem damni agnoscere ille q̄ euasit.

Quarto decimo q̄ro. quid si vn⁹ ab amicis redempt⁹ fuit. **R**ū. glo. distinguēdo. an aio remunerādi v̄t tūc agat. aut non: h̄ donandi animo. et tūc nō agit. **S**z aliter in actione mādati. vt. **S**. nō omnia. in. l. inter cās. ff. man. et ubi **B**art. **I**dem **P**anoz. in. c. cum p̄ cā. de pec. vbi q̄rit. **Q**uid si p̄curator incidit in latrones dum iret p̄ facto domini. et ab eis fuit spoliatus. vel in via fuit infirmitate opp̄ssus. nunq̄d possit h̄mōi damna vel exp̄sas factas imputare dño. **E**t p̄cludit fm̄ docto. q̄ nō. d. **S**. non omnia. **S**edo. q̄ bec sunt extrinseca a mandato et poti⁹ sunt imputanda casui fortuito. secus in duobz socijs vt dictum est. **A**lbi. aut dicit q̄ mādatō: tene⁹ de his rebz quas nō detulisset mandatarius nisi mādatum suscepisset. de alijs aut nō agit sicut nec socius. **S**z q̄tum ad medicos bene fecus. et rō est. q̄ in societate ius est fraternitatis. secus in mandato. vt ibi no. **E**t dicit ibi **A**ccur. q̄ itez ille. **S**. nō omnia. de curialitate non dz fuari. **E**t fm̄ aliq̄s. nec de iure si in casum fortuitum incidat nō incurset nisi p̄pter impletōz mandati p̄ncipalr. vt vult **I**nno. in. c. sicut. el. ij. de iureiu. **E**t p. d. **S**. non oia. videt̄ p̄cludi q̄ si legati amittūt in legatōe sua equos vel vasa argentea quocūq̄ casu nō restituunt eis de publico. et iō p̄silium est q̄ negēt se h̄ie aialia et alia et oia necia h̄eant a republica: et tūc non tenebunt de casu. **B**ar. tñ in. l. si fu⁹ cōis. ff. de fur. p̄cludit q̄ aut illa ambalaria fuit p̄curata. et tūc non dz sibi emendari. sicut nec p̄curatorū. d. **S**. non oia. **S**i v̄o non fuit p̄curata tunc aut portabant res nō necias. v̄puta. p̄pter p̄opaz duxerūt plures equos q̄ deberent vel alias res. et tunc nō dz sibi emendari. vt. d. l. si fuus. **S**. q̄d vero. q̄ est q̄d eis imputet. **S**i v̄o portabant res necessarias. tunc iste res dūt eis emēdari. l. cum duobz. **S**. damna. ff. e. et. d. **S**. q̄dam sagarias. et **B**ar. dicit ita determinasse quēdam solēnem doct. hoc tñ dicit v̄tz si dicte res pierūt nō al's piture. **S**ed si al's fuissent piture naturaliter.

Quinto decimo q̄ro. vtz vnus socioz possit p̄cisci vt duas p̄tes lucri et vnā p̄tem damni ferat et alius cōtra. l. duas p̄tes damni et vnā p̄tem lucri. **R**ū. fm̄. d. **A**ng. q̄ non. q̄ vn⁹ socioz nō p̄t plus de lucro p̄cipare. q̄ de damno. vt. l. mut⁹. ff. e. **S**ilr nō valet pactum q̄ deducto damno vn⁹ h̄eat duas p̄tes lucri alter v̄o vnā: nisi ille q̄ pl⁹ h̄z de lucro. tantūdem plus pecunie. operis. aut industrie in societate posuerit. vt in. l. si nō fuerint ff. e. **M**ota tñ q̄ i foro p̄scie si p̄dicta pacta arbitrio

quid em. ff. p socio. Et hoc arbitrio boni viri. nec est vez qd dicunt qdam. q similiter ille qui ponit opam dz primo extrahere tantum quantum estimandum est sua opa. Sicut ille q posuit. c. Nam hoc nullo iure cauet. qz opa hominis nihil aliud est q officium diurnum. vt. l. j. ff. d ope. li. Immo opera hominis di fructus hominis esse. vt. l. ij. ff. de ope. pu. Ille ergo q in societate sui operam ponit non dicit aliqd psistens in sorte vel capitali ponere. s solum fructu sue psone. q fructus aut vsu fructus psone correspondet fructui aut comoditati illoz. c. p hoc facit qd dicit in. l. cum duobz. s. si in coeunda. ff. p socio. Et hanc opinionem secut est Bal. in. l. j. l. p socio. Et sic intelligi debet q sepe opera alicuius p pecunia valet. vt in sti. pio socio. id est p comoditate z vsu fructu dicte pecunie.

Trigesimoprimo. vtrum locans rem quaz estimat hac pditione q qualitercunqz pdat seu deteriorat vult recupare eodem pcio rem suam. An liceat. Rñ. q non. z videt fieri in fraudem vsuraz. qz res estimata intercedit loco pecunie. l. si vo. s. qd ait. ff. so. ma. Nec est vera locatio. quia locator rem suo periculo tradit. p qua constituit sibi merces.

Trigesimosecundo. quero an res empta ex pecunia pmuni vl redacta ex rebz communibz sit comunitas. Rñ. Bar. in. l. si patru. l. co. v. iudi. distinguunt. q aut emit quis nomine pmuni. aut nomine pprio. aut dubitat. Primo casu. res e pmunis altero habente ratum. vt. l. si ego. ff. de ne. ge. Aut emit nomine pprio. z tunc distingue. aut emit de pecunia ppria. aut de pecunia pmuni: aut dubitatur. Primo casu non est dubium q res non est comunitas. Aut de pecunia pmuni: z tunc: aut ille q in re pmuni vendicat partem erat maior. aut erat minor. Primo casu nihil petere potest in re vt ibi. Secundo casu. aut ille qui emit no erat tutor vel curator. z tunc idem. vt. l. filie. ff. de solu. Aut erat tutor vel curator: z tunc res efficit pmunis. vt. l. ij. ff. quando ex facto tut. Aut dubitat ex qua pecunia emerit. z psuinit q ex ppria. vt. l. si defunctus. l. arbi. tu. Nec est ibi recurrendum ad coiecturas. cuius pditionis fuerit artifer vel non. Tercio casu principali qñ dubitat cuius nomie emerit. z in dubio psuinit emisse nomine pprio. vt. l. z magis. ff. de solu. Et ex pdictis apparet soluta questio. q tota die occurrit de facto. si vnus ex frzibz cum pecunia hereditaria mercat. z ex illis mercantijs lucrif. vtrum debeat alteri fratri pmunicari. Nam primo videndum est fm Bar. ibi. vtrum hoc fecerit nomine pmuni: an nomine pprio. Et si nomine pmuni: tunc lucz est comunicandum. Si hoc non apparet: tunc si ille frater no erat tutor vel curator: lucz debet esse suum pprium. vt. l. ticium et meuium. s. altero. de admi. tu. z. d. l. si patruus. s. si erat tutor vel curator. tunc lucrum qd facit ex pma mercantia empta dz esse pmune. qz mercantia illa fuit pmunis tanq empta de pecunia pmuni. Secus in lucro qd facit ex reiteratione emptionu.

Nam pecunia redacta ex mercantijs comunitas non est pmunis. vt dicit p glo. in. d. l. si patruus. z pdicta que dicta sunt de tutore sunt vera qñ pstat qz mercantiam facit noie pprio. Nam in eo forte in dubio psuineret qz noie pmuni. vt. l. post mortez. ff. qñ ex fac. tu.

Querit Bar. etia de alia. q. quotidiana. An fratres simul stando videant phere societate. Et concludit qz qñ plures frs stant simul. aut nullus negociat. aut alter negociator. alter non. Aut omnes negociant. Si neuter: non potest intelligi esse contracta societate. licet hereditatem in simul teneant indiuisam. vt. l. ex pre. s. fili. ff. famil. ber. Si vo vnus negociat: alter non: tunc idem. q non pot intelligi societas pcta. qz ex hoc ille q negociaret videretur magis donare q societatem phere. Si vo vterqz negociat si qd alter eoz est pupillus cu non est pcta societas. qz hoc no posset expsse. vt. l. vt in pductoibz. ff. p socio. Si vo vterqz est maior tunc puto qz si qdem lucz posuerunt in pmuni. ex hoc inf eos psuimat pcta societas. no dico societas omnium bonoz fm q qdam vident velle: s societas questus illi mercantie tm. bec Bar. Nota tm ad pdicta qz casu quovnus fratz de pecunia pmuni mercat z noie pmuni: qz qñs lucz est pmune ea tenet z damnu fm Bal. Et hoc si aggressus est solita negocia discrete opando. Secus si insolita. qz tunc sibi imputet. l. si negocia. ff. de ne. ge. Con. bar. in. l. ticiu. ff. de admi. tu.

Quid de duobz socijs alscantibz sup aliquo reuentu pterito vl futuro. puta. P. asserit mortuu tale dnm. vel talem pncipez ventuz ad talem ciuitatem. j. certum tpus. qz si secus fuerit: obligat se Martino datur. c. ita tm qz si ita fuerit vt asseruit ipse. M. q tenebat pnu: vice versa teneat ipsi. P. dare. c. vtz tale lucz sit licitum. Rñ. Archi. flo. q non. s potest dici turpelucz tanq pcedes ex avaricia z nulli deficiens vtilitati. s vanitati z pdigalitati. no tm tenet de necessitate restituere. s pauperibus est erogandum. vt asserit se audiuisse a petris. Et hoc magis ex consilio q ex pcepto.

Mo
+ wedden

Bortilegium quid sit. Dicit q est ars diuinandi. q. pprie in malo accipit. ppria vo in bono. j. q. j. iudices. Et bec fors illicita est: nec credenda. nec exerce da. xxvj. q. v. sortes. qz fm Bar. li. ij. ti. xij. licz fors no sit aliqd mali in sui natura. tm phibet: qz ppter assiduitatem vtendi labunt homines in idolatriam. Et is mala est in sui vsu: sicut phibet iuramentum ne labat in piurium. et de iureiur. z si xpc. Et hoc intellige fm antiq rpa qñ non erat fors phibita fm Lau. z Archi. s hodie mala est ex quo phibet. Nec in hoc exemplum sequi debemus qz Jonas vel Mathias dicatur fuisse electi sorte. xxvj. qde. ij. non statim. z capitulis se. Vel qz Josue ex pcepto domini exquisiuit per sortem peccatum Achor. prima qstione. iij. s. Item peccato. Vel qz Saul deprehendit sorte Jonatban comedil.

Te sanum mellis. quia ista et alia pmittebant ante euangelium: q̄ tpe pfecte discipline sunt eliminata. xxvj. q. ij. S. bis ita. q̄ illa illo tpe licita erant: q̄ fiebant aucte diuina. vñ facientes excusabant a sortilegio sic a rapina. xiiij. q. v. dixit. et ab homicidio xiiij. q. viij. occidit. et ab adulterio. extra de diuor. c. gaudem. Item est alia rō. q̄ p̄uilegia paucoꝝ nō faciunt legem cōem. vt. xxvj. q. ij. nō exemplo. Nota tñ glo. singularē. xxvj. q. ij. in summa. q̄ dicit q̄ q̄dam sunt sortes licite. et q̄dam illicite. Illicite sunt q̄ fiunt p̄ magicas incantationes. vel q̄ fiunt ad exercendas vanitates vel q̄ fiunt ad inq̄rendū aliqua occulta. Licite vō dicunt q̄ fiunt necessitatis cā: vt si p̄tentio esset de electione aliquoꝝ: et eēt pitas vtrinq̄ in omnibꝝ. Exemplo Mathie p̄nt fieri sortes. vt in. d. c. nō exemplo. et. q. v. nō liceat. Cum enī nō sup̄est humanū auxilium: tñc recurrere possumꝝ ad diuinū. xxij. q. ij. querit. Et in duobꝝ fm̄ leges ad sortes recurrit. vt. ff. de iudi. h. cū ambo. l. co. del. l. si. in p̄n. et Aug. dixit q̄busdam cum ciuitas eēt obfessa et dubitaret clerus q̄ deberent fugere q̄ manere: q̄ sorte illud eēt dirimendū hec glo. Et iō dicit Jo. de san. q̄ ad hoc q̄ fors sit licita tria requirunt. s. publica et cōis vtilitas. irrefragabilis necessitas. vt. f. p̄ auxilium humanum nō possit subueniri. alr̄ enī esset tentatio dei. Tercio. p̄cōis et vnanimis oīo. d. c. nō exemplo. vbi dicit. si q̄ necessitate aliqua p̄pulsus deum putant sortibꝝ exemplo aploꝝ p̄sulendum. videāt hoc ipsos aplos non nisi collecto fratꝝ cetū et p̄cibꝝ ad deum fuis egisse. Nota etiam Panoz. in. c. si. ex eod. q̄ sortes nullomō p̄nt interuenire in tractatu electionis. q̄ posset assumi indignus: cum fors posset sup̄ eum cadere. Item p̄ sortem tentat de. Et intellige hoc fm̄ doct. in electionibꝝ ad officia ecclesiastica. Sec̄o aut̄ inter laicos quo ad tp̄alia. q̄ h. vsus sortis nō repit̄ in illis p̄hibitus. ex q̄ tantū se subijciunt fortune. Et ita in multis locis faciunt laici. eligentes officiales p̄ ballotas. Melius tñ puto abstinentiā q̄ militant rōnes superius allegate. vide d̄ hoc s. Electio. j.

Qui dicunt sortilegi. Rñ. fm̄ Direc. Sortilegi sunt qui sub nomine fidei religionis per quasdam quas sanctorꝝ seu aploꝝ vocant sortes. Aut quarumcūq̄ scripturarꝝ inspectione: futura p̄mittūt. xxvj. q. j. c. j.

Quot sunt spēs diuinationis seu sortilegioꝝ. R̄o q̄ genus diuinationis a persis ortum habuit. Et q̄ tuor sunt eius genera sicut quatuor sunt elemēta. Fit enī diuinationis in terra q̄ geomantia vocat̄. a geos qd̄ est terra. et manthos qd̄ est diuinationis. Secdo fit in aqua. Et hec ydromantia vocat̄. ab ydor qd̄ est aqua. Tercio fit in aere q̄ arimantia appellat̄ ab aere. Quarto fit in igne q̄ vocat̄ pyromantia. a pyr qd̄ est ignis: q̄ omnes diuini dicti sunt. q̄ si deo pleni. q̄ diuinitate se esse plenos silant. Mor̄ aut̄ diuersa sunt noia. Nam q̄dam arioli vocant̄. eo q̄ circa aras ydolorꝝ nepharias p̄ces emittūt: et inde r̄nsa accipiūt. Quidam anruspices dicunt q̄ si horas inspectores. q̄ dies et horas in negocijs agen-

dis et opibꝝ custodiūt. Quidam augures dicunt. qui volatus animi intendunt aliaq̄ signa rez vel obfuationes in puilas hominibꝝ occurrentes obseruant. Alij astrologi dicunt: eo q̄ in astris augurant̄. Ista tñ scientia fm̄ Jo. an. et Panoz. in se nō est mala nec p̄hibita cum sit vna de septem artibꝝ. Et iura p̄miant has sciētias. l. j. ff. de va. et extraor. eogni. Tñ ex eius occasione homines incidūt in ydolatriam. q̄ credunt sup̄celestia dare necessitatē hominibꝝ. tñ si volūt p̄dicere ea q̄ causant̄ ex corp̄ibus sup̄celestibꝝ. vt eclipsim lune vel solis. vel siccitatem. vel hūidantiaz frumenti et non peccant. aut volunt p̄dicere casus fortuitos hominum certitudinaliter hoc asserentes: p̄sertim in his que depēdent a libero arbitrio. et tunc peccant. De ista materia sortilegioꝝ vide s. Confessor. j. Quidam etiā dicunt generalion. p̄pter p̄siderationes naturaliuꝝ dieꝝ. Item non damnant rustici et medici qui seruant tempa ad seminandum vel incidendum ligna. et ad medicandum. et minuendum. et similia. de quibus certa et manifesta ratio reddi potest fm̄ naturam. xxvj. q. ij. illud. Prohibent̄ tamen omnes ligature et superstitiones et remedia que medicorꝝ disciplina p̄demnat. Similiter impcationes et caracteres et multa alia que in dicto ca. illud. continent̄ expresse. Item si quis symbolum et orationem dominicam scribit in carta. vel ponit sup̄ aliquem in firmum ad hoc vt deus tñ in hoc honoret: non reprobat̄: dummodo nulla alia supersticiosa obseruantia misceat̄. xxvj. q. v. non liceat. fm̄ Donal. Item ex hoc dicunt quidam q̄ non sunt reprobanda breuia que fiunt in ascensione. cum non contineant nisi verba euangelij. sed supersticiosum est si credat̄ q̄ minus habeant efficacie si scribantur post lectum euangelium. aut post missas. aut alio die q̄ si cū p̄ferunt verba euangelij que ibi continent̄. Illa tamen breuia in quibꝝ scribunt̄ quidam caracteres et quedam nomina inutilitata. quasi nomina dei ineffabilia. et in quibus dicitur quicunq̄ super se portauerit istud breue non periclitabitur. vel sic et sic. aut illud. aut illud bonū sibi enueniet. p̄culdubio reprobanda sunt nec portanda. et peccant qui scribunt ea. aut portant. aut donant. aut vendunt. aut portanda docent. nisi adeo fuerint simplices q̄ ignorātia debeat eos excusare. que nō excusat si sup̄ hoc fuerint admoniti hec Donal.

Quid de carminantibꝝ vel carminatoribꝝ. qui carminant infirmos vel pueros vel animalia. nūquid peccent mortaliter. Respond. fm̄ Donal. Si nil supersticiosum dicunt. vel docent. aut faciunt. sed tñ vtunt̄ licitis precibꝝ et adiurationibus sicut per passionem et crucem et similia: non est dicendum q̄ peccent mortaliter. nisi talia fecerint post p̄hibitionem ab ecclesia sibi factam. Sz dicendum est q̄ p̄hibendi sunt viri et mulieres a talibus quia multa inutilia et sup̄stitiosa solent admisceri. nisi forte sit sacerdos et religiosus et discretus. aut etiam laicus. siue vir. siue mulier excellentis vide et probate discretionis. qui fusa oratione super

infirmum: non sup pomum. aut piz. aut cingulū
aut silia sup infirmātes manū imponāt iū illud.
Sup egros manū imponēt zc. Nec sunt bmoī p-
sione phibēde a talibz. nisi forte timeat qd ad exem-
plū illoz idifereti z supstitiosi carminātes sibi vsur-
pent abusum: tuentes se exemplo illoz.

Quid de diuinātibz vel inuestigātibz occulta z
bmoī p inspectōz astrolabij. aut inscriptōes vel in-
spectōes in libris. R. fm Dir. q nullo mō lz. ex. e.
c. j. z. ij. h. d. xxvj. q. ij. hi q. Dic q loquit de ppati-
na pmissione. qz potū pmittūt sortes qz ad demo-
nia p sulenda accedere.

Quō frequēt eneniāt q diuini p dicit. R. Aug.
soluit hanc. q. xxvj. q. v. nec miz. dicens hoc fieri
pmissu dei. vt illi q hoc audiūt pbct i qli fide sint.

Utr liceat reqrere a mouente q reuelat status
suum post mortē. R. fm Tho. in qlibet. Nulla
inordinatio vi si qz reqrat a mouente cognoscere
statū eius post mortē: subijciēdo tū hoc diuino iu-
dicio. vñ nulla rōne vi q hoc dici debeat pctm: ni-
si forte ex dubitatōe fidei de futuro statu: qli in q-
rendo temptando in qrat.

Utr ars notoria sit licita. Rñ. fm Tho. q est
oīno illicita: z a xpiano fugienda. p quam qdam
nitunt sciaz acqrere. h oīno inefficax est. z sūt ibi
qdam pacta implicita cū demone.

Quid de incantatōibz spētū z aialium. Rñ.
fm Tho. si respectū hēat solum ad vba sacra z ad
vntem diuinā: nō est illicitū. h plerūqz tales inca-
tationes hnt illicitas obfnātas z p demones for-
tunt effectū z pcpue in spētū. qz spens fuit p-
mū in fīm demonis ad hoīem decipiēdum.

Quid de sacerdotibz q cā doloris altare exunt
sacris vestibz. aut imagines lugubri veste opiunt.
aut plura lumina subēbūt. Rñ. talia fieri pbi-
bent. xxvj. q. v. q. q. Et nisi faciēs purgauerit se
pnia: dz deponi fm Ray. nisi forte faceret qz me-
tuit paminatōz sacroz. vel subuersionē fidei. vel
obfisionem z bmoī. nam in tali facto plus humi-
litas qz dolositas declarat. vt in. d. c. quicūqz. Ce-
terz qz aliq in aggnatōz cessatōis a diuinis: imagi-
nes psternūt vrucis z spinis supponūt: penitus
reprobaf. ex de of. or. si canonici. li. vj.

Quid de qbusdaz mulieribz q dicūt vel credūt
se de nocte cū diana dea paganorū vel cū herodia-
de z innumera multitudine mulierū eqtare super
qsdam bestias z innumera spacia trāsire. z multa
bmoī. z q ab eis aliq creature pūt in meli mutari
aut transformari. Rñ. fm Ray. A maligno spū
mentibz fidelij talia fantasmata irrogant. nā dya-
bolus trāsformās se in diuersaz spēs psonaz. mē-
tem quā captiuā tenet: multiplicat deludit. nec dz
aliqs intārā venire stulticiā: vt credat qz hec q in
somnia z in spū tñ sunt: in corpe fiant. als infide-
lis est z pagano deterior. xxvj. q. v. epi.

Utr diuinatio q fit p sōnia sit illicita. Rñ. fm
Tho. Si qz vnt somnijs ad p cognoscēdum fu-
tura fm q somnia pcedūt ex reuelatiōe diuinā vt
somnia pharaonis. vel fm q pcedūt ex naturali
cā intrinseca: vt cū hūdans humore frigido som-
niat qz sit in aq: siue extrinseca. vt ex aere. vel impf-

sione celesti qntū se pōt talis virtus extendere. nō
erit illicita talis diuinatio. Si aut diuinatio bmoī
causet ex reuelatiōe demonū: cum qbz pacta hnt
expssa. qz ad hoc inuocant. vel tacita. qz bmoī di-
uinatio extendit ad id ad qd non p se extendere.
erit diuinatio illicita.

Que pena sit somlegoz. R. diuinatores z male-
fici fm leges capite plecti dnt. z si accedant ad do-
mū alteri dnt cremari. Item oīa bona ipsoz dnt
publicari. vt. l. de male. l. nullus. l. nemo. z. l. cul-
pa. S. fm canones: si qdem pctm occultū sit: im-
ponit pnā. xl. diez. ex. e. c. j. Si vō notoriū: eucha-
ristia denegat. de pte. di. ij. p dilectōne. Item si sit
clericus. deponendus est z in monasterio detru-
dendus. Si laicus. excoīcandus si pniaz agere re-
nuit fm Tho. xxvj. q. v. non oportet. z. c. si qz eps
z. c. aliquātū. S. z crescente ptumacia: crescere dz
z pena.

Sz nunqd efficiat irregularis q talia facit z ma-
xie enormia. vt q sacrificat deo nūmoz. i. dyabolo
vt fiat diues. vel cum de sacramētis ecclie. vel cor-
porē xpī. sortilegium facit. Rñ. fm vñ. Si talia no-
toria sint: generant irregularitatem z indigent di-
spensatione. Si vō sint occulta: non. qz quis fm qd-
dam idem sit. Aliqbz tñ vi q neutro mō efficiant
irregulares. qz nullo iure cauet p. c. is q. de sen. ex-
cō. li. vj. De hoc vide s. Clericus. iij. z irregulari-
tas. ij. De hac etiā materia sortilegioz. vide s. He-
reticus.

Sponsalia. quid sunt.

Rñ. sunt futuraz nuptiaz pmissio. z
dicunt sponsalia a spondendo. i. pmit-
tendo. quō aut pbanē spōsalia z in qua etate. z an
p pcuratorem pbi possint z multa alia de hoc vi-
de s. Matrimonij. ij.

Quid si qz accepta manu mulieris dicat. Do te
bi fidem de te in vxorem accipiēda. z illa nihil nū-
det. nunqd sint pcta spōsalia. Rñ. fm Gnil. Re-
uera non pūt pbi ex altera pte tñ. nec claudicare
possunt. ille tñ qui taliter dedit fidem tenetur eam
ducere si illa voluerit. Si autem noluerit nō est cō-
pellenda: nisi aliquo mō oīderit mulier accepta-
re qd agebat. puta. si ante fidem datam tractabat
inter eos de sponsalibz vel matrimonio. z ipsa re-
qz sita spōte manū dedit ad fidē recipiēdā z bmoī
tūc em essent pcta sponsalia.

Anquid illi qui contraxerunt sponsalia tene-
antur contrahere mrimoniū. Rñ. si sponsalia te-
nuerunt. vt qz in etate debita pcta fuerunt. tenēt
pberē simul. nec pōt alter eoz pberē cum alia pso-
na. z si contraxerit. l. per verba de pñi. tenet qui
dem scdm matrimonium. extra co. c. sicut. h agere
debet penitentiam de fidei mentita. Et multomagis
si interuenerat iuramentum. extra eod. ex lite-
ris. el. ij.

Sed vtrum iste qui non vult contrahere debe-
at cogi per censuram ecclesiasticam. Rñ. q prius
debet moneri. vt extra co. requisiuit demum pōt
cogi per censuram ecclesiasticam. siue huiusmodi
sponsalia sint iurata: siue non. fm Panormitanis

Sponsalia

in. d. c. ex literis. qz dicitur inter simplicem pmissionem et iuramentum non facit diu. Non ob. d. c. ex lris. ibi **sau** iuramentum. qz narrat facti ptingentiam. **Ca** satis pot dicit qz non ita studiose ecclia appellat alter vbi non inuenit iuramentum. Et addit panor. post glo. qz ex ea ecclia non appellat. vtputa. si ita abhorret sponsam vel contra. qz ex inuitis nuptijs uebement psumat scandalum futurum. Nam tunc ecclia dicit sustinere minus malum ut maius euitet. et sic dicit intelligi. d. c. requisit. Addit etiam panor. qz non solum iudex ecclesiasticus pot appellare laicum ad pbenendum matrimonium. verum etiam iudex secularis pot adiri vbi non vteret in dubium de validitate sponsalioz. h. solum peteret vt alii adimpleat pmissionem etiam iuramentam. Nam iudex secularis pot adiri vt appellat laicum ad obfatuoz iuramenti. vt in. c. l3. de iureu. li. vj.

¶ **Quid si iurasti dare. P.** vna de filiis tuis. **R.** **fm** Ho. dare quidem tenet. h. qm cuqz des libaberet qz pmissio est electio sic et in alijs pmissionibus. et si oes moriantur pter vnaz ad illam dandam tenet ff. de eo. qd cer. lo. l. iij. §. q. sicut. **S.** si vna. **P.** ob tuleris et ille non accepit. liberat es etiam a iuramento. ff. de pdi. inde. l. cu is. qz si vnam ex his carnaliter cognouit. nullam aliaz hie poterit. qz cu oibz facta est affinitas. imo si ptemplatide pcedentis tractat facta fuit p mixtio: eest factum matrimonium. Idem tenet panor. in. d. c. ex lris. di. qz talia sponsalia trahunt in matrimonium p carnalis copulaz: non tamen vtrute sponsalioz qntu ex psumpto p sensu. vt et. c. c. is. q. **S.** ex qz iurauit ducere vnam ex filiis. **T.** et postmodum vnaz et eis cognouit. satis vbi illam elegisset in ea p sensisse. vide de hac materia singularia s. **Da** trimonium. iij.

¶ **Quid si iurasti dare mihi vnaz determinata filia tuam: et si illam hie non possem pmissisti aliaz. R.** **fm** Ho. tenet dare primam. et ad hoc laborare bona fide. et eo. ad audientiam. qz si non pot: tunc subdistinguendum est. qz si pma p sensu sponsalioz expse vel tacite. vtputa. vel qz ipsa pnter et non p dicente fuerit pcta sponsalia. vel ipsa postea ratificante: forozesu am hie non possum. qz cu pma p sponsalia vt in d. c. ad audientiam. et si illa pma sponsalia forte p p sanguinitate aliqua cu illa pma non tenuissent. si vo pma nullatenus p sensu sponsalioz: teneris ad secundam. d. c. ex lris.

¶ **Quid si sponsalioz appositum sit tps. j. qd fieri debeat matrimonium. R.** elapso tpe ille p quem non stetit impune nubit: h. alij dat pnia de fide mentita. extra eo. licet.

¶ **Quid de penis qz interdum apponunt sponsalioz. R.** panor. in. c. gema. et eo. ad tradendum pfectaz notiaz h. casus format quatuor. q. **P**rima e. nu qd indistincte possit inuenire arraz traditio. **S**ecunda. nun qd pena indistincte sit reprobata et ad istas duas sit rudi. Et refert Jo. an. dicere p sideradaz fore qntitate psonaz et qntitate arraz et pene. Si em in viles psonas inueniret traditio magnaz arraz: non valeret: qz est eadē rō qz in appone pene. naz sepe tradit p arris qntitas mille libraz. et si in magnas psonas inueniret modica pena: valeret. qz e

eadē rō qz in arris. **M**ax solutio modice pene non bz intimidare magnū viz. Et hac opi. vi tenere **Cy.** in. l. mlr. **L.** e. h. Bar. in. l. ticia. ff. de v. ob. vi oino reprobare appositōz pene qntitūqz in modica qntitate sit apposita. qz lex indistincte phibet stipulatōz penalem. vt in. d. l. mulier. et d. l. ticia. Et respectu arraz vi velle qz indistincte admittant. dūmō non excedant qntitate donis vel donatōis. pter nuptias. et vbi ista non inueniret non dūit excedere penam legale. de qz in. l. iubem. **L.** de repu. nā si dissoluenti mrimonium lex non apponit penā ita guez. vt. d. l. iubemus: qz foroz idem ddm in recedere a sponsalioz. **I**te ad hoc vt valeat effectus arraz. op est qz vere inueniant. **I**ta qz qntitas sit numerata et tradita pti. sec. vbi ps pnteret tantū se recepisse: vt cōiter hodie fit: et pnteret pnti. Et idem tenet **fed.** et hoc opi. placet panor. qz vbi arra non inuenit est qsi eadem rō: vt in appositōe pene. qz defacili qz pnteret se recepisse arram in magna qntitate. imo plus dicit ibi Bar. qz si vtraqz ps pnteret recepisse ab altera: non valet. etiā si vere inuenisset solutio. qz si solui tibi mille. et recepi a te alia. **M.** si vi deo: soluisse. ar. l. q. sic soluit. ff. de sol. **M**ulti tū tenent p hoc vltimū. Et dicit panor. vidisse varia plesia p Bar. tū credit opi. **Bar.** et verior. Nam rō legis fuit: qz facilius qz pmittit: qz exburset. Et ex qz tantū dē recepit ab alia pte. non vbi exburset maxime hoc pcedit hodiernis tpi: in qbz pbenes pntent recepisse alii ab altero magna qntitate arraz: qz in veritate nunq fuerit numerate: h. e. nuda et simplex p fessio. Et **Bar.** in tantū inheret huic opi. qz subnectit fundū nō posse dari loco arraz et si vendēs pntat se nō alteri possidere. qd satis placet. qz. d. l. mlr. loqz de arris traditis in qntitate. et an nullat aliaz penaz: qz et illum casum nō debem. arraz approbare. Et cu hac opi. trahit. d. an. **R**espectu tū arraz dicit panor. qz sibi placet opi. **Jo.** an. vt p sideret qntitas et qntitas psonaz. maxime respectu recipientis qui bz reddere duplicatas et quadruplicatas. **M**ouet qz p rōnem legis naturalem debem. recedere a vbis legis et fuare iustiaz legis. vt in. l. nō dubium. **L.** de legi. **S.** appositio pene in quacunqz parua quantitate nō tenebit. qz odia nō debent extendi vt in regula odia. **M**utū ad scdm. l. respectu pene s. vidisti qd sentiat **Job.** an. et quid **Bar.** Sed colligendo dicta doc. dicit qz aut apponit pena inter ipsos pbenes. et indistincte non valet fm opi. p muniorem. Aut inter parentes ipsorum contrahentium. et tunc idem fm vnum intellectum in dicta. l. ticia. Aut inter alios et tunc aut isti sunt ita coniuncti cum contrahentibus qz versimiliter isti inducerent ad contractuz ne coniuncti vel amici soluant penam. et tunc idē quod s. Aut non sunt ita coniuncti: et cōmaniter tenet qz inter eos valet appositio pene. Quod pcedit etiam si extraneus pmlit noie mulieris sub certa pena. licet **Ho.** hoc casu teneat pnti. h. p muniter: indistincte tenet pnti. **A**d vnum tū singulare aduertit. qz si extraneus pmittit sub pena **qz** **L.** mulier contrahet matrimonium cum. **S.** Si facit quantum in eo est non incurrit penam. quia

Marginal notes on the right side of the page, partially cut off.

difficultas ex quo factum est in obligatōe alterius impedit pmissionē pene. vt in .l. si vebēda. ff. ad .l. ro. de iac. Idem Jo. pagli. Pro hoc. qz sicut pmissio p iuramentuz euitat pcurium si fecit qntum in eo est. vt no. glo. in .c. ex lris. el. ij. extra eo. q̄ eodem mō dz vitare pene pmissionē. hanc etiāz opi. sequit. d. an. etōz tenē Bar. in siliibz terminis in .l. p̄nuu. S. allud. ff. de v. ob. z hoc nota. **M**ā cōiter accidit qz q̄s pmittit p filio. vxore. seu amico qz ratificabit d̄ctum sub pena. qz si iste pmissor facit q̄ntum in se est euitat penam. **H**ec pcedunt vbi pena p̄sistit in pdendo. seu diminuēdo patrimoniu suū. S3 q̄n p̄sistit in lucro captādo. puta. dono vl̄ lego tibi. c. si p̄teris m̄rimoniū cū. S. nunq̄d valeat. Et est dicendū qz inter extraneos valet. seu alios a p̄bentibz. vt p Bar. in .l. ticio. S. ticio. ff. de cōdi. z demō. S3 inter ip̄os p̄bentes nō valet. vnde si dico. pmitto tibi. c. si mecū p̄traxeris nō valebit m̄rimoniū. vt in .l. si ita stipulat. S. si tibi. ff. de v. ob. Ratio est: qz intuitu libidinis videt̄ illam inducere ad matrimoniu. Que rō cessat inter alios a contrahētibz. **H**oc tñ limita singularit̄ nisi is cui facta eēt pmissio foret nobilior. qz tūc videt̄ dōare potius animo p̄pensiandi rōne nobilitatis. p hoc q̄d notat Bar. in .l. j. A. de dona. āte nup. Tercia q̄d. nunq̄d pignus possit interuenire p securitate matrimonij p̄bendi. vt sic matrimonio nō secuto recipiens lucret̄ pignus. Inno. in .d. c. gēma. tenuit qz sic. qz loco arraz pōt pignus tradi. Idem tenet spe. Jo. an. dicit distinguendum in qualitate psonaz z quantitate pignoris. vt s. dictum est in arris fm eum. Bar. in .d. l. ticia. dicit qz potest interuenire: dūmodo pignus p̄sistat in quantitate z realiter tradat̄. Que opinio nō placet. d. an. q̄ videt̄ in effectu pcludere qz nisi p interesse p̄stando non potest pignus interuenire: qz cum sumus extra casum. l. si. c. e. non valet pmissio alicuius pene. **M**ā illa lex solum pmittit arras. Item pignus non posset duplicari ex alia pte. Et sic d̄ctus non esset equalis vtriqz parti. put requirit illa lex si. Et bec opi. placet Panoz. in fauorem libertatis m̄rimoniū. Quarta questio. nunq̄d saltez interesse peti possit a retrocedente si sponsalia fuerunt d̄cta p stipulatōez. Et quo ad ius canonicum non refert vtrum interuenit stipulatio vel pactum nudū. **I**a. de are. l. y. z p̄muniter doct. in .l. j. A. c. z in .d. l. ticio. tenent in distincte qz nō possit peti: nisi dolose ps se habuerit. **M**ā tūc altera ps poterit petere actione de dolo. **N**on aut̄ principaliter ppter stipulationem. qz ex p̄essione iur̄ potest q̄s recedere a sponsalibz. vt .l. j. A. c. Item ne aliquo modo intimidet̄ matrimonium. ppter solutionem interesse. Et bec opinio satis placet: tum fauore matrimonij: tum quia sumus extra casum illius. l. si. bec Panoz.

In quibz casibz solunt̄ sponsalia. Rñ. fm docto. in octo. Primo si alter sponsoz transeat ad religionē. c. de puer. p̄iu. ex publico. nec pdit arras quas dedit. z illas quas recepit restituet solum in simplicium. A. de epis. z de .l. deo nobis. Secundo. solunt̄ sponsalia q̄n sponsus non inuenit̄. quia

transtulit se ad aliam regionem. Si tamē hoc fuit culpa eius qui p̄ns est. debet accipere aliquam penitentiam de periurio z de pmissione non fuata. Et si terminus in sponsalibz non fuit appositus de p̄bendo. tunc fm leges p̄ns tenet̄ expectare absentem p biennium: si in eadem p̄micia p̄ns fuerit. vt. l. e. l. ij. tñ fm Posti. Iudex inspecta qualitate psonaz poterit tempus abbreviare: vel progare. Tercio solunt̄ si alter sp̄soz post d̄cta sp̄salia incurrat lepraz vel paralysim: seu amittat oculos vel nasum. seu quicqz turpius ei eueniat. extra de p̄iu. lepro. c. literas. z extra de iureiur. quemadmodum. etiam si iurata fuissent sponsalia. Secus si esset matrimonium d̄ctum per verba de p̄senti. **M**ā tunc solui non potest nisi per ingressum religionis. Quarto. si superveniat affinitas. puta. si sponsus cognovit p̄ sanguineam sponse. vel econverso. extra de eo qui co. consang. vxor. sue. c. ij. Et ad hoc. pbandum sufficit sola fama. extra de p̄sian. super eo. vel fm Posti. sufficit vnus testis. extra de testi. sup eo. Secus tñ si p̄ns fuit matrimonium d̄ctum p̄vbum de p̄nti. Quinto. solunt̄ sp̄salia si mutuo se absolunt̄ z fm cōiozē opi. put no. Panoz. in .c. p̄terea. eēt eo. hoc etiam pcedit si sp̄salia eēt iurata: z q̄dam dixerint qz hoc pcedit ex p̄paratiua pmissione ne deterius inde p̄tingat: q̄i sine peccato hoc facere sponsi nō possint. h̄ p̄ma opi. placet Panoz. **M**ā si pcederet ex tolerantia pape: papa non induxisset similitudinē in dissolutione societatis. Sicut ḡmero iure socij p̄nt sibi remittere iuramentum: ita z sponsi. z ad tex. cum dicit. in patientia. Dic qz habuit respectum ad vulgē opi. **M**ā vulgares putant qz isti incurrant periuriū. Et p hoc isti sunt inducendi ad p̄bendū. hanc opi. q̄si cōiozē sentit Inno. q̄ dixit qz aut iuramentum p̄stat deo. z nō pōt remitti ab homine. Et d̄ p̄stari deo q̄n q̄s iurat volens p̄ncipaliter p̄placere deo. Si aut̄ intendit ad tpale comodū hois tūc d̄ p̄stitum homini. Et aduerte qz licet omne iuramentum p̄ncipaliter tendat in deū. qz obligatio p̄maria acq̄rit deo. vt in .c. debitor. de iureiur. tñ q̄n p̄cernit debitum hominis. de? recipit iuramentum ad illius comodum. z sic illo remittente deus etiāz remittit. Et quo pōt inferri. si iuravi ducere aliquam mulierē intuitu dei in vxorem. nō pōt illa tibi remittere iuramentum. Sexto. si alē eoz sit erit fornicatus. in q̄ casu licet alteri repellere fornicantem. d. c. quemadmodum.

Sz q̄d si sponsa ab alio violenter fuit cognita: Rñ. Ho. dicit qz nō dz cogi talē ducere. **H**oc vtz fm Dg. z glo. Ray. si vir velit ad ordines p̄moueri. Al̄s cogendus est ducere ex quo mulier nō fuit in culpa. vel qz culpa p̄cessit sponsalia. iō obijci nō pōt. d. c. quemadmodū. nisi fm Dg. si tpe desp̄sationis credebatur eam esse virginem. z aut̄ carnalē copulam p̄stiterit sibi esse corruptam. pōt eam dimittere. Idem z fortius dicit de fornicatione sp̄siali. Septimo solunt̄ z soluta sunt sponsalia q̄n sponsus vel sponsa p̄bit cum aliquo p verba de p̄senti vel etiam p verba de futuro z sequit̄ carnalis copula. Octavo. q̄n impubes qui contraxit spon-

Statutum

salia venit ad etatem legitimam et petit absolui a vinculo sponsalium. et dari sibi lina nubendi alteri. et de despon. impu. c. de illis. et c. a nobis. **Do.** etiam addit non. s. si fama habeat quod in eos sit canonicum impedimentum. et de fama doceat. extra eo. cum in tua. et de plan. c. ij. de resti. sup. eo. **Et nota** quod in duobus predictis casibus solunt sponsalia ipso iure. s. quod transit ad religionem. et quod prohibet matrimonium cum alia. **Quod** etiam in sexto. s. propter fornicatorem si fornicatio sit notoria secundum **Dost.** in ceteris vero casibus secundum **Do.** soluenda sunt auctoritate episcopi.

Quid si fiant sponsalia sub conditione. **Rn.** Aut conditio est honesta seu utilis. ut puta. Accipias te si penitus placebit. vel si dabis. **L.** et tunc ex tunc conditio est stat. promissio. **Aut** est inhonesta. et tunc: aut est prohibet bona matrimonij. et tunc non habent sponsalia. aut non est prohibet bona matrimonij. ut accipiam te si furtum fecerit et tunc stat. promissio: sed tollenda est conditio.

Statutum. Done. Statutum. **Statutum** cautet quod qui non posuerit domum suam in registro cadat in penam et non audiat in iudicio. **Tic**ius non posuit hanc: ita quod ipsa onera solvantur. **An** ticus qui non posuit illam domum in registro cadat in penam statuti. **Rn.** secundum **Bar.** in l. cum finis. de v. ob. q. **L.** non cadit in penam statuti quod in penalibus quantum ad penam omissionem evitanda non refert per quem fiat dummodo fiat. ut. l. si puellaz. **L.** si man. ita fu. ali. unde si testator mandavit fieri picturam vel monumentum in certo loco sub pena. et repiat illa pictura vel monumentum factum. sufficit quantum ad penam evitanda: sed nesciat per quem factum fuerit. secus tamen quo ad lucrum percipiendum. **Vi** de hoc s. **Empbitosis. et c. Legare.** **Eodem** modo dic in casu. q. n. non obstante quod statutum loquat personaliter. et se ad personam referat et in personam scriptum sit. et hoc per rationem s. positam.

Statutum cautet quod quilibet gaudens beneficio a quo soluat. x. mo vnus gaudet dicta a quo in pluribus locis an debeat solvere plura. **L.** **Dic** quod non. quod statutum loquit personaliter per verbum quilibet. et vnus homo vnus est gaudium et patrimonium et non plurimum. ut in l. iurispirito. s. cum oriundus. ff. de excu. tu. et in l. si is qui tres. **Et** ubi plura propter vnus: ubi tamen vnus. ut. l. acceptilatio. ff. de acceptila.

Statutum dicit quod si rustici non cepint malefactorem ipsi teneant damnum restituere. an ille qui passus est damnum debeat contribuere vna cum alijs. **Rn.** **Bar.** in l. ab omnibus. s. si ticio. de le. j. q. sic. **Idem** si civitas imponit collectam pro soluendo alicui creditori suo cuius etiam ille cuius contribuere. **Item** statutum dicit quod deminatio facta de filiaro qui non venit ad patrimonium diuidat in eos. **Certe** etiam ille qui non venit et fuit deminatus habet partem. **Item** dicit substitutio canonicorum quod canonicus non admittat ad prebendam nisi det fructus primi anni canonicis. **Certe** ille qui dat fructus admittet ad partem illorum per d. s. si ticio. **hec Bar.**

Statutum cautet quod patres et anciani possint aliquid facere. vel quod arbitrio patrum et ancianorum aliquid sit de liberandis: tunc patres solus habent tantam partem quantum

habent omnes anciani. **Et** si si patres cum vno solo ex ancianis aliquid deliberet. alij non poterit predicere secundum **Albu.** et **Gal.** et **Ja. bu.** **Et** idem quod imponeret pena capitaneo et ancianis: quod capitaneus teneat ad dimidiam et omnes anciani ad aliam dimidiam. **Predicta** videntur procedere de iure. ubi tamen esset consuetudo in primum credo seruanda foret.

Statutum cautet ut quis profecto officio gaudeat immunitate tali. et aliquid non valet proficere. propter infirmitatem transit ad aliud officium leuius. an deat gaudere quasi primum officium profecisset. **Rn.** **Au. ro.** in suis singularibus quod sic. et dicit esse casum singulare. de hoc in l. ex agere. **L.** de pun. agen. in re. l. xij.

Done. est statutum quod si steterit in civitate per totam nos efficiat civis. et si non steterit prout h. per maiorem partem loci statutum. **ter.** est singulariter. l. cum delamdis. s. sabinus de fun. instruc. et ibi **Bar.** idem **Au. ro.**

Quid autem si statutum vel civitas. vel diis mandat aliquid festum sub certa pena celebrari. an possit. **Rn.** **Archi. flo.** in sum. quod pena potest exigere a violatoribus sed culpa non incurrunt. quod non prinet ad eos festa percipere.

An autem civitas qui habet statuta confirmata per superiores possit ipsa reuocare absque auctoritate ipsius superioris. **vi** de s. **Juramentum. ij.**

Accessio. **Nota** per declarationem dicta sunt s. **Heditas.** tres esse gradus vel lineas sanguineorum secundum **Asteu.** l. iij. t. xxv. s. **Ascendentium** siue patrum. **Descendentium** siue liberorum et collateralium. **Testator** autem quod in his aliquod de descendentibus. tenet illi heredem instituit. vel exheredare. et si illi heredem instituat. non tenet de aliquo ascendente in institutione mentis facere. **Ipsi** enim in institutione ceteri preferunt. in sti. de be. q. ab inte. i. p. n. **Deficientibus** autem descendentibus legitimis: tenet suos ascendentes. legitimis si quis habet heredes instituit vel exheredare. **L.** ad se. p. sul. or. q. nes. **Collaterales** autem nunquam tenent in institutione vel exheredare. sed deficientibus descendentibus et ascendentibus legitimis: propter quod vult: siue collaterales. siue alios sibi non attinentes instituit heredes. nulla facta de collateralibus mentione.

Quot modis dicat quis decedere intestat. **Rn.** **Asteu.** l. iij. t. xxv. q. sex modis. **Primo** si mortuus nullum fecit testatum. vel quod noluit. vel quod non potuit. vel quod filius. vel pupillus erat. vel aliquid simile in impedimento habebat. **Secundo.** quod si testatum fecit non tamen iure. quod. s. non habuit legitimum numerum testatum vel defuit alia solennitas legitima. **Tercio** quod etsi testatum fecit illud tamen postea factum: est ruptum. s. posthumi generatione vel irritum. s. per capitis diminutionem testatoris. **Quarto** etsi testatum ex omni parte sit legitime factum: nullus tamen ex eo heres apparet. quod. s. vel institutus esse noluit etiam vno testatore. aut etiam ante aditam hereditatem decessit. vel conditio sub qua institutus erat defuit. **pbant** autem isti quatuor modi dicta in sti. in p. n. **Quinto** si filius nominatum et cum causa legitima sit exheredatus. et post mortem testatoris proposita querela in officio testamenti. et herede causam ingratitudinis non pbante testatum per sniam est rescisum. **Sexto.** si testamentum de iure p. no p. contratabulas rescindat. **Et** his duobus ultimis modis dicit quis

statutum
cauet
ut quis
profecto
officio
gaudeat
immunitate
tali.
et aliquid
non valet
proficere.
propter
infirmitatem
transit
ad aliud
officium
leuius.
an deat
gaudere
quasi
primum
officium
profecisset.
Rn. Au. ro.
in suis
singularibus
quod sic.
et dicit
esse casum
singulare.
de hoc
in l. ex
agere.
L. de
pun. agen.
in re. l. xij.
Done. est
statutum
quod si
steterit
in civitate
per totam
nos efficiat
civis.
et si non
steterit
prout h.
per maiorem
partem
loci statutum.
ter. est
singulariter.
l. cum
delamdis.
s. sabinus
de fun.
instruc.
et ibi Bar.
idem Au. ro.
Quid autem
si statutum
vel civitas.
vel diis
mandat
aliquid
festum
sub certa
pena
celebrari.
an possit.
Rn. Archi.
flo. in sum.
quod pena
potest
exigere
a violatoribus
sed culpa
non incurrunt.
quod non
prinet
ad eos
festa
percipere.
An autem
civitas
qui habet
statuta
confirmata
per superiores
possit
ipsa
reuocare
absque
auctoritate
ipsius
superioris.
vi de s.
Juramentum.
ij.
Accessio.
Nota per
declarationem
dicta sunt
s. Heditas.
tres esse
gradus
vel lineas
sanguineorum
secundum
Asteu. l. iij.
t. xxv. s.
Ascendentium
siue patrum.
Descendentium
siue liberorum
et collateralium.
Testator
autem
quod in
his
aliquod
de
descendentibus.
tenet
illi
heredem
instituit.
vel
exheredare.
et si
illi
heredem
instituat.
non
tenet
de
aliquo
ascendente
in
institutione
mentis
facere.
Ipsi enim
in
institutione
ceteri
preferunt.
in sti.
de be. q.
ab inte. i.
p. n.
Deficientibus
autem
descendentibus
legitimis:
tenet
suos
ascendentes.
legitimis
si quis
habet
heredes
instituit
vel
exheredare.
L. ad se.
p. sul. or.
q. nes.
Collaterales
autem
nunquam
tenent
in
institutione
vel
exheredare.
sed
deficientibus
descendentibus
et
ascendentibus
legitimis:
propter
quod
vult:
siue
collaterales.
siue
alios
sibi
non
attinentes
instituit
heredes.
nulla
facta
de
collateralibus
mentionem.
Quot
modis
dicat
quis
decedere
intestat.
Rn. Asteu.
l. iij. t. xxv.
q. sex
modis.
Primo
si
mortuus
nullum
fecit
testatum.
vel
quod
noluit.
vel
quod
non
potuit.
vel
quod
filius.
vel
pupillus
erat.
vel
aliquid
simile
in
impedimento
habebat.
Secundo.
quod
si
testatum
fecit
non
tamen
iure.
quod.
s. non
habuit
legitimum
numerum
testatum
vel
defuit
aliam
solennitatem
legitimam.
Tercio
quod
etsi
testatum
fecit
illud
tamen
postea
factum:
est
ruptum.
s. posthumi
generatione
vel
irritum.
s. per
capitis
diminutionem
testatoris.
Quarto
etsi
testatum
ex
omni
parte
sit
legitime
factum:
nullus
tamen
ex
eo
heres
apparet.
quod.
s. vel
institutus
esse
noluit
etiam
vno
testatore.
aut
etiam
ante
aditam
hereditatem
decessit.
vel
conditio
sub
qua
institutus
erat
defuit.
pbant
autem
isti
quatuor
modi
dicta
in sti.
in p. n.
Quinto
si
filius
nominatum
et
cum
causa
legitima
sit
exheredatus.
et
post
mortem
testatoris
proposita
querela
in
officio
testamenti.
et
herede
causam
ingratitudinis
non
pbante
testatum
per
sniam
est
rescisum.
Sexto.
si
testamentum
de
iure
p. no
p. contratabulas
rescindat.
Et
his
duobus
ultimis
modis
dicit
quis

ex postfacto testamēto decedere intestatus. **L.** de colla. l. vt liberis.

¶ Quis succedit alicui ab intestato? **Rñ.** iure cōrauni laico mortuū p̄sus succedūt descendētes. secūdo ascendentes. deinde collaterales p̄rimiores: vt in auten. de here. q̄ ab inte. circa p̄ncipiū col. ix. et ibi p̄ q̄ fratres ⁊ sorores cōiūcti defūcto ex vtroq; parēte vocant̄ sil' cū parētib; his aut̄ oib; deficiētib; succedit vir v̄ron ⁊ cōuerso. **L.** vñ vir ⁊ vr. l. j. vltio succedit filc. **L.** de bo. va. l. j. lib. x. Clerico q̄q; ab intestato mortuū succedūt agnati fm̄ ordine p̄notatū in bonis q̄ sibi intuitu p̄sone obuenerūt. xij. q. vltia. c. fi. quib; omib; deficiētib; succedit ecclesia quasi filcus. vt extra de suc. ab inte. c. j. vbi aut̄ dubitat̄ an bona sint ecclesie vel clerici. vide s̄. **L.** clericus. iij.

¶ Qui aut̄ dicant̄ agnati vel cognati. vide sup̄: feudum.

¶ Quō succedūt descendentes? **Rñ.** In successione ab intestato p̄ma cā est descendētū: vt s̄. dictū est. **¶** In successiōe mortui patris. vel filij. liberi ei' si sunt omib; alijs p̄ferunt̄. **¶** P̄mi quide; grad' equalit̄ nepotes ⁊ vltiores in stirpes non distinguēdo sexū vel ius patrie p̄tatis. Succedūt ergo p̄mo filij si sunt: siue mascul' siue femia eq̄lit̄. **¶** Nepotes aut̄ succedūt in stirpē. i. in eā partē quā parētes eor; habituri erāt si viuerēt. **L.** de su. ⁊ le. bere. l. ij. ⁊ i. autē. in successiōe. ibi posita.

¶ Quō succedūt ascendentes? **Rñ.** deficiētib; descendētib; succedūt ascendētes hoc mō q̄ defuncto filio sine liberis parētes si soli sunt succedūt: salua p̄rogatiua gradus: q̄ p̄ p̄ferē auo si ambo sup̄sūt. **¶** Et si pari gradu sunt parit̄ succedūt. p̄mi in dimidia ⁊ materni i alia dimidia. licz dispar sit numer' vt si ex vna p̄te sit tñ au' m̄rns: ⁊ ex altera auus ⁊ auia p̄mi. **¶** Si li cū parētib; sint fratres vel sorores ex vtroq; parēte defuncto p̄iūcti: vocant̄ cum ascendētib; i gradu p̄rimis i virilē portionē. i. succedūt equalit̄ cū p̄re ⁊ m̄re ⁊ auo ⁊ auia ⁊ alijs descendētib;. **¶** Idē etiā est de filijs frat̄ū ex vtroq; latē p̄iūctoz. ⁊ ita succedit femia sicut mascul'. **¶** Nec refert vtrū sit suus vel emancipatus: vt. **L.** ad ter. auten. defuncto.

¶ Qui autē dicant̄ heredes sui necessarij vel extranei? **Dic q̄** herediū. **¶** Alij sūt necessarij tñ. **¶** Alij sui ⁊ necessarij. **¶** Alij extranei. **¶** Heres necessarius est seruus q̄ instituit̄ heres a dño suo. ita tamen si cōsequat̄ hereditatē ⁊ libertatē sil' ex dñi testamento: vt q̄ tempore testamēti ⁊ mortis erat in domini p̄tate. sic etiā ignorans ⁊ inuit' fit liber ⁊ heres. vñ velit nolit tenet̄ hereditatē etiā suspectā adire. ⁊ ido dicit̄ necessarius. **¶** Sui ⁊ necessarij sunt liberi qui sunt in p̄tate testatoris tpe mortis: vt filij. ⁊ descendentes ex masculino filio. filij v̄o filie sunt in p̄tate patris eor; ⁊ auj p̄mi. **¶** Dicunt̄ ideo sui: quia domesticz: ⁊ vno p̄re: quodāmō extimant̄ domini. **¶** Ideo v̄o dicunt̄ necessarij: q̄ d iure ciuili cogebant̄ heredes fieri: sed de iure p̄torio p̄mittit̄ eis ab hereditate abstinere si velit. **¶** Extranei heredes sunt qui non sunt subiecti iuri testatoris: sicut filij emancipati. ⁊ liberi etiam a matre instituti vocan

tur extranei: q̄ femine non habent liberos i potestate. probant̄ hec iusti. de here. qua. ⁊ dif. in prin. et. s̄. sui aut̄. et. s̄. ceteri. **¶** Itē heres. **¶** Alius est testamētarius. vt qui est in testamēto scriptus. **¶** Alius legitimus: vt is qui ip̄o iure ⁊ sine testamento defuncto succedit. **¶** Alius fideicommissari': cui ex fidei cōmisso est hereditas relicta. **¶** Alius ē substitutus. scz q̄ alij substituit̄ heredi.

¶ Quō succedunt collaterales? **Rñ.** cessantibus ascendētib; ⁊ descendētib; p̄mo vocant̄ fratres similiter ⁊ filij alicui' fratris p̄sus mortui. dico d̄ fra tre illo ⁊ eius filijs: q̄ quidē frater de vtroq; parēte attingit eum de cui' hereditate agit. et veniunt in hereditatē dicti fratres ⁊ eor; filij cum parētib; defuncti ⁊ eor; p̄rimis in gradu ascendētib;. **¶** Et dicti filij fratris p̄ferunt̄ illis fratrib; defuncti qui sunt ex vno tñ parēte p̄iūcti defuncto. **L.** de le. here. auten. cessante. **¶** Post fratres ex vtroq; parēte. ⁊ eor; filios admittunt̄ fratres: sorores: ⁊ eorū filij qui sunt ex vno latere tñ: ⁊ isti etiā frat̄ū filij p̄ferunt̄ patris defuncti ⁊ alijs filib;. **¶** Post fr̄es ⁊ frat̄ū filios: admittunt̄ qui sunt gradu p̄rimiores. **¶** Et si pares sunt: pariter admittunt̄. **L.** de le. here. auten. post fr̄es. **¶** Et **L.** y. ibi ex. d. autē. inferet q̄ vltiores: post fratres ⁊ filios eorū succedūt ex se: ⁊ ideo nō p̄siderat̄ p̄sone eius a quo descendūt s̄ p̄siderant̄ tñ p̄sone succedētes: ⁊ sic veniūt in capita. **¶** Secus in p̄cedētib;: vt cū tractat̄ de successione patruoz. auiculoz. amitaz ⁊ matereraz. vbi p̄siderat̄ p̄sone eius a quo descendūt. **¶** Et ideo veniūt i stirpes. vt s̄. auten. cessante. eo. ti. **¶** Et fm̄ eūdem **L.** y. p̄dicta faciūt ad questionē. **¶** Cōsuetudo ē q̄ filia nō succedit in baronia. **¶** Done quidaz baro habet fratres ⁊ hz nepotē ex filia p̄morta. **¶** Decedit. nūquid admittet̄ nepos ad successiōē i baronia. **¶** Dic q̄ non: quia nepos iste venit ex p̄sone sue filie: ⁊ ideo repellendus. **¶** Sed pone q̄ nō essent fratres neq; frat̄ū filij: sed vltiores: tūc bñ veniret nepos: q̄ tūc nō p̄sideramus p̄sonā eius a qua descendit: vt dicta auten. post fratres. ⁊ auten. s̄. prima.

¶ An aut̄ filij duoz frat̄ū succedāt in stirpes vt in capita. **L.** y. in. d. autē. cessante. dicit q̄ i stirpes q̄ cū semp inueniant̄ filij frat̄ū succedēt i ius patris sui. **¶** Et ido cū in eis inspiciat̄ p̄sone eius a quo descendūt: sicut pat̄ h̄et vnā partē: sic ⁊ dicti filij tantū dē habebunt. **¶** Hanc opinionē tenent **Ac.** **¶** **Ja.** de ar. **¶** **Hy.** ⁊ **Bar.** in dicta autē. cessante. **¶** Nota etiā fm̄ **Bar.** q̄ illud qd̄ dicit̄: vt q̄s sit ex vno parēte vel vtroq;: nō habet locū nisi qū tractat̄ de successione frat̄ū vt patruoz. **¶** Secus si de successione vltioroz. **¶** Et **Jaco.** bu. cōcludendo materiaz trāsuersaliū dicit q̄ si sint soli fratres: et tūc si sunt ex vtroq; parēte veniūt virilit̄. **¶** Adz si oēs sint cōsanguinei vel oēs vterini. vt dicta auten. cessante ⁊ auten. sequēti. **¶** Si aut̄ quidā sint p̄sanguinei: q̄ dā vterini. tūc i delatis a p̄e p̄ferunt̄ cōsanguinei **¶** In delatis a matre p̄feruntur vterini. **¶** In delatis aliūde admittunt̄ pariter. **¶** Nota tñ **Alstē.** li. iij. ti. xxxv. **¶** **Suil.** et **Jo.** de san. in sum. q̄ volūt q̄ si frat̄ relinquit̄ frat̄ē ⁊ filios alterius frat̄ū: q̄ nepotes

Burdus

nō vocabunt ad successione patris p̄mortui. allegāt ad hoc. l. si ex pte. ff. qd̄ cū eo. Sec̄ tñ fm̄ eū dē Jo. si aliq̄s h̄iet duos filios vel filias: et vn̄ eo r̄ū relicto filio moriāt: nā tūc filius vel filia et nept̄ vel nepos ex altero filio piter ad hereditatē vocant̄.

Utrū nāles filij succedāt p̄i ab intestato? **R̄n̄.** si legitimi n̄ sup̄sūt nec legitiz̄ p̄iur̄ tūc nāles ab intestato succedūt i duabz̄ vncijs. Ita tñ q̄ si m̄r̄ susp̄est: viril̄ ei portio d̄ ip̄is def̄. Et f̄z̄ Azo. l. 3. v̄ro: n̄ capiat vel succedat: tñ facit ne naturales possint ea p̄e vel succedē: sicut et faciūt legitimi filij q̄ succedūt et repellūt nāles. S̄z̄ vbi repellunt nāles. p̄f̄ legitimā sobolē: vel legitimā p̄ingē: debēt ip̄i naturales p̄asci a succedētibz̄ arbitrio boni viri. Sic aut̄ et in q̄stū et q̄n̄ succedūt liberi naturales parētibz̄: ita et intantū et toniēs debēt succedē parētēs nātales filijs natura libz̄: vt par pietas seruet̄ eis. Et q̄ dicta sunt de nātalibz̄ filijs: et de nātalibz̄ nepotibz̄ et p̄ nepotibz̄ fuada sunt. Et testamēto aut̄ filij nātales succedūt sic. Nā si iūte pater naturalis habeat legitimos filios vel nepotes. licz̄ ei dare vel relinq̄re naturalibz̄. eoz̄q̄ m̄ri vnciā vnā nō vltra: vel soli cōcubine semiunciā: nō vltra. P̄d̄ aut̄ vltra datū est: applicat̄ legitimis filijs vel nepotibz̄. Si aut̄ nō h̄eat legitimos filios vel nepotes: vel descēdētēs: sed h̄eat ascēdētēs: legitima pte relicta ascēdētibz̄. reliquū int̄ naturales distribuere p̄t. Si aut̄ nec ascēdētēs nec descēdētēs h̄eat legitimos. licet eos instituerē in solidū heredes. hec Azo. Qui v̄o se ex dānato coitu ab omni p̄iouis b̄nficio excludunt. vt **L. de na. li. aut̄. licet.** et i auten. ex p̄plexu. **L. de in ce. nup.** Et glo. ibi in v̄. indigni. dicit et materne. qd̄ verū ē q̄n̄ coitus p̄ legē poterat accusari. als̄ nō vt ex meretrice: quo casu matri nō patri succedit. De hoc vide s̄. diffuse. c. filius.

Et p̄ predicta p̄t solui questio quotidiana. An sine p̄sensu filioz̄ vel heredū adultera possit institui ēre filios susceptos de adulterio. Dic q̄ si i loco vel regiōe sit aliqua cōsuetudo sup̄ hoc illa obseruāda est. Cessante aut̄ p̄suetudine: dic vt in p̄cedēti. s̄. et dicto. c. filius.

Sed qd̄ de p̄suetudine aliquaz̄ terraz̄ q̄ mortuo aliquo sine filijs dñs terre totū accipiat? **R̄n̄.** fm̄ **Dost.** Tale p̄suetudinē obseruāda: si prescripta sit. Potest enī dñs allegare q̄ ab initio hoc p̄ actū fuerit: q̄ ēra sua erat. De hoc vide s̄. **Pedagū**

Burdus. **U**trū surdus. mutus. et cecus sil' possit p̄bere m̄rimoniū? **P**ri mo videt̄ q̄ sic: q̄ p̄t m̄lierē naturalit̄ cognoscē. Itē h̄z̄ rōnez̄ naturalē. In p̄m̄ videt̄: q̄ nūq̄ vidit m̄rimoniū p̄bi: nec audiuit. Et sic euz̄ ignoret qd̄ sit m̄rimoniū: nō videt̄ q̄ possit cōsentire i m̄rimoniū. **D**o. put̄ recitat̄ **Panoz.** in. c. cū apud. de sp̄o. dicit ai aduertēdū ē vtrū possit exp̄mere suū p̄sensuz̄ i p̄bendo. et d̄z̄ admitti. als̄ aut̄ repellit̄. Et gestis enī et signis d̄iferet̄ iudex cōsiderabit. et i dubio p̄sulsēdus esset p̄nceps.

Suspensus fm̄ **Buil.** d̄f̄ q̄n̄q̄ quo ad se q̄n̄q̄ quo ad se et alios q̄n̄. l. p̄

sententiā canonis vel hominis est suspensus. Et talis tenet abstinere ab officio. An autē alij teneant abstinere. vid̄ s̄. **Cleric.** iij. et **Excōicatio.** vj. in fi. An autē suspensus ab officio dicat̄ suspensus a iurisdictione. **Glo.** notabilis. in. c. audinim. xxij. q. j. dicit q̄ suspensus ab officio tñ nō potest ea q̄ sunt officij. vtputa celebrare: sed bene p̄t ea que sunt iurisdictionis. vtputa p̄ferre p̄bendā. Si aut̄ q̄s est suspensus a iurisdictione nō potest ea q̄ sunt iurisdictionis h̄ bene p̄t ea q̄ sunt officij. Si aut̄ suspensus est ab vtroq̄ tūc neutriū p̄t. Sed tu diclati? fm̄ glo. et cōiter doc. in. c. cū dilectus. de p̄sue. q̄ suspensus ab officio nō p̄t iurisdictionē exercere: nec eligere: nec b̄nficia p̄ferre. Et p̄ hac opi. facit. d. c. cū dilect. et ter. a p̄zo in. c. li celebrat. de ele. ex. mi. Et hec opi. placet **Inno.** et p̄post. q̄ dicit q̄ suspensus ab officio et b̄nficio: vel officio tñ: vel simpliciter: intelligit̄ suspensus ab omibz̄ p̄dictis: q̄ appellatiōe suspensio in genere intelligit̄ de maiorē suspensiōe. ar. c. si quē. de sen. ex. Secus dicit̄ in suspēso a p̄ntifica libz̄: vel in eo cui est interdictus ingressus ecclesie. Nā ista interdicta nō extēdunt vltra i eis exp̄ssa. **Panoz.** aut̄ in dicto. c. cū dilectus. addit di. q̄ aut q̄s est suspensus minorē suspensiōe q̄ infligit̄ p̄t participationē cum excōicato. et illa nō p̄uat facultate exercēdi iurisdictionalia nec facultate eligēdi h̄ solū p̄ncipatiōe sacroz̄. Et p̄pter hoc nō p̄t eligi in p̄latū. de hoc ē ter. clar. i dicto. c. li celebrat. Aut est alicui interdict. ingressus ecclesie. et tñ solū ē p̄uat p̄tate exercēdi ordinē in ip̄a ecclesia. et si i ea celebrat̄ efficit̄ irregularis: vt in. c. is cui. de sen. ex. lib. vj. vñ si extē ecclesia celebraret nō incurreret penā: de quo tñ dic vt ibi notat̄. hoc tñ interdictū nō p̄uat facultate exercēdi iurisdictionalia vel eligēdi. Aut suspēdit̄ ep̄us a p̄ntificalibz̄. et tñ solū censet̄ suspēsus ab illis que depēdent ab ordine p̄ntificali et nō ab alijs: q̄re p̄nto q̄ sic suspēsus p̄t exercere iurisdictionalia q̄ vt dixi iurisdictionalia se sepata ab his q̄ se ordinis p̄ntificalis: vt in. c. trāmissas. de elec. Et fm̄ **Dost.** sic suspēsus a p̄ntificalibz̄ si celebrat̄ in p̄ntificalibus nō est irregularis: quia p̄ntificalia nō sunt de substantia celebratiōis: nec debemus aliquem iudicare irregularē: nisi inueniat̄ exp̄ressam. Quāz̄ quis suspendit̄ a beneficio. Et tunc nō intelligit̄ suspensus ab officio: vel iurisdictione. Unde canonicus suspensus a suis beneficijs potest eligere: vt in. c. cum vintoniensis. iuncto. c. cum in cūctis. de elec. Et nota glo. in dicto. c. cum vintoniensis. q̄ suspensio a beneficio solū extendit̄ ad fructus beneficiōis: non autē ad facultatem administrandi in spiritalibus vel temporalibus. Quāz̄ suspendit̄ quis ab officio et beneficio simul vel suspendit̄ simpliciter. et tunc siue sit suspensus ab homine: siue a canone inferente penam. vt in casu. c. j. de re iudi. li. vj. dicerem q̄ talis suspensio p̄uat facultate exercēdi iurisdictionem spiritalē et conferendi beneficia et eligēdi. Quod intellige durate suspensione. Nā ista sunt fundata sup̄ ordine ecclesiastico. Nam laicus nō potest ista exercere. vt. xvij. dist. bene quidem. Si ergo quis suspendit̄ a fundamento iuris videtur

sensus ab omni edificio qd est s. fundamentu
 j. q. j. cu paulus. Et nota qz verbu officij est valde
 latu. Nam quicqd bz electus est officij pter bene-
 ficium. ergo suspendedo te officio. video: te suspēde
 nedū ab ordine; sed etiaz ab omni officio clericali.
Si aut quis suspendit simpliciter ab ordine. tūc si
 suspendit ab ordine pontificali: solū credo illū su-
 spēsum ab his que sunt ordinis ep̄alis. nō autē ab
 his q̄ sunt iurisdicōis. ar. eorū q̄ s. dixi: qn̄ quis ē
 suspensus a pontificali: Aut simpliciter q̄s ē suspē-
 sus ab ordine. et tunc dicerē ppter quādam p̄ntiaz
 qz censē facta suspensio ab omibz q̄ sunt fundata
 sup ordinē. vt a iurisdicōe sp̄iali et omibz libibus.
Aut quis est suspensus ab officio. et censē directe
 suspēsus a iurisdicōe sp̄iali et facultate eligendi et
 cōferendi b̄nficia p quādam p̄ntiā. De aut de an.
 in de. capientes. de pe. ponit distinctōem. **C**as. de
 cal. qz aut quis est suspēsus ab officio: aut b̄nficio:
 aut vtroqz. **S**i a b̄nficio: siue a iure: siue ab homie.
 nō est suspēsus ab officio: qz officiu nō est accesso-
 riū ad b̄nficiū: lz ecōtra si est suspēsus ab officio
 aut per dictionē taxatiuā tūc. aut simpliciter. **P**ri-
 mo casu planū est qz nō est suspēsus a b̄nficio: cuz
 tūc sit suspēsus ab officio: qz hoc sentēte. pmulga-
 tio voluit. **S**i aut est suspēsus simpliciter ab officio.
 aut hoc est ab homine: aut a iure. **S**i a iure aut p-
 pter crimē: aut ppter infamiā vel p̄tumaciā. **S**i
 ppter crimē: tūc puto qz suspēsus ab officio sit su-
 spēsus etiā a b̄nficio. vt. c. eos. et. c. si quis sacer-
 dotū. lxxj. di. **S**i aut ppter infamiā vel p̄tumaciā
 sit suspēsus ab officio: nō est suspēsus a b̄nficio.
 vt in. c. p̄sbyter si a plebe. ij. q. v. **S**i aut ab homie
 est suspēsus ab officio. **S**i hoc est ppter crimē gra-
 ue: tūc est suspēsus etiā a b̄nficio. **S**i autē ppter cri-
 mē leue vel etiā ppter infamiā vel cōtumaciā. nō ē
 suspēsus a b̄nficio. **S**i est suspēsus ab vtroqz. aut
 hoc est p dictionē. et. et tūc planū est. **A**ut p dictōz
 vel. et tūc puto qz talis sentētia nō valet ppter ier-
 titudinē fm̄ **S**of. hec ille. **I**nno. aut dicit simpli-
 citer qz suspēsus ab officio tūc: non dz p̄cipere fru-
 ctus b̄nficioz. p. c. pastoralis. de ap. **S**ed **H**osti.
 hoc intelligit qn̄ est suspēsus p graui cā. **S**ecus si
 pleni vel infamiā: et nō ē p̄tumax.

Sed querit̄ de notabili. q. Quis possit absoluē
 a predicta suspensioe: **P**au. in de. monasterioz. d.
 re. ec. nō ali. dicit qz aut papa ponit penā suspen-
 sionis vel interdicti ppter p̄tumaciā canonē cōden-
 do. et tūc putat qz inferior possit absoluere. extra d.
 sen. excō. nup. nisi ip̄e papa sibi reseruet absolutio-
 nez: vel alteri exp̄sse et determiante p̄sone. hoc tenet
Og. **S**o. **I**nno. **B**er. et **J**o. in glo. xj. q. j. si inimi-
 cus. et. xvj. q. vij. si q̄s. et **H**o. **I**de iudiciū ē si p̄sti-
 tutionē inferioris approbat et cōfirmat de insti. ex
 frequētibz. **M**us em̄ nō opatur p̄firmare q̄s p̄de-
 resentētiā. et hoc nisi alteri reseruet absolutio. **S**i
 v̄o pena suspensiois et huiusmodi sit p̄sentētiā ab
 homie: tūc ligās dz absoluere: nō inferior. extra de
 offi. or. cū ab eccliaz. salno casu. c. pastoralis. eo. ti.
Ide tenet **S**uil. in spe. **I**dez panoz. in. c. tam l̄ris.
 de testi. quo ad hoc vltimū. scz quādo est ab homi-
 ne. **S**i v̄o suspensio sit p̄petua que habet vim p̄i-

nationis nō habet locuz absolutio: s̄ necessaria est
 dispensatio et p̄ntis collatio. et tūc est videre an tale
 sit crimē in quo possit ep̄us dispensare: vel nō. **E**t i
 p̄mo casu poterit ep̄us dispensare et cōcedere. puta
 beneficium: vel officium quo ad p̄cessionē executionis
 ordinis. **I**n secūdo casu nō poterit. vide tūc singu-
 larē limitationē ad p̄dicta: quā facit glo. in de. j. d.
 bere. q̄ vult qz aut suspensio lata aucte iuris habz
 terminū annexū: et nō relaxat p̄ inferiorem ne fru-
 staret̄ ip̄ius effectus. et hoc casu intellige glo. in. c.
 cupientes. in v. suspensos. de elec. li. vj. **A**ut non
 bz t̄pus determinatū: et si superior sibi reseruat ab-
 solutionē. tūc idē dicendū. ar. d. c. nup. **A**ut nō re-
 seruauit: et p̄t ar. d. c. nup. hec glo. que licz cōiter
 app̄obet: tūc nō placet **P**anoz. in dicto. c. tā litter?
Ideo aliter distinguit. qz aut suspensio sit in penā
 aut in p̄tumaciā. **P**rimo casu inferior: non p̄t su-
 pensionē relaxare: qz nō debet remittere penā in-
 flictam auctoritate iuris. ar. ij. q. iij. notandū. nisi
 forte vellet dispensare in casibus sibi p̄cessis iuxta
 materiā. at si clerici. de iudi. **N**ec obstat. d. c. nup.
 quia loquitur in excōicatione que nō est pena: sed
 medicina nec est p̄petua: sed fert̄ sub quādā cōdi-
 tione tacita donec satisfecerit. vnde ep̄us relaxan-
 do cū satisfactioe nil noui facit: sed potius ius cōe
 exequit̄. sed in casu nostro remitteret penā. **E**t pa-
 ria sunt que suspēdere ppter delictum p̄petuo: vel
 simpliciter. vt extra de cōsti. ex l̄ris. **S**i v̄o fuit fa-
 cta suspensio ppter p̄tumaciā: tunc p̄cedit equipa-
 tio ad excōicationē. et p hoc dico **I**nno. nō b̄n̄ di-
 cere in. c. ij. de solu. qui simpliciter idem sentit esse
 in suspensioe qd in excōicatione. **E**t intellige inferi-
 orem in casibus p̄dictis posse absoluere: quādo
 excōicatio vel suspensio est lata a canone. **S**ecus si
 ab homie. hec **P**anoz.

Que aut sit differētia inter suspensioē. depōsi-
 tionē. et degradationē stricte sumēdo ip̄os termi-
 nos. nā large frequēter sumūtur in iure vnū pro
 alio. **S**uspensio em̄ importat p̄uacionē execu-
 tionis legitime ordinis vel officioz eccliaz simpliciter:
 vel ad t̄pus. et cū spe dispensatiois: q̄ qn̄qz
 a iure: qn̄qz a iudice infer̄. **D**epositio importat p̄-
 uacionē executionis legitime officioz et beneficiorū
 eccliaz possessiois simpliciter: et ex toto absqz
 spe restitutiōis: retento tamē p̄uilegio clericali: q̄a
 cōueniri nō p̄t i iudicio seculari: nec capi: nec pu-
 niri a laicis. et fit p̄sentētiā homis cōiter. **N**ec p̄t
 inferri hec pena ab inferiori ep̄o q̄ hoc agere p̄t
 erga p̄uū subditū: assistēte sibi canonico numero
 ep̄oz. si ē in sacris. als sufficit p̄ua sentētia ep̄i sine
 aliorū p̄sentia. **D**epositus aut et degradat? nō p̄t
 restitui ad officia sua nisi p dispensationem pape.
Degradatio vltra penā depōsitiōis hoc addit. q̄a
 p̄uacat p̄uilegio clericali omni cū certa solēnitare.
 character tamē ei auferr̄ non potest. de hoc vide s̄.
Degradatio.

Quā suspensio possit suspēdi p̄ appellationē?
Res. **S**icut excōicatio: sic ab officio v̄l ingressu ce-
 lesie lata suspensio p̄ appellationē sequēt̄ minime
 suspendit̄. vt ex de sen. ex. is cui. li. vj.

Quā suspensio a participatiōe: vel collatione
 ¶ ¶

Tabellio

sacramentorum si contrafaciat sit irregularis: **Rñ.** **Fm** Inno. 7 **Ho.** q. nō. extra de de. ex. m. si celebrat. Talia em̄ nō sunt ordinis: qz 7 laici p̄cipiāt sacramētis 7 p̄ferūt sacra.

Ubi t̄pus ponit sine p̄finitōe: vt cum q̄s sine t̄pis p̄finitōe b̄ficijs p̄uaf: p̄petua p̄uatio intelligit. vt. **L.** de pe. l. seruus. p̄ hoc facit qd̄ s̄. dixit panoz. qz paria sunt quē suspēdi p̄petuo: 7 simpliciter. **Qd̄ nota.**

Tabellio est publica

Ulsona: h̄is officiū scribēdi infra ad faciendū fidem.

Utrū clericus possit exercere officiū tabellionatus: **Rñ.** **Fm** **Ray.** clericis i sacris ordinibus p̄stitutus est penit̄ interdictū. 7 si illud habeat ad dimittendū p̄pellēdi s̄ p̄ subtractionē b̄ficij appellatiōne postposita. extra ne de. vel mo. sicut. **Ex** quo inferit ibi panoz. qz tabellio effectus clericus nō perdit ip̄o facto tabellionat̄ officiū. Si em̄ eis debet interdici officiū. ergo illud nō p̄diderunt. **I**dē videt in tabellionibus effectus religiosus: vt p̄ religioz nō p̄diderunt officiū: s̄ exercere nō debēt nisi in cā heresis. **ter.** est notabilis in. c. vt officiū. de here. li. vi. **S**ic in tabellionibus effectus decurionibus vt aduocatis: qui p̄ supueniētā dignitatē nō p̄dūt officiū: s̄ illud exercere nō debēt.

Ut p̄ hoc inferit ad aliā. q. **An** clericus effectus tabellio p̄dat eoīp̄o clericat̄ p̄uilegiū et b̄ficiū: **Rñ.** panoz. de mēte **Jo.** an. vbi s̄. q. nō. **R**atio ē sicut em̄ p̄ supueniētā clericat̄ nō p̄dit tabellionat̄: saltē in habitu: vt in dicto. c. sicut. 7 in. d. c. vt officiū. ita p̄ supueniētā tabellionat̄ nō d̄z perdit clericat̄ vt b̄ficiū: qz ista nō sunt incōpassibilia saltē in habitu.

Quare aut̄ phibeat̄ clericis hoc officiū exercē. dicit panoz. qz hoc est p̄mo: qz hoc officiū dicitur velle: cū tabellio dicitur seruus publicus: vt in. c. ij. d. vsuris. li. vi. secūdo qz hoc ē officiū seculare. **D**unc d̄z fernus publicus a seruicō oibz.

Utrū clericus possit exercere hoc officiū i causis ecclesiasticis et sp̄ualibus corā iudice ecclesiastico: **P**anoz. p̄cludit qz aut corā papa seu ei⁹ curia hoc officiū exercet. 7 ē admittendū. **M**arie si a papa habuit hoc officiū. **M**ā papa admittēdo: vel ei hoc officiū tribuēdo: videt est habilitare. ar. in. l. idēz vulpianus. ff. de excu. tu. **A**ut i alia curia: 7 tūc aut habet p̄petuā salaria. 7 dicitur qz nō: cū indistincte phibeat̄ in. d. c. sicut. qz vt dicit glo. ibi. est qd̄dā gen⁹ negociatiōis qd̄ phibeat̄ clericis. c̄ ne de. vel mo. c. j. **A**ut indigēt: 7 tūc arbitroz eos admittēdos. et sic p̄nt iura diuersa ad p̄cordiā reduci.

An aut̄ clericus q̄ nō est i sacris possit hoc officiū exercere: **Jo.** an. in dicto. c. sicut. videt velle qz sic p̄ ter. ibi q̄ facit mētionē d̄ p̄stitutis i sacris. **D**o. **A**n. videt velle hoc verū nisi h̄at b̄ficiū. s̄ **P**anoz. dicit eū nō p̄derasse dictū **Jo.** an. **E**t dicit qz ille ter. videt in d̄nū. **M**ā phibeat̄ clericis i sacris s̄ p̄uatiōe b̄ficiōz. ergo n̄ p̄cedit i m̄oibz quātūcūqz sint b̄ficiati. **P**ossit tū dicit qz h̄ accipiunt sacri ordines largo mō p̄ oibz ordinibus q̄ idub. rater sa-

cri sunt. vt notat. xxxij. di. i sum. **S**ed vbi b̄ficiū nō sufficeret posset hoc exercere. **M**ā talis nō p̄ōt dici b̄ficiat̄. ar. c. ij. de trālla. p̄la.

Sed qd̄ si clericus i sacris nō h̄z b̄ficiū: **Rñ.** panoz. qz p̄ōt hoc officio vt. imo plus dicit **Jo.** an. qz hoc officiū nō phibeat̄ p̄se clericis: s̄ causatiue sc̄z p̄ subtractionē b̄ficij. **E**t p̄ hoc p̄z qz nō p̄t indistincte clericis i sacris prohiberi hoc officio. **E**t hoc placet panoz. vt possit vt si nō h̄z b̄ficiū: cui possit tūc exercere negociatōez honestā.

Quid si clericus de facto: hoc statuto nō obstāte fecit instr̄m. **N**ūquid teneat. **I**nno. dicit qz si fecit instr̄m anteq̄ ei interdicit̄: tenet. sec⁹ si postea. **E**t p̄ōt esse rō **Fm** **Jo.** an. qz interdictio officio: interdicit ei⁹ executio. ar. de appel. c. pastoral. als̄ bec̄ interdicio eēt delusoria. **S**z ip̄e **Jo.** an. tenet qz siue p̄cedat interdicio siue nō valere instr̄m. l̄z p̄uari possit b̄ficiū. **M**ouet qz ibi bec̄ sola pena imponit. vñ aliā inuenire nō debent. **P**e. de an. ipugnat hoc dictū **Jo.** an. qz pene appositio: in actu a iure phibito nō cōfirmat actū s̄ inhibitionē attentatū. vt notat **Bar.** in. l. p̄roz. ait. ff. de no. op. nū. vñd̄ melior rō videt **Fm** eū p̄ dicto **Jo.** an. qz annullatio instr̄mēti. p̄pter carentiā fidei nō p̄cernit ip̄m clericū: s̄ p̄tes q̄b⁹ phibitio nō est facta. **E**t p̄ hoc forte nō esset malū distinguē **Fm** eū. qz si publice p̄dicta solēnter publicata sit facta interdicio clericis: ita qz potuit verū illi trāsire i noticiā p̄p̄i: nō valebit instr̄m. als̄ sec⁹. sicut obseruat̄ in p̄digo: cui bonoz administratio ē interdicta. vt. l. is cui bonis. ff. de v. ob. **E**t panoz. videt p̄cludere qz clericus an̄ interdicitū si cōficiat instr̄m: tenent. ex quo tolerat̄ in officio rōne publici officij. **S**i vō fuit clericus p̄superiorē interdictū: 7 tūc: aut palā 7 publice. 7 non valebit instr̄mētum: qz gesta rōne publici officij post interdicitū superioris nō tenēt: vt in. c. veritat̄. de dolo 7 cōtu. **N**ec p̄ōt allegari toleratiā: ex quo publice em̄ an̄uit phibitio. **M**ā interdicitū si fuit publice factū. 7 tūc tenet in iudiciū phibiti vt possit b̄ficiū p̄uari: vt in. d. c. sicut. **S**ed gesta rōne publici officij tenēt: saltē q̄ ad ignoātes. videt de hoc s̄. **A**bsolutio. j. 7 **C**ōfessio. iij.

Utrū tabellio p̄stitutus a laico possit sup̄ ecclesiasticis p̄ficere instr̄mēta: **Rñ.** panoz. vbi s̄. qz sic. **E**t hoc videt sentire **Bar.** in. l. j. ff. de of. p̄co. 7 in. l. cūctos p̄p̄os. **L.** de sum. tri. vbi firmat notariū p̄stitutū a p̄ncipe posse cōficere instr̄m de vōluntate partiū in alieno territorio. **I**dē **Hal.** in. d. l. cūctos p̄p̄os. vbi plus sentit qz etiā nō p̄stitutus a p̄ncipe: s̄ p̄ statutū loci: poterit inter subditos in alieno territorio hoc officiū exercere: qz hoc officiū notarij nō h̄z iurisdictionē annexā: s̄ est qd̄ dā officiū qd̄ p̄ōt exerceri sine iurisdictionē 7 sine distinctionē territorij. **I**dē in notario creato ab impatore: vt possit cōficere instr̄m i terris eccle. **I**dē tenet **do.** **A**n. in. c. p̄ venerabilē. q̄ si. sint le. **S**z panoz. vltra alios adducit ter. in. c. q̄q̄. de vsu. li. vi. vbi in cā ecclesiastica seruus publicus. **E**t sic notat laicus stipulat̄. secūdo adducit. c. cui dilect⁹. de fi. instr̄. vbi p̄suetudo p̄ne p̄t dari h̄ac p̄tēz p̄ficiēdi instr̄mēta als̄ nō habēt: cui⁹ instr̄mēta faciūt fidē